

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE  
HAARLEM OP MAANDAG 9 NOVEMBER 2009 OM 19.30 UUR

**Vastgesteld: 17 december 2009**

Voorzitter: burgemeester B. Schneiders.  
Griffier: de heer B. Nijman.  
Wethouders: de heer M. Divendal, de heer J. Nieuwenburg,  
mevrouw H. van der Molen, de heer C. van  
Velzen.

Aanwezig zijn 33 leden: de heer M. Aynan (PvdA), de heer A. Azannay (GLH), mevrouw P.J. Bosma-Piek (VVD), de heer M. Brander (PvdA), de heer W.A. Catsman (CDA), mevrouw D. Eikelenboom (VVD), de heer drs. P.G.M. Elbers (SP), de heer J. Fritz (PvdA), mevrouw M.F. Funnekotter-Noordam (VVD), de heer M.L. Hagen (VVD), de heer P.J. Heiliegiers (VVD), de heer S.J.A. Hikspoors (VVD), de heer R.H.C. Hiltemann (SP), mevrouw T.E.M. Hoffmans (GLH), mevrouw A.L.M.G. de Jong (GLH), mevrouw S. Kegie (PvdA), mevrouw M.J.M. Keesstra-Tiggelman (CDA), mevrouw H. Koper (PvdA), mevrouw J.M.J. Kropman (PvdA), mevrouw J. Langenacker (PvdA), mevrouw F. de Leeuw-de Kleuver (Lijst De Leeuw), mevrouw M. Lodeweegs (PvdA), de heer J.W. Van de Manakker (SP), de heer L.J. Mulder (GLH), de heer O. Özcan (PvdA), mevrouw S. Özoğul-Özen (SP), de heer dr. C.J. Pen (CDA), de heer F.H. Reeskamp (D66), de heer J.A. de Ridder (PvdA), de heer B.C. Roos (SP), de heer W.J. Rutten (VVD), de heer J.J. Visser (CDA), de heer mr. T.J. Vreugdenhil (ChristenUnie/SGP), de heer C.A.S. de Vries (Partij Spaarnestad), de heer J. Vrugt (Actiepartij), de heer P.A. Wever (SP), mevrouw L.C. van Zetten (D66), mevrouw M. Zoon (PvdA).

Afwezig is de heer J.A. Bawits (OPH).

De VOORZITTER: Dames en heren, welkom. Ik open de vergadering. Welkom bij deze begrotingsvergadering, ook aan alle mensen op de tribune. Ik zie dat er vanavond in het bijzonder veel ambtenaren aanwezig zijn. Er zijn oud-raadsleden en een vertegenwoordiger van de minister-president is ook aanwezig. Hij rapporteert waarschijnlijk.

1. VASTSTELLING VAN DE AGENDA

De VOORZITTER: We hebben een aanvullingsagenda. Ik stel voor dat we die behandelen nadat we hetgeen behandeld hebben waarvoor we bij elkaar gekomen zijn: de eerste termijn van de begroting.

I. BEHANDELING BEGROTING E.A.

De heer MULDER: Ik ga even mijn tekst zoeken.

De VOORZITTER: U spreekt toch altijd uit het hoofd?

De heer MULDER: Dat zult u zo meemaken, maar ik wil toch even iets halen.

De VOORZITTER: Dan stel ik voor dat we beginnen met een andere partij. Heeft de heer Catsman er problemen mee om als eerste te spreken? Ik hoor allemaal bezwaren, dus we wachten even. U kunt even praten en ik roep u wel weer tot de orde.

Goed, dames en heren. De heer Mulder is terug en ik stel voor dat we naar hem gaan luisteren.

De heer MULDER: Mijn tekst lag op de kamer van de SP.

De heer ELBERS: We bewaren hem goed.

De heer MULDER: Ik ben nog niet eens begonnen, mijnheer Elbers.

Aan mij de eer om de aftrap te geven op deze laatste begroting van het college. Een vierjarenbegroting is moeilijk als je nog maar vier maanden te gaan hebt. Ik beschouw deze begroting daarom eigenlijk als een begroting voor een jaar. In maart 2010 treedt een nieuw college aan en dan duurt het enige tijd voor het college weer een programma heeft. Ik kan me van de vorige keer herinneren dat dit ook weer een jaar duurt.

Ik vraag me af of we veel over de begroting moeten zeggen, want de begroting is niet af. Er wordt namelijk niets gezegd over de bezuinigingen. Er wordt wel iets aangekondigd. Het college is bezig en datzelfde geldt voor de schuldenlast van de gemeente. Ik kom daar straks op terug.

Ik zal eerst met u de punten van dit college willen nalopen, waar u de afgelopen vier jaar heel hard aan hebt gewerkt en waarmee u hier en daar succes hebt geboekt. Niet alles is goed gegaan en wij zouden niet van de oppositie zijn als we daar niet iets over zouden zeggen, hoewel ik ten gerieve van de burgemeester begonnen ben met te zeggen dat er ook dingen goed gaan.

Allereerst het welzijnsbeleid. Daarvan kunnen we zeggen dat het vier moeizame jaren zijn geweest. We hoeven maar te denken aan de start met Radius en DOCK, de nieuwe aanbesteding voor huishoudelijke hulp, thuiszorg, de problemen met de SDO's, de schulden, subsidies en het implementeren van de Wmo. Het zijn allemaal lastige zaken die zeker veel capaciteit vergen van het ambtenarenapparaat en de wethouder. Misschien is het deels daarom, maar we hebben net als in de beginperiode nog steeds de kritiek dat het welzijnswerk visie mist, hebben we eigenlijk nog steeds. Je kunt je afvragen hoe het komt, maar het is wel zo.

Het schetst onze verbazing dat een week voor deze begrotingsbehandeling een mailtje binnenkwam van het college over de nota Welzijnswerk op orde. Hadden we dit vier jaar geleden maar gehad, want dan was er nog wat te redden geweest. Nu is het vier maanden voor het einde en zitten we met vier verloren jaren. Wat in de nota staat, is een behoorlijke verandering. Er worden dingen toegezegd op de kritiek van onze en andere fracties en de Rekenkamer over de visie, waarde van prestatieplannen en sturing en controle van de gemeente. Het barst in Haarlem natuurlijk van de nota's met toezeggingen, maar het is wel een omslag en dat vind ik hoopvol.

Het is alleen zo dat een nieuw college dit moet gaan doen. In uw termen gesproken moet dat college doorpakken. U hebt het ook over oppakken en aanpakken. Daarbij komt de vraag op of u denkt dat u nog vier jaar door gaat regeren. Ik zou zeggen dat u in maart 2010 eerst moet inpakken. We zullen zien wie er na maart 2010 weer uit gaat pakken. De verkiezingen zullen uitmaken of u dat nog bent, mevrouw Van der Molen, de heer Divendal of de heer Van Velzen.

Wethouder NIEUWENBURG: Voor mij verandert er kennelijk niets, mijnheer Mulder. Dat is een geruststelling.

De heer MULDER: U moet nog aan de beurt komen.

De nota voor welzijnsbeleid biedt hoopvolle uitgangspunten. Over de prestatieplannen doet u nu ook genuanceerd en we zijn blij dat we die kant opgaan.

We hebben vier jaar lang veel gepraat over beleid, sturing en het instrumentarium van ons beleid. Het was natuurlijk prettiger geweest als het beleid en de sturing op orde was geweest en we het meer over de inhoud hadden kunnen hebben. Dan hadden we ons beziggehouden met vragen als: hoe zit het nu met die jongeren en wat is er aan de hand met de ouderen? De jaarrekening biedt daar met indicatoren handvatten toe, maar ik heb het idee dat we te veel met beleid zijn bezig geweest en dat de inhoud van het welzijnswerk een beetje achteraf is gekomen.

Dat geldt bijvoorbeeld voor jongeren. Jongeren worden door het college – en ik denk door veel fracties – gezien als een kwetsbare groep in Haarlem. Daarmee doel ik op de jongeren in Schalkwijk en kansarme jongeren, maar ook jongeren in opleiding. Als het om werkeloosheid gaat, komen zij als eerste aan de beurt. Ze hebben geen vaste banen, geen goede arbeidsregelingen en daar moeten we iets aan doen. Daar hebben we een motie voor, die erg lijkt op moties die andere partijen gaan indienen. We zullen zien of er iets samengevoegd kan worden.

Over het onderhoud kan ik kort zijn. Daarvoor is veel geld vrijgemaakt in deze periode, maar het is nog niet af. Ik vraag me dan ook af waarom het college zegt dat in 2015 gestopt kan worden met het reserveren van extra geld voor het achterstallig onderhoud. Dat is vreemd, omdat de evaluatienota nog moet komen en de Rekenkamer een quickscan heeft aangekondigd om te kijken hoe het zit met het onderhoud. Als je in de begroting kijkt om te zien of het op orde is, is dit niet helemaal duidelijk wat betreft verharding. Het college geeft toe dat de verhardingen niet op orde zijn, maar we zien niet hoeveel geld er nog voor nodig is. We zien het wel als we door de straten rijden. In de straat van mevrouw Koper, de Anslijnstraat, hoeft u bijvoorbeeld geen drempels meer aan te leggen. Bij mij in de buurt geldt dat ook en ik denk dat het overal in Haarlem zo is.

Het wijkgericht werken is een doel waar wij het als GroenLinks mee eens zijn en zijn geweest. Op zich is het goed, maar ook hierover kun je je echter afvragen of het alleen een goed plan is en de uitwerking te wensen over laat. Ik doel met name op de wijkcontracten. We gaan binnenkort praten over de vraag of we de wijkcontracten gaan uitrollen over de hele stad. De bewoners hebben daar iets over te zeggen en dat vind ik een goede zaak. De raad en het college moeten ervoor zorgen dat ze extra inzet plegen om te doen wat we beloven en afspreken met die mensen. Daar staat of valt het imago van de gemeente mee, vooral richting de burgers.

Positief zijn we over het financiële beleid van deze gemeente. Er is een behoorlijke reserve opgetuigd. Het oorspronkelijke plan om elke meevaller te verdelen over onderhoud en de reserve heeft goed gewerkt. Een jaar geleden zeiden we al dat we ermee op konden houden. We hadden het nog niet gezegd of de eerste barstjes kwamen in de afspraken. Eigenlijk vinden wij dit reëel. Je kunt niet eindeloos doorgaan.

De reserves zijn op orde. De provincie heeft de kwalificering van de financiële situatie van de stad veranderd van matig naar redelijk. Het probleem is dat er nieuwe bedreigingen zijn. Eindelijk denk je op je lauweren te kunnen rusten – hoewel wethouder Van Velzen dit niet snel zal zeggen –, maar er zijn bedreigingen. Overal in de stad liggen

projecten stil. We lopen allerlei extra risico's. De leges die we ontvangen, worden minder en er zijn vooral de bezuinigingen.

Ik ben van mening dat de bezuinigingen die het college aan ons heeft gepresenteerd, een beetje een doemscenario schetsen. Met dikke letters gaat het in de samenvatting van wethouder Van Velzen over 35 miljard euro, 40 miljoen euro voor de gemeentes en 4 miljoen euro voor Haarlem oplopend tot 20 miljoen euro over vier tot vijf jaar. Het verhaal van de 35 miljard euro is een maand of drie geleden ontstaan. Inmiddels weten we dat het herstel van de economie veel sneller gaat. Ik ben daarom benieuwd hoe het college aankijkt tegen de huidige situatie, los van wat er in mei 2010 komt van het Rijk. Is het scenario dat het college schetst niet een beetje te somber?

GroenLinks is bereid te bezuinigen als het moet, maar alleen als het moet. Een aantal jaar geleden hebben we in één periode geloof ik 24 miljard euro bezuinigd. Als het moet, kunnen wij dat. De algemene uitkering is in de loop der jaren gigantisch opgelopen. Rationeel gezegd, moet hij ook weer omlaag kunnen. Dat betekent niet dat het niet met pijn zal gaan en dat er niet gesneden moet worden. Zoals in het vorige college ook is gezegd, moeten we bezuinigingen niet alleen afwentelen op de burgers van Haarlem. Dat willen we zo veel mogelijk voorkomen. We zullen ook weer in eigen vlees moeten snijden, gesteld dat de bezuinigingen zo draconisch worden als ons wordt voorgespiegeld.

Bezuinigen als het moet; de schuldenlast aanpakken als het kan. Daarin is voor ons een volgorde. Eerst de bezuinigingen die op ons afkomen verwerken en daarna de solvabiliteit aanpakken. In de commissie hebben we gesproken over hoe dit gaat gebeuren. Er zijn verschillende ideeën geuit. Zoals ik al zei, kunnen we hierover beter geen afspraken maken, want die zijn maar vier maanden geldig. Daarom zijn we het eens met het standpunt van het college dat beslissingen over solvabiliteit en de mate van bezuinigingen overgelaten moeten worden aan het nieuwe college. Anders kom je er niet.

Er zijn voor GroenLinks de komende jaren ook prioriteiten in aanpakken, uitpakken en doorpakken. Gegeven de omstandigheden, zijn een aantal zaken voor ons erg belangrijk. Hoewel niet op dezelfde manier, sluit ik me aan bij de uitspraak van het college dat het dit wil volhouden. Er zijn ook zaken bij die gedeeld worden door de hele raad. Misschien geldt het wel voor alle zaken.

De prioriteiten betreffen als eerste het sociaal beleid. Wij weten dat andere partijen dit van harte met ons eens zullen zijn. Als het nodig was, hebben we geld vrij weten te maken voor sociaal beleid of welzijnsbeleid. Dat moet wat ons betreft overeind blijven. In die zin moet de stad sociaal blijven. In zekere zin kun je ook solide blijven, maar hoewel we het daarmee eens zijn, is dat niet zozeer onze prioriteit.

Het zal u niet verbazen dat onze volgende prioriteit is het streven naar de klimaatneutrale stad. Het verbaast ons niet meer dat de raad en het college dit van ons overnemen. De gemeente heeft het klimaatneutrale actieplan op de rails gezet. Er is een ambitieus ideeënboek. Er zijn twee topconferenties geweest met het bedrijfsleven, energieleveranciers, burgers en de raad. Daar is een soort *sense of urgency* van de grond gekomen. Wij hopen dat dit in de volgende periode omgezet wordt in meer daden. Als je naar de website [www.degroenemug.nl](http://www.degroenemug.nl) gaat, ziet u wat er allemaal aan de hand is.

Die website is een vrolijke website. Er worden allerlei positieve dingen bedacht en uitgevoerd en ik denk dat dit een goede manier is om de klimaatproblematiek aan te pakken. We moeten niet alleen doemdenken over ijsbergen die smelten en gletsjers die

verdampen tot op het steen. We gaan er wat aan doen! Dat geldt voor de schuldenlast, voor eventuele bezuinigingen en voor Haarlem Klimaatneutraal. Laten we niet alleen faciliteren en stimuleren, maar misschien ook subsidiëren, samen met de provincie en andere partners. Ik denk bijvoorbeeld aan extra subsidieregelingen voor zonnepanelen, want die zijn binnen een mum van tijd volgeboekt. Er zijn echter nog veel meer dingen te bedenken.

Een derde speerpunt van GroenLinks in de nieuwe periode zou de betere bereikbaarheid voor openbaar vervoer en fiets zijn. Ik heb al eerder gezegd dat het streven naar een autoluw Haarlem een loffelijk streven is. We zien de resultaten hiervan in de stad. Dat we een geliefde stad zijn, heeft namelijk ook te maken met dit autoluwe beleid. Auto's kunnen niet makkelijk parkeren in de stad, maar dat vinden wij niet zo erg. We willen niet dat auto's heel veel parkeren in de stad, want dat draagt er voor ons mede toe bij dat Haarlem een stad is waar je goed kunt winkelen en waar heel veel terrassen en dat soort zaken meer zijn.

De klimaatneutrale stad gaat niet alleen over Haarlem of Nederland, maar ook over de wereld. U bent het misschien alweer vergeten, maar wij zijn een klimaatneutrale gemeente. Er waren maar weinig collega's bij, maar ik was er in 2008 wel toen wethouder Nieuwenburg over het Vlooienveld stapte op weg naar een bordje dat afgedekt was met een gekleurd doekje. Hij trok het eraf en daar stond Haarlem Millenniumgemeente. Daar is het eigenlijk bij gebleven en dat is een slechte zaak. Wij begrijpen dat u het druk hebt en dat deze prioriteit achteraf op uw bordje is geschoven, maar u moet doen wat u zich voorneemt. Niet voor niets zakt Haarlem op de lijsten van gemeentes die iets aan het millennium doen van de provincie, het COS en de duurzaamheidmeter. Wij dienen samen met de Partij van de Arbeid en SP een motie in, die aansluit op een motie die indertijd is aangenomen. Wij vragen het college om actie te ondernemen, maar beloven ook als raad actie te ondernemen. De motie is de eerste actie die wij als gemeenteraad nemen. Verder zal de motie worden toegelicht door de Partij van de Arbeid, want die heeft hem geschreven.

Ons vierde speerpunt is meer groen en spelen in de stad. Het is misschien niet typisch GroenLinks, maar wel iets waar we ooit het initiatief toe hebben genomen. Hier hoort bij een andere visie op verdichting. Over anderhalve week bezoeken we een groot congres in de Philharmonie over de goede en slechte kanten van verdichting. Dan zullen wij bekijken in hoeverre we daaruit komen met nieuwe inzichten. Misschien komen we eruit met meer vraagtekens. Voor nu wil ik het daarom laten bij de constatering dat we eigenlijk heel anders moeten gaan denken of om moeten gaan met verdichting en ruimtelijke ordening.

Nu hebben wij als raad bijvoorbeeld totaal geen inzicht in hoe er onderhandeld wordt tussen gemeente, corporaties en ontwikkelaars. Hoe gaat het met die grondprijzen? Is het alleen maar een zaak van zoveel huizen per hectare? Natuurlijk wordt er onderhandeld over groen. Maar misschien gaan de processen zo dat het gaat om winstmarges voor ontwikkelaars, corporaties – hoewel daar in de media veel verzet tegen klinkt – en wie weet ook de gemeente. We hebben ons toch voorgenomen om elk jaar 1 miljoen euro vanuit de grondexploitatiereserve te storten in de algemene reserve? Als je die zaken bekijkt, zou het kunnen dat je veel meer geld kunt vrijmaken voor de verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte als je anders met de grondexploitatie omgaat. Ik zeg niet dat ik dit inzicht heb, maar dat het een mogelijkheid is. Openbare ruimte en het bouwen van huizen kost geld, maar het zijn ook investeringen die uiteindelijk geld opleveren. Ik

denk dat dit een van de onderliggende redenen is waarom het groen altijd als laatste aan de orde komt.

Ik wil drie moties indienen. De motie Waardering voor zelforganisaties vraagt om de zelforganisaties stuk voor stuk een podium te geven in de Stadskrant.

### **Motie 6 Waardering voor zelforganisaties**

“De gemeenteraad, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

Constaateert dat:

- de zelforganisaties in Haarlem die zich onder andere inzetten voor sociale wijken meer waardering nodig hebben voor hun inzet;
- de gemeente Haarlem de bewonersactiviteiten die zich richten op ontmoeting en onderlinge betrokkenheid tussen bewoners wil faciliteren;
- de gemeente een goede verstandhouding tussen allochtone en autochtone bevolkingsgroepen wil bewerkstelligen;

Overwegende dat:

- de zelforganisaties een belangrijk rol spelen bij het bevorderen van de integratie van allochtone medeburgers en zich inzetten voor ontmoeting en verbinding;
- de zelforganisaties behoefte hebben aan meer waardering voor hun betrokkenheid en inzet;
- er bij de autochtone bevolking weinig bekend is over de activiteiten van de zelforganisaties;

Besluit het college op te dragen om regelmatig een artikel in de Stadskrant te wijden aan een van de zelforganisaties, over hun activiteiten en inzet.”

Ondertekening: GroenLinks, PvdA, SP

De motie Meer werk voor kwetsbare jongeren vraagt vooral de corporaties in te schakelen voor het bieden van werk aan kansarme en werkeloze jongeren.

### **Motie 7 Meer werk voor kwetsbare jongeren**

“De gemeenteraad, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

Constaateert dat:

- allochtone jongeren minder makkelijk de weg naar het jongerenloket vinden;
- er te weinig leerwerkplekken zijn voor de jeugdzorgjongeren en kwetsbare groepen. En er onvoldoende variatie is in het aanbod;
- de begeleidingscapaciteit onvoldoende is;
- de regelgeving soms knellend is en procedures te lang en omslachtig zijn;

Overwegende dat:

- het college in het kader van het Regionale actieplan jeugdwerkloosheid de beschikbare middelen van 1,4 miljoen heeft ingezet voor de bestaande activiteiten en niet is gaan zoeken naar een meer gevarieerd aanbod. Geconstateerde knelpunten worden dus niet opgelost;
- wooncorporatie Pré Wonen momenteel bezig is met een plan van aanpak onder andere in Meerwijk om meer werkgelegenheid te creëren voor de jongeren;

Besluit om het college op te dragen:

- om het initiatief te nemen om samen met alle wooncorporaties een plan van aanpak op te stellen om meer kwetsbare jongeren aan het werk te helpen;
- dit plan eind januari aan de raad voor te leggen.”

Ondertekening: GroenLinks, PvdA, SP

Ik heb ook een hele leuke motie, die heet De tuinen van Deo. Het Deo-terrein ligt braak. Midden op dit grote terrein staat een vierkantje van hekken waar kinderen binnen mogen spelen. Op de rest van het terrein mag het niet. Voor de bewoners die zo gevochten hebben voor hun groen en vanuit het idee dat we allemaal meer groen en spelen willen in de stad, stellen wij voor om die ruimte in te richten als een groot speel-, ravot- of fietsterrein voor de buurt zolang de ruimte er is. We willen de buurt vragen om daar zelf mee aan de gang te gaan, geholpen of gefaciliteerd door de gemeente. Ik mag met enige trots zeggen dat wij de eerste partij in Haarlem zijn die een motie op haar website toelicht met een videofilmje. Degenen die hier met laptops zitten, kunnen het filmje bekijken.

### **Motie 8 De tijdelijke tuinen van Deo**

“De gemeenteraad van Haarlem, bijeen op 12 november 2008, sprekende over de Begroting 2010,

Constaterende dat:

- het Deo-terrein nu al maanden braak ligt;
- er nog geen duidelijke aanwijzingen zijn dat de bouwactiviteiten snel zullen starten;

Overwegende dat:

- in het voorlopig ontwerp van het Deo-terrein er meer groen gepland was dan uiteindelijk in het definitieve ontwerp gerealiseerd gaat worden;
- de wijkbewoners en wijkraad herhaaldelijk hebben aangedrongen op meer groen en speelgelegenheid in het plan;
- de kinderen in de buurt moeten spelen in een ijzeren kooi op 80 m<sup>2</sup>, terwijl op een steenworp afstand een prachtige groene ruimte van honderden vierkante meters lokt om betreden te worden;
- een filmische illustratie van bovenstaande overweging is te vinden op [www.haarlem.groenlinks.nl](http://www.haarlem.groenlinks.nl);

Besluit:

- het college op te dragen om in overleg met de projectontwikkelaar het Deo-terrein tijdelijk open te stellen voor de wijk;
- in het kader van wijkgericht werken de tijdelijke inrichting in handen te geven van de wijkbewoners, waarbij de gemeente een faciliterende en adviserende rol heeft;
- hiervoor 25.000 euro beschikbaar te stellen, te dekken uit het verzamelamendement;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: GroenLinks, PvdA, SP

Mevrouw EIKELENBOOM: Een braakliggend terrein is toch een fantastisch speelterrein? Mooier kunnen kinderen het toch niet hebben? Dat is toch geweldig?

Mevrouw VAN ZETTEN: Je ziet op het filmpje de kinderen onder het hek doorkruipen. U moet toch beamen dat niets spannender is dan dat, mijnheer Mulder.

De heer MULDER: Misschien willen de bewoners wel een paar hekken neerzetten om onderdoor te kruipen. Dat kan.

Vier jaar lang hebben wij in de oppositie meegewerkt en geprobeerd om onze stad nog mooier en leefbaarder te maken en te zorgen dat onze bewoners het nog prettiger hebben. Daarbij zijn we vaak kritisch geweest op u. We zullen dit blijven, maar ik hoop dat iedereen begrijpt dat we allemaal hetzelfde doel hebben, namelijk het verbeteren van de stad, en de leefomgeving en leefsituatie van de bewoners.

De heer HEILIEGERS: Dank dat u zegt dat u hoopt dat de stad ook in een volgende periode sociaal blijft. Met andere woorden: het is nu ook sociaal. De VVD zit in deze coalitie, maar er wordt wel gezegd dat de VVD niet sociaal is.

Laat ik een aantal zaken bij de kop pakken. U zegt dat het beter gaat met de economie, maar ik weet niet in welke economie u werkt. U dient moties in waaraan directe en indirecte kosten verwerkt zijn. Waarmee gaat u dit dekken?

De heer MULDER: Een collega van u heeft in de begroting een vrije post van 300.000 euro gevonden. In overleg met SP en PvdA hebben we daar dekking in gevonden.

De heer HEILIEGERS: Die post is vrij en dus gaat u hem gewoon maar weer spenderen in de stad?

De heer MULDER: We gaan hem niet 'gewoon maar weer' spenderen. We denken dat dit een heel goed doel is. Bovendien is het een relatief klein bedrag. We hebben het over een schuld van 500 miljoen euro, mijnheer Heiliegers. Waarom zouden we dan niet 25.000 euro besteden aan het welzijn van de burgers en de kinderen in de wijk?

De heer PEN: U begon met bezuinigen als het moet en de schuld pas daarna aanpakken. Daarna noemde u ineens een aantal prioriteiten van GroenLinks voor de volgende periode. Ik ben benieuwd waar u kijkt naar bezuinigingen. U gaat nu alweer uitgeven, maar wat zijn voor u prioriteiten?

De heer MULDER: Ik zeg in de eerste plaats niet dat we gaan uitgeven in de volgende periode. We kunnen ook prioriteiten stellen en daarbij zo veel mogelijk budgetneutraal opereren. Ik sluit ook niet uit dat we wel geld uitgeven. Als u vraagt waar ik op wil bezuinigen, zeg ik dat we dit nog gaan bekijken. Ik heb een richting aangegeven.

De heer PEN: Dus u gaat de verkiezingen in met allerlei leuke dingen om te doen. Pas als er een nieuw college is, gaat u studeren en weet u wat de burger te wachten staat. Dat vind ik een onduidelijke boodschap.

De heer MULDER: Ik zeg dat niet om me ervan af te maken. Het college gaat van alles op een rijtje zetten om te kijken hoe je op een zorgvuldige en waarschijnlijk grondiger manier de bezuinigingen aan kan pakken. Ik pretendeer niet dat wij dit als fractie beter kunnen, maar ik wil wel zeggen dat mijn fractie vindt dat er minder projecten moeten komen. Projecten brengen veel externe inhuur met zich mee. Verder willen we het sociale beleid overeind houden en een belangrijk punt voor mij is dat we minder moeten

investeren. Ik heb al voorgesteld om een plafond aan te brengen in het investeringsplan. Je kunt verschillende plafonds aanbrengen naar gelang het investeringsplan is opgedeeld in maatschappelijke of economische investeringen. Dat moeten we allemaal bekijken.

De schuldenlast is ontstaan door decennialang te veel te investeren. Wat mij betreft kunnen we er jaren over doen om die schuld terug te brengen. Dit kunnen we combineren met de verkoop van vastgoed. Dat is snel geld. Ik heb het idee dat het al een stuk beter gaat als we in eerste instantie 100 miljoen euro van de 300 tot 400 miljoen euro schuld aflossen.

Dat is iets anders dan u vraagt. De algemene uitkering wordt kleiner en we krijgen vanuit het Rijk te horen dat we stukken minder geld krijgen. Ik denk dat we dan weer met de stofkam door alle programma's heen moeten, net als een paar jaar geleden. Misschien krijgen we als raad weer keuzes tussen doen en bezien, en misschien moeten er harde keuzes worden gemaakt. Die keuzes maak ik nu nog niet, want ik wil ze eerst afwegen. Daarom denk ik dat we dit met zijn allen moeten doen.

De VOORZITTER: Dat lijkt me ook. We spreken elkaar hierover uitgebreid in de komende tijd.

De heer MULDER: Het spijt me, mijnheer Pen, dat ik niet allerlei concrete posten kan noemen. Ook als ik ze zou weten, zou ik ze nu misschien nog niet noemen.

De VOORZITTER: Nog andere opmerkingen voor GroenLinks? Nee? Het woord is aan de Partij van de Arbeid.

Mevrouw ZOON: Voorzitter, collega-raadsleden, college en geacht publiek. Allereerst wil ik het college complimenteren met het feit dat er ook nu weer een sluitende en goed leesbare begroting voor ons ligt. Dat is niet vanzelfsprekend in deze financieel onrustige tijd van kredietcrisis en dreigende economische achteruitgang.

Het is nog onzeker welke effecten dat voor onze inwoners zal hebben. Staat hun werkgelegenheid op de tocht? Gaat hun koopkracht achteruit? En zo ja, welke groepen treft dat dan het hardst? Om die redenen is het van belang en geeft het vertrouwen dat we er als gemeente financieel redelijk voorstaan en een klein stootje kunnen hebben. Dat geeft een buffer die maakt dat we in economisch slechtere tijden niet direct tot lastenverhoging hoeven over te gaan, die vooral de meer kwetsbare groepen treft.

Wel wil ik een vraag stellen over de verhoging van de afvalstoffenheffing. De PvdA-fractie is niet tegen belastingverhogingen, maar deze moeten wel een duidelijk doel dienen en noodzakelijk zijn. Vanuit de beantwoording bleek dit niet. Wordt de stad nu schoner met deze verhoging van 2%? Ik wil graag uitleg over hoe dit zit.

Verder verschaft deze financiële positie ons de mogelijkheid nieuw beleid uit te voeren zonder daarvoor eerst tot bezuinigingen te hoeven over te gaan. Ondanks de verslechterde financieel-economische situatie is de PvdA-fractie niet pessimistisch en zien we de toekomst met trots, lef en vertrouwen tegemoet.

Natuurlijk zijn er onderwerpen die extra om onze aandacht vragen. Ik kom daar straks op terug. Eerst wil ik stilstaan bij een aantal zaken die we in de afgelopen jaren met elkaar tot stand hebben gebracht en waar we trots op kunnen zijn. Mijn partij is trots op hetgeen dat Haarlem voor het eerst zo transparant met vier centrale doelstellingen heeft gewerkt,

waarbij steeds zichtbaar werd gemaakt hoe we met deze inhoudelijke doelstellingen op koers lagen. Daarbij wil ik het college een compliment geven dat het zo flexibel is geweest om de milieuhandschoen op te pakken en aan de slag te gaan met de klimaatdoelstelling, hoewel dat in het coalitieprogramma niet was geregeld.

Het achterstallig onderhoud, het sociaal beleid, wijkgericht werken en het sluitend huishoudboekje zijn keurig. U krijgt de complimenten van onze partij en we zien het met vertrouwen tegemoet. We moeten hier niet mee stoppen, maar doorgaan. Mijn fractie is hierover dan ook tevreden. Ondanks alle economische turbulentie gaat het goed in de stad. De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zijn negatief, maar toch blijven er vele Haarlemmers aan het werk. Hoewel er allerlei zaken zijn waar we nog wat aan willen veranderen of verbeteren, zijn we eigenlijk erg tevreden over wat we tot nu toe bereikt hebben.

Het is een mooie sociale en solide begroting. Er worden zaken goed geregeld die voor de mensen in de stad belangrijk zijn; rijk of arm, hoogopgeleid of laaggeschoold. Het is een mooie uitgebalanceerde begroting waar wij trots op kunnen zijn. We investeren flink in de stad. Het wordt daardoor een mooiere, betere en leefbare stad.

Werk blijft een groot goed en we hechten eraan dat nog maar eens te noemen. Werk emancipeert en voorkomt sociaal isolement. Het is dan ook niet voor niets dat we aandacht blijven vragen voor dit onderwerp.

We blijven onze aandacht vestigen daar waar het werk gedaan wordt. Met name in de Waarderpolder. Zowel in de fysieke sfeer – de aanleg van de Schoterbrug – als in de relationele sfeer is onderhoud van groot belang. Goede communicatie met ondernemers kan zeer positieve gevolgen hebben voor de werkgelegenheid en de weg naar werkgelegenheid. Voor stages bijvoorbeeld is hier een wereld te winnen. Onze aandacht voor stages en werkleertrajecten zal groot blijven. Jongeren aan het werk, ouderen aan de bak, goede kansen voor allochtonen: de gemeente moet dit alles faciliteren waar ze kan. Dat begint al bij de scholen. Een convenant met de scholen zou hier een goede bijdrage aan kunnen leveren om partijen tot elkaar te brengen. Hoe staat u daartegenover? Wat doet het college eraan om de partijen zoals scholen en ondernemers nader tot elkaar te brengen?

Het midden- en kleinbedrijf, zoals winkels, is belangrijk voor de werkgelegenheid. De binnenstad is de plaats waar de meeste winkels actief zijn en deze zou als dynamo kunnen functioneren. Hebt u hier weleens met City Haarlem over gesproken? Hoe denken zij deze combinatie voor elkaar te krijgen?

Ook de gemeente Haarlem moet een goede werkgever zijn. Bij dat werkgeverschap hoort zorg dragen voor een goede werkomgeving. In dat licht komt er een nieuw stadskantoor. Mijn fractie wil graag horen wat de planning is van de realisatie van dit stadskantoor en of de kosten nog binnen de begroting blijven.

Haarlem is een stad voor iedereen. De PvdA heeft zich in haar sociaaldemocratische traditie altijd sterk gemaakt voor emancipatie. Emancipatie is voor mij dan ook een positieve uitleg van integreren. Emanciperen is opkomen voor mensen die daar zelf minder toe in staat zijn en strijden voor verbetering van de samenleving. Solidariteit en fatsoen horen daarbij. Ik ga het woord integreren daarom niet meer gebruiken. Emanciperen klinkt veel beter en geeft ook aan dat je samen aan de samenleving bouwt.

Een van de positieve zaken van emanciperen zijn de Eigen Kracht-conferenties die voor mensen die het zelf even niet redden een netwerk vormen zodat de eigen problemen zonder of met weinig professionele hulp opgelost kunnen worden. Dit is een emancipatorisch wenselijk effect dat uitstekend bij het Wmo-beleidsplan past. Voor deze groep willen wij dit ophogen naar tien Eigen Kracht-conferenties. Het nut van deze werkmethode heeft zich allang bewezen. Het financieren van Eigen Kracht-conferenties kan ook een kostenbesparend effect hebben. Wij dienen hierover een motie in.

### **Motie 9 Ruimte voor Eigen Kracht!**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat:

- de Eigen Kracht-conferentie inmiddels een beproefd middel is om mensen in staat te stellen hun eigen problemen op te lossen zonder al te veel professionele hulp of bemoeienis. Het doet een beroep op wat mensen zelf wel kunnen en zorgt zo voor autonomie en waardering voor wat mensen zelf kunnen en doen;
- het stimuleren en financieren van Eigen Kracht-conferenties is opgenomen in het Wmo-beleidsplan Ontmoeten en verbinden;
- er tot op heden twee Eigen Kracht-conferenties zijn gefinancierd en dat het de bedoeling is om in 2010 ook twee Eigen Kracht-conferenties mogelijk te maken;
- er landelijk in eerste instantie Eigen Kracht-conferenties werden gehouden met betrekking tot hulpvragen in de jeugdzorg, maar er vandaag de dag volop mogelijkheden zijn om Eigen Kracht-conferenties in te zetten voor allerlei soorten problemen bij allerlei soorten doelgroepen;

Overwegende dat:

- de ervaringen met Eigen Kracht-conferenties in Haarlem en elders positief zijn;
- er vanaf 1 januari 2010 veel meer mensen in Haarlem ondersteuning zullen behoeven door het wegvallen van AWBZ-zorg als gevolg van de pakketmaatregel;
- het financieren van Eigen Kracht-conferenties ook een kostenbesparend effect kan hebben;

Verzoekt het college van B en W:

- het voornemen twee Eigen Kracht-conferenties te financieren in 2010 op te hogen naar tien conferenties;
- het benodigde bedrag van 24.000 euro deels te financieren met de subsidiemogelijkheden die de provincie Noord-Holland hiervoor biedt en de rest te dekken uit de 700.000 euro\* die Haarlem ontvangt van het Rijk om de gevolgen van de pakketmaatregel op te vangen;

En gaat over tot de orde van de dag.”

\* Zie septembercirculaire 2009

Ondertekening: GroenLinks, PvdA, SP

De wijkcontactvrouwen wijzen je de weg als je het zelf even niet meer weet. Deze vorm van empoweren en niet pamperen doet het goed in Haarlem. Vrouwen die niet makkelijk de weg kunnen vinden bij de hulp- en dienstverleningsorganisaties worden daar geholpen, zodat ze dit later zelfstandig kunnen doen. De PvdA steunt dit principe en weet dat daar

veelvuldig gebruik van wordt gemaakt. Ze wil dan ook deze vrouwen behouden om dit structureel te kunnen aanbieden. Wij dienen hierover een motie in.

### **Motie 10 Wij houden ze!**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat:

- sinds maart 2008 het project Wijkcontactvrouwen in Haarlem is begonnen;
- dit project gefinancierd werd door de provincie;
- de gemeente heeft toegezegd voor het komende half jaar nog geld beschikbaar te stellen;

Overwegende dat:

- het project in de afgelopen tijd haar nut voldoende heeft bewezen (\*);
- met name vrouwen daadwerkelijk worden geholpen op hun weg naar meer zelfstandigheid;
- zij een grote rol hebben in het ondersteunen van de doelgroep die (nog) moeizaam door andere instanties wordt bereikt;

Verzoekt het college van B en W om zich uit te spreken voor het behoud van de wijkcontactvrouwen en zodoende alles in het werk te stellen om deze methode van werken met wijkcontactvrouwen structureel in Haarlem te kunnen blijven aanbieden.”

(\*) zie ook de resultaten van het onderzoek door het lectoraat Maatschappelijk Werk en Dienstverlening van Hogeschool INHolland d.d. 24 oktober 2009.

Ondertekening: GroenLinks, PvdA, SP

Ook kinderen groeien op in Haarlem. Als wij de media en veel onderzoeken mogen geloven, worden onze kinderen steeds dikker. Vetzucht is een groeiend probleem bij de jeugd. Mijn fractie wil daarom dat groenten en fruit op school een prominentere rol krijgen en dat vette snacks worden geweerd. Wij zouden het predicaat Gezonde School willen introduceren. De school die actief aanstuurt op gezonde voeding door middel van voorlichting en/of de verstrekking van groenten en fruit verdient de prijs voor de gezonde school van Haarlem.

Mevrouw VAN ZETTEN: Mevrouw Zoon, dat is toch ook een zaak van ouders? U betuttelt de samenleving met uw voorstellen.

De heer PEN: U lijkt het CDA wel: heerlijk!

Mevrouw ZOON: Krijg ik nieuwe vrienden?

Wij zouden graag de gezonde school in Haarlem een prominente rol geven en willen daar 1000 euro voor uittrekken, die de school met zijn inspanningen kan verdienen. Dit heeft een waarderend karakter en geeft scholen positieve publiciteit. Wij dienen hiervoor een motie in.

### **Motie 11 Gezonde kinderen, gezonde toekomst**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat:

- het aantal kinderen met overgewicht toeneemt;
- dat zorgwekkende gevolgen heeft voor gezondheid en welzijn van deze kinderen;

Overwegende dat:

- er in onze stad al veel gebeurt aan sport toegankelijk en bereikbaar maken voor kinderen;
- het spelen voor kinderen goed gestimuleerd wordt en kansen krijgt door bijvoorbeeld aanpak achterstallig onderhoud speelpleinen van scholen;
- dit beide zaken zijn die helpen overgewicht bij kinderen te bestrijden;
- er natuurlijk nog een belangrijke factor is in het ontwikkelen van overgewicht: voeding en eetgewoontes;
- scholen een manier zijn (naast ouders via CJG bijvoorbeeld) om die eetgewoontes te beïnvloeden;
- we in afwachting zijn van beleid om dit probleem aan te pakken, maar geen afwachtende houding willen aannemen, maar een houding waarmee we alvast doen wat kan;

Verzoekt het college van B en W:

- scholen in Haarlem in de gelegenheid te stellen het predicaat Gezonde School te verdienen door werk te maken van gezonde voeding en voorlichting op dat gebied;
- als gemeente Haarlem voor elke Gezonde School een prijs beschikbaar te stellen van 1000 euro, waarvoor in overleg een geschenk voor de school wordt aangeschaft. De prijzen worden eenmaal per jaar uitgereikt. Het predicaat Gezonde School heeft een waarderend karakter en geeft scholen positieve publiciteit;
- de criteria voor het predicaat Gezonde School uit te werken en in februari voor te leggen aan de raad;
- de organisatie van deze prijs met bovengenoemde kenmerken vorm te geven;
- de kosten hiervoor te dekken uit de programma's 3.2 gerelateerd aan gezondheidsachterstanden terugdringen via een wijkgerichte aanpak en 4.1 algemeen Jeugdzorg;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: PvdA, SP, GroenLinks

Mevrouw VAN ZETTEN: Mevrouw Zoon, stelt u daar ook een extra ambtenaar voor aan? Geeft uw voorstel niet meer bureaucratie?

Mevrouw ZOON: Mevrouw Van Zetten, dit kunnen de scholen toch zelf doen om zichzelf te promoten?

De heer HEILIEGERS: Volgens mij hebben we afgesproken dat we deze serie zouden proberen om de fractievoorzitter zijn verhaal te laten doen en pas daarna te reageren. Misschien zit ik op uw stoel, voorzitter, maar dit is de afspraak. Het is juist zo'n boeiend, klassiek Partij van de Arbeid-betoog.

De VOORZITTER: Misschien heeft mevrouw Van Zetten vorige keer de afspraak gemist dat we via de voorzitter praten. We hebben dit tijdens de laatste raadsvergadering bevestigd, maar toen was u niet aanwezig. De heer Heiliegers heeft het wel goed op het

netvlies. Mevrouw Van Zetten spreekt uit. Dan is de heer Heilieggers aan de beurt en daarna mevrouw Zoon. Verder gaarne interrumpen via de voorzitter.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik ben nu helemaal van mijn à propos gebracht, mevrouw Zoon.

De VOORZITTER: Mijnheer Heilieggers, aan u het woord.

De heer HEILIEGERS: Ik zou graag het betoog horen van mevrouw Zoon en kom dan met vragen, of niet.

De heer DE VRIES: Mevrouw Zoon, gaat u ook nog iets doen voor de magere kindjes of bent u er alleen voor de dikkerdjes?

De VOORZITTER: Het onderwerp ontwikkelingssamenwerking komt verderop in het betoog aan de orde.

Mevrouw ZOON: Bij een gezonde school komen ook magere kinderen aan bod, mijnheer De Vries. Die krijgen ook goede voeding, waardoor ze wat dikker worden.

Haarlem is een prachtige stad om in te wonen, maar niet iedere Haarlemmer heeft een huis dat past. De PvdA heeft zich de afgelopen drie jaar ook duidelijk geprofileerd om de woonkwaliteit en de leefbaarheid in de wijken te verbeteren. Voorbeelden zijn:

- wijkvernieuwing zuidstrook Slachthuisbuurt;
- wijkvernieuwing Thorbeckebuurt;
- wijkvernieuwing Delftwijk;
- bouw van studentenflats;
- betere aanpak illegale onderhuur.

Dit zijn allemaal zaken van goede samenwerking van bewoners, woningbouwcorporaties, ontwikkelaars en de gemeente.

Echter, het is gebleken dat Haarlem ruim drieduizend grote gezinnen kent, bestaande uit vijf of meer personen. Deze grote gezinnen vinden steeds moeilijker een huurwoning in de stad. Iedereen weet dat als je met te veel mensen in een te kleine woning woont, er ook te weinig ruimte is voor kinderen om op een fatsoenlijke manier op te groeien. Wij willen hier graag aandacht voor vragen en verzoeken het college dit probleem in kaart te brengen. Wij dienen hierover een motie in.

### **Motie 12 Betaalbaar wonen voor grote gezinnen**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat:

- Haarlem ruim 3000 grote gezinnen kent, bestaande uit vijf of meer personen (volgens Statistiek Bevolking Haarlem 2009);
- de Haarlemse bouwverordening verbiedt dat een woning wordt bewoond door meer dan een persoon per 12 m<sup>2</sup>, maar landelijk ervan uit wordt gegaan dat voor goed wonen eigenlijk ten minste 16 m<sup>2</sup> per persoon nodig is;
- dit betekent dat een woning voor een gezin van vijf personen volgens de bouwverordening niet kleiner mag zijn dan 60 m<sup>2</sup>, maar eigenlijk ten minste 80 m<sup>2</sup> zou moeten zijn;

- in andere (met Haarlem vergelijkbare) steden blijkt dat circa twintig tot dertig procent van de grote gezinnen in een woning woont die kleiner is dan 60 m<sup>2</sup>;
- grote gezinnen bovengemiddeld vaak minimagezinnen zijn, die zijn aangewezen op de sociale volkshuisvesting;
- onduidelijk is hoe groot deze problematiek in Haarlem is;

Overwegende dat het opgroeien van kinderen in een te klein gehuisvest gezin tot verschillende problemen kan leiden, zoals:

- weinig ruimte om te spelen en te leren voor kinderen, met mogelijke ontwikkelingsachterstanden tot gevolg;
- spanningen binnen gezinnen, omdat gezinsleden letterlijk op elkaars lip zitten;
- overlast voor burens, onder meer door geluidsoverlast;
- overlast voor omwonenden, omdat kinderen en jongeren gedwongen worden veel op straat te hangen, omdat er binnenshuis te weinig ruimte is;

Verzoekt het college van B en W:

- samen met de corporaties in kaart te brengen hoe groot het aantal grote gezinnen (vijf of meer personen) in Haarlem is die wonen in een woning kleiner dan 80 m<sup>2</sup>;
- in kaart te brengen hoe groot het tekort aan grote sociale huurwoningen (meer dan 80 m<sup>2</sup>) in Haarlem is;
- zo nodig met voorstellen te komen om vrijkomende grote goedkope huurwoningen met voorrang aan te wenden voor grote gezinnen (via de 30% vrije verdeelruimte) en/of meer grote sociale huurwoningen te bouwen;
- hierover binnen een half jaar aan de gemeenteraad te rapporteren;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening PvdA, SP, GroenLinks

Het wonen in een drukke stad vraagt veel van de bewoners, maar ook van andere levende wezens. In de zomer hebben de bewoners in Haarlem overlast ondervonden van meeuwen. Het is gebleken dat dit een serieus probleem is en dat wij als gemeente Haarlem dit kunnen faciliteren. We willen het wiel niet opnieuw uitvinden, want in gemeenten als Amsterdam, Leiden en Alkmaar is al veel ervaring opgedaan. Het toverwoord is informatie naar de burgers door middel van het opstarten van een campagne. Wij vinden dat de gemeente Haarlem niet moet achterblijven en ook deze weg moet volgen en dienen hierbij de motie Stop de schreeuw van de meeuw in.

### **Motie 13 Stop de Schreeuw van de Meeuw**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009, sprekende over de Begroting 2010,

Constaterende dat:

- de overlast door meeuwen voor veel inwoners van Haarlem een serieus probleem vormt;
- er in andere gemeenten (onder meer Leiden, Den Haag, Alkmaar) al veel ervaring is opgedaan met bestrijden van meeuwenoverlast;
- er een aantal mogelijkheden is voor inwoners zelf om de overlast te beperken;

Overwegende dat:

- de minister van LNV bij beantwoording van Kamervragen (NLP.2009-1654) heeft aangegeven om ontheffing te willen verlenen op de Flora- en Faunawet, mits daarvoor zodanige informatie wordt aangeleverd dat op de aanvraag in redelijkheid een beslissing kan worden genomen;
- goede voorlichting nodig is over de mogelijkheden en onmogelijkheden van bestrijding van meeuwenoverlast, al dan niet met ontheffing van de Flora- en Faunawet;

Verzoekt het college van B en W:

- het maximale te doen om meeuwenoverlast te reduceren door:
  - zo spoedig mogelijk een onderbouwde aanvraag voor ontheffing van de Flora- en Faunawet in te dienen bij het Ministerie van LNV;
  - de ervaringen van andere gemeenten bij de bestrijding van meeuwenoverlast optimaal te benutten;
  - vanaf begin 2010 te starten met een informatiecampaïne middels de gebruikelijke informatiekkanalen;
  - specifiek informatiemateriaal;
  - informatiebijeenkomsten waarin inwoners kunnen worden voorgelicht over hun individuele situatie;
- de extra kosten ten laste te brengen van het reguliere budget en hiervoor indien noodzakelijk te herprioriteren in communicatie-uitingen richting de gemeenteraad;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: PvdA, CDA, SP

De heer MULDER: Mevrouw Zoon, aan wat voor antimeeuwencampaïne denkt u?

Mevrouw ZOON: Het is in ieder geval een campagne om mensen voor te lichten dat ze meeuwen niet moeten voederen. Dat is het meest diervriendelijke dat je kunt doen.

De heer MULDER: “Mijd de meeuw en houd dat vol”?

Mevrouw ZOON: Juist.

De heer MULDER: Maar ik heb begrepen dat er een vergunning is aangevraagd om de gevederde vrienden uit de lucht te schieten. Klopt dat?

Mevrouw ZOON: We gaan niet midden in de stad met een geweer gevederde vrienden uit de lucht schieten. Dat lijkt me gevaarlijk.

De heer MULDER: Wat voor vergunning hebt u dan aangevraagd bij het ministerie?

Mevrouw ZOON: Ik heb helemaal geen vergunning aangevraagd. We hebben informatie van het ministerie gekregen over hoe je dit zou kunnen aanpakken. Het ministerie streeft naar een soort voorlichtingscampaïne en heeft gezegd dat Leiden, Den Haag en Alkmaar daarvoor al een goed voorbeeld hebben gegeven. Laten we dat overnemen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Mag ik mevrouw Zoon een tip geven voordat we extra werk creëren voor onze ambtenaren, die het al druk genoeg hebben? Wat dacht u van mottenballen bij het nest? Dat is vrij effectief.

Mevrouw ZOON: Als het helpt, vind ik dat prima.

Mevrouw VAN ZETTEN: Sorry dat ik mij op dit niveau begeef, maar u vraagt er een beetje om.

De VOORZITTER: Laten we teruggaan naar de hoofdlijn van het betoog.

Mevrouw ZOON: Volgens ramingen zal de werkloosheid in 2010 toenemen. Aangezien de beroepsbevolking van Haarlem veelal in de dienstensector zit, zal dat betekenen dat het na-ijlt. Het is een sociale ramp die we lang niet hebben meegemaakt. Werk betekent inkomen, sociale contacten, zinvolle bezigheden en zelfrespect. Het wordt dus tijd om te investeren in de economie, in werk en in scholing.

Werkloosheid maakt het bestaan van mensen onzeker. De hoge werkloosheid zal een stijging van de sociale onrust tot gevolg kunnen hebben. Met name de wijken waar veel mensen wonen met lage opleidingen, zullen hard worden geraakt. Daardoor kunnen deze wijken veranderen in risicowijken met alle gevolgen voor de leefbaarheid en veiligheid.

Kortom, we hebben te maken met een sociaal probleem waarvoor we als lokale overheid onze verantwoordelijkheid zullen moeten nemen. We moeten er alles aan doen om de gevolgen van de economische crisis voor mensen te verzachten. Dat vraagt erom prioriteiten te stellen, om te investeren in economie, werk en scholing, en vooral om innovatie.

Als PvdA willen we niet alleen maar vanachter een bureau naar oplossingen zoeken. We hebben daarbij een voorstel om een eerste stap te zetten dat als voorbeeld kan dienen voor vele andere. We zoeken naar een win-winsituatie. We hebben als uitgangspunt de klimaatdoelstellingen. Zo zijn er bijvoorbeeld veel woningen die beter geïsoleerd moeten worden. Dit geeft rendement op de energiekosten. Als we dat aan elkaar kunnen verbinden en een isolatieproject kunnen opzetten met corporaties en werkgevers, zouden we jongeren kunnen inzetten om dit project tot uitvoering te brengen. Ik zeg het nu wat kort door de bocht, maar we hebben dit keurig in een motie verwoord. Maak er werk van, zou ik zeggen!

#### **Motie 14 Maak er werk van!**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat:

- de kans groot is dat vanwege de economische recessie in 2010 de werkloosheid in Haarlem zal toenemen;
- de nieuwe Re-integratieverordening Wet werk en bijstand weer de mogelijk biedt om loonkostensubsidies te verstrekken;
- re-integratie en Work First-trajecten die gefinancierd worden uit het werkdeel vooral gericht zijn op scholing en het opdoen van ervaring en niet op het creëren van werk;

Overwegende dat:

- het creëren van werk betekent dat er extra werk moet ontstaan;
- het duurzaam maken van de stad in het kader van de klimaatdoelstellingen van Haarlem daar mogelijkheden voor biedt;

- met oog op de klimaatdoelstellingen en de beheersing van woonlasten het energiezuinig maken van de oude woningvoorraad belangrijk is en veel werk kan opleveren;
- de investeringen voor isolatie en andere energiebesparende maatregelen vaak een te hoge drempel vormen voor eigenaren;
- door goede afspraken met werkgevers de loonkostensubsidie mogelijk zou kunnen worden ingezet om de investeringskosten omlaag te brengen;
- eigenaren dan bereid zijn om de investeringen te financieren waarmee werk wordt gecreëerd;

Verzoekt het college van B en W:

- zo snel mogelijk (uiterlijk voor 1 februari 2010) te komen met een notitie waarin wordt aangegeven welke mogelijkheden er zijn om:
  - snel geld (bijvoorbeeld 10% van het werkdeel) vrij te maken voor loonkostensubsidies nieuwe stijl;
  - samen met woningbouwcorporaties en werkgevers energiebesparende projecten op te starten waar werkzoekenden kunnen worden ingezet;
  - samen met werkgevers wijkgerichte energiebesparende projecten voor de particuliere woningmarkt op te starten waar werkzoekenden kunnen worden ingezet;
- extra subsidiemogelijkheden te zoeken om dit soort experimenten in 2010 mogelijk te maken;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: PvdA, SP, GroenLinks

Vereenzaming van ouderen is een verontrustend gegeven. Het is terecht dat het college geld uittrekt voor de bestrijding hiervan. Het is een kwestie van beschaving dat een samenleving ernaar streeft iedereen bij die samenleving te betrekken. De ouderen vormen een groter wordende groep. Hoewel veel ouderen zich prima kunnen redden, en in het geheel niet hulpbehoevend of zielig zijn, is er ook een grote groep die het niet alleen redt. Dat deze groep in de begroting niet vergeten wordt, stellen wij op prijs.

Waar wij ons wel zorgen over maken is de pakketmaatregel in de AWBZ. Deze voorziening is gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid en is bestemd voor mensen met matige tot zware beperkingen, die zonder deze hulp een grote kans hebben op verwaarlozing. Het blijkt dat het komende jaar een overgangsjaar is, maar wij vinden dit zo belangrijk dat een naadloze overgang zeer gewenst is. Wij dienen hierover een motie in. Motie Noodverband en Snelverband

Mevrouw VAN ZETTEN: Volgens mij was dit al het voorbereidingsjaar en had het college al maatregelen kunnen treffen. Ik heb uw motie bekeken en in feite roept u de wethouder op om haar werk te gaan doen, terwijl u aan het begin van uw betoog riep dat het allemaal zo goed gaat en hoe trots u bent. Hoe rijmt u dit met elkaar?

Mevrouw ZOON: Dat rijmt heel goed met elkaar. Het kan inderdaad altijd beter en daarvoor willen we de naadloze overgang. We stimuleren de wethouder en zullen haar steunen om in ieder geval deze maatregelen op een goede manier uit te voeren. U kunt het in onze motie zien.

Niet iedere Haarlemmer lukt het om voor zichzelf te zorgen. Dan heb je, soms tijdelijk, een steuntje in de rug nodig. Hierbij geldt dat de mens centraal staat en niemand buiten de

boot valt. In 2007 is de Formulierenbrigade gestart in Haarlem. De brigadiers helpen Haarlemmers met het invullen van formulieren en geven informatie over regels en voorzieningen. De brigadiers zelf werken in dit project aan hun re-integratie. Als PvdA vinden wij dit een goed voorbeeld van werk genereren en mensen emanciperen. Wij hechten er daarom veel waarde aan om dit project voort te zetten en willen hiervoor een investering in de verbetering van kwaliteit door middel van scholing. Wij willen hierin 15.000 euro investeren als impuls voor een doorstart. Wij dienen hierover een motie in. De 15.000 euro ziet u terug in het verzamelamendement.

### **Motie 16 Formulierenbrigade**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat:

- Haarlem al een aantal jaren probeert om een Formulierenbrigade op te zetten die mensen helpt bij het invullen van formulieren waarmee extra steun kan worden aangevraagd;
- de Formulierenbrigade zowel een instrument is in het minimabeleid als een re-integratietraject voor de brigadiers;
- in de begroting geen indicatoren worden genoemd waaruit we kunnen afleiden of het een succesvol instrument is in het kader van minimabeleid;

Overwegende dat:

- de Formulierenbrigade een belangrijk middel kan zijn om te voorkomen dat mensen schulden krijgen en in een armoedige situatie belanden met alle gevolgen van dien;
- de Formulierenbrigade nog steeds niet aantoonbaar goed werkt als instrument in het minimabeleid;

Verzoekt het college van B en W:

- duidelijke indicatoren te formuleren voor de resultaten van de inzet van de Formulierenbrigade in het kader van het minimabeleid;
- te zorgen voor het verbeteren van de Formulierenbrigade als instrument in het minimabeleid;
- daarbij aandacht te besteden aan verbetering en versnelling van de scholing en de werkwijze van de brigadiers;
- daarvoor eenmalig 15.000 te reserveren, te dekken uit het verzamelamendement;
- zo spoedig mogelijk in de commissie Samenleving te rapporteren over het plan van aanpak;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: PvdA, SP, GroenLinks

De PvdA vindt dat de gemeente meer klantgericht moet werken voor inwoners, bezoekers en bedrijven. Dat betekent dat de gemeente actiever informatie verstrekt, bijvoorbeeld via een verbeterde gemeentelijke website. Nu blijkt dat de website voor burgers en bedrijfsleven niet gebruiksvriendelijk is. Graag zouden we zien dat u met drie doelgroepen (burgers, bewoners en bezoekers) deze website screent op de richtlijn voor toegankelijkheid. Dan zullen zeker veel meer mensen betrokken raken bij de gemeente Haarlem. We dienen hierover een motie in

### **Motie 17 Toegankelijke website**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat de toegankelijkheid van de gemeentelijke website [www.haarlem.nl](http://www.haarlem.nl) ook na de laatste aanpassingen nog steeds te wensen overlaat;

Overwegende dat voor bewoners, ondernemers en bezoekers de website een grote rol in informatievoorziening speelt;

Verzoekt het college van B en W om in overleg met City Marketing Haarlem en organisaties van het Haarlemse bedrijfsleven de gemeentelijke website volgens de richtlijn voor toegankelijkheid in te richten, teneinde de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van de website te waarborgen;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: PvdA, SP, CDA, GroenLinks, ChristenUnie/SGP, Partij Spaarnestad, Ouderenpartij, Actiepartij, Lijst De Leeuw, D66, Partij Spaarnestad

Ook vinden wij dat de lokale omroep Haarlem 105 een goede weg is ingeslagen om onze Haarlemmers te informeren. Het Haarlems Kwartiertje is een goede weergave van hetgeen er in de Haarlemse samenleving speelt. Ik heb begrepen dat de VNG stelt hier € 1,30 per woonruimte voor te besteden. In Haarlem hebben we 77.000 woningen, dus dat is 80.000 euro. Er staat maar 65.000 euro begroot. Wij willen dat het volledige bedrag naar Haarlem 105 gaat. Ook hiervoor dienen we een motie in.

### **Motie 18 Lokale omroep op niveau**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat:

- gemeenten in 2010 wettelijk verantwoordelijk worden voor de bekostiging van de lokale omroep;
- de VNG adviseert om voor deze bijdrage € 1,30 per woonruimte als uitgangspunt te nemen;
- er binnen het gemeentefonds een bedrag van € 1,30 per woonruimte beschikbaar is;

Overwegende dat:

- Haarlem 105 zich blijft ontwikkelen en zich, naast radioprogramma's, ook richt op tv-reportages;
- Haarlem 105 zich mag verheugen in een groeiend aantal luisteraars;
- Haarlem 105 beschouwt kan worden als een volwaardige lokale omroep;

Verzoekt het college van B en W om:

- in overleg te gaan met Haarlem 105, over het beschikbaar stellen van de omroepgelden, conform het advies van de VNG, van € 1,30 per woonruimte;
- waarbij Haarlem 105 kan aangeven op welke wijze deze gelden op een verantwoorde manier besteed kunnen worden;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: PvdA, SP, GroenLinks

De heer VRUGT: Wat een ontzettend goed idee, mevrouw Zoon. U weet dat Actiepartij dit vorig jaar ook al voorgerekend en ingebracht heeft? Ik neem aan dat u inmiddels doorheeft dat daar een punt in zat.

Mevrouw ZOON: Ja, maar toen had u het nog over indexeren. Daardoor werd het ingewikkeld. Nu wordt het voor mij simpeler. Dan heb ik het ook door.

Onlangs was ik bij een bijeenkomst in het Mondiaal Centrum over de millenniumdoelen. Het verbaasde mij dat er maar weinig aanwezigen waren die wisten wat dit precies inhoudt, terwijl wij raadsbreed in maart een motie hebben aangenomen om Haarlem uit te roepen tot Millenniumgemeente. Mijn partij is van mening dat de gemeente Haarlem hier een actieve rol moet spelen. Er zijn ons al vele gemeenten voorgegaan en er zijn talloze voorbeelden om hier een actieve bijdrage aan te geven. Graag zouden wij zien dat de gemeente Haarlem zich specifiek richt op de jeugd, zodat deze zich bewust is van wat de millenniumdoelen inhouden en dat niet alles vanzelfsprekend is. Ook hier hebben we een motie voor.

### **Motie 19 Millenniumdoelen**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat:

- de gemeenteraad van Haarlem op 6 maart 2008 unaniem een motie heeft aangenomen om Haarlem tot Millenniumgemeente uit te roepen;
- tijdens het Haarlemmerhoutfestival in juni 2008 Haarlem officieel Millenniumgemeente is geworden;
- de gemeenteraad heeft aangegeven ook zelf nieuwe initiatieven te willen nemen om bij te dragen aan de millenniumdoelen;

Overwegende dat:

- meewerken aan de millenniumdoelen werken aan internationale solidariteit en werken aan de toekomst is;
- met jeugd je de toekomst maakt;
- het dus belangrijk is om de Haarlemse jeugd bewust te maken van de millenniumdoelen en hen te betrekken bij het maken van plannen rond de millenniumdoelen;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om direct na het kerstereces van 2009 met een programma te komen met acties en activiteiten om de Haarlemse jeugd bewust te maken en te betrekken bij de millenniumdoelen en stelt voor dit actieprogramma een bedrag van 25.000 euro beschikbaar, te dekken uit het verzamelamendement;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: PvdA, SP, GroenLinks

Voor alle zaken die ik in mijn bijdrage genoemd heb, geldt dat er beter met de stad gecommuniceerd moet worden. Dit gebeurt vaak onvoldoende. Als we onze Haarlemmers serieus willen nemen, moeten we ze eerder betrekken bij de dilemma's en vragen die we als stadsbestuur tegenkomen.

De heer VISSER: Mevrouw Zoon, dit zeggen we met elkaar al een jaar of drie. De heer Stan Kaatee was een jaar of drie tot vier geleden met het CDA de eerste. Ik herinner me het enthousiasme en de felheid van de heer Kaatee. Hij was behoorlijk nijdig. Vorig jaar hebben we het erover gehad. Toen hebben we ook een motie aangenomen. En nu zegt u het weer – op een heel vriendelijke manier. U mag best steviger inzetten, want een groot gedeelte van ons hoort dit. Vindt u niet dat u het iets steviger mag neerzetten? Hebt u er een motie over?

Mevrouw ZOON: Ik kom straks met een oproep aan u, mijnheer Visser.

De heer VISSER: Dat is makkelijk.

Mevrouw ZOON: Ja, dat is heel makkelijk.

Investeren in de stad betekent ook keuzes maken. En voor de Haarlemmers die dat direct betreft, is dat niet altijd plezierig. Het zou wel een verbetering voor de stad kunnen zijn. Toch wil het er bij ons niet in dat er niet voldoende realiteitszin onder de Haarlemmers is om in te zien dat er ook vervelende beslissingen genomen moeten worden. Dit moet in goed overleg en dat is iets anders dan telkens herhalen dat je gelijk hebt.

Ik stel voor aan mijn collega-raadsleden om als raad met elkaar te praten over hoe we dit beter kunnen organiseren. Uiteraard is het college voor dat gesprek van harte uitgenodigd. We moeten met elkaar afspreken hoe we de betrokkenheid willen vergroten. Laten we de huidige methodes tegen het licht houden en als die niet werken, zoeken naar andere methodes. Laten we met elkaar kijken hoe we dit beter kunnen organiseren, want het onderhouden van goede relaties met de Haarlemmers is een van de allerbelangrijkste opgaven van een stadsbestuur.

De heer PEN: Ik heb een vraag. Wat bedoelt u precies? Een oproep als deze blijft een beetje hangen. Bedoelt u dat we op moeten houden met alle onzinnige moties voor de Bühne, waarin we zaken beloven aan de burger die we niet waar kunnen maken, omdat het college gewoon zijn werk doet? Waar gaat het over?

Mevrouw ZOON: Ik roep u op om mee te denken over hoe we de Haarlemmers zo goed mogelijk kunnen betrekken bij hetgeen wij hier doen. We moeten niet steeds herhalen waar we voor zijn, maar meer dingen samen doen en daar een bepaalde samenhang in zoeken om de Haarlemmers daarbij meer actief te betrekken. Daar roep ik u ook toe op.

De heer PEN: Wat betekent dit concreet?

Mevrouw ZOON: Daar gaan we het over hebben. Denk er ook eens over na.

De heer PEN: U wilt Haarlemmers meer betrekken. U wilt dus duidelijk zijn, neem ik aan.

Mevrouw ZOON: Ja.

De heer PEN: Dus u wilt ook eerlijk zijn over hoe het ervoor staat en dingen voorschotelen die we kunnen waarmaken.

Mevrouw ZOON: U vult het mooi in.

De heer PEN: We kunnen dus een motie Afgelopen met bühnemoties inkoppen?

Mevrouw ZOON: Zo iets.

De heer PEN: Perfect.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik heb nagedacht en weet weer wat ik mevrouw Zoon wilde vragen. U kiepert nogal wat over de muur heen naar het onderwijs. Ik heb begrepen dat we sinds de commissie-Dijsselbloem hebben afgesproken dat we dit niet meer zouden doen. Onderwijs is er vooral om onderwijs te geven aan kinderen en niet om millenniumdoelen duidelijk te maken of groenten en fruit uit te delen. Nee, wij willen de samenleving vooruithelpen. U wilt emancipatie. Laten we ons daarom 100% richten op het onderwijs. Die andere zaken laten we aan anderen over en niet aan de scholen.

Mevrouw ZOON: Ik hoor geen vraag en ik neem dit dus voor kennisgeving aan.

De heer AZANNAY: Voorzitter, ik heb een vraag. Ik wil graag terugkomen op die gezonde scholen. Ik vind het interessant om te investeren in het gezonder maken van kinderen die wat dikker zijn, maar hoe wilt u dit gaan realiseren? We hebben zoveel scholen in Haarlem. Hoe gaat u dat doen? Gaat u er een keurmeester op afsturen of een jury opstellen? Wie gaat aangeven dat school x de beste is?

Mevrouw ZOON: Het is misschien goed als u de motie eerst leest. Daar staan dit soort dingen in.

De heer AZANNAY: Dat gaan we doen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik heb nog een vraag. Ik ben geïntrigeerd door uw oproep om keuzes duidelijker te maken aan de burger en de relatie met de burger te herstellen. We zijn allemaal jaren bezig geweest om vorm te geven aan het burgerinitiatief voor meer groen in de stad. Hoe vindt de Partij van de Arbeid dat dit loopt? Inmiddels zijn we aan het eind van deze collegeperiode, maar het groenstructuurplan is nog steeds niet in orde. Hoe verkoopt u dit aan de burger?

Mevrouw ZOON: Mevrouw Van Zetten, ik doe deze oproep niet voor niets. Ik zou niet met deze oproep komen als ik vond dat alle communicatietrajecten geweldig lopen. Het duurt mij ook te lang. Daarom vraag ik u of we er niet met elkaar iets voor kunnen verzinnen? Zodat we elkaar niet bestrijden, maar samen naar iets beters kunnen zoeken?

Mevrouw VAN ZETTEN: Dat ben ik natuurlijk erg met u eens. Ik merk dat u ook ontevreden bent over hoe het is gegaan. Het is niet op de manier gegaan die wij hadden gekozen.

Mevrouw ZOON: Het loopt met meer inspraaktrajecten niet helemaal zoals we willen. Daarom kunnen we met elkaar kijken of we iets eenduidigs kunnen doen vanuit de goede zaken binnen onze eigen principes en zo de burger beter kunnen bereiken. Daar roept u ook tot op.

Mevrouw VAN ZETTEN: Toch constateer ik dat u behoorlijke kritiek hebt op het college.

Mevrouw ZOON: Ik heb op dit punt wel kritiek op het college.

Mevrouw VAN ZETTEN: U komt ook met een fikse motie over de vormgeving van het welzijnswerk. Ik zie dit in contrast met de positieve toon waarmee u uw betoog begint. U eindigt met een paar flinke kritische noten.

Mevrouw ZOON: Wij zijn tevreden met hoe het college de afgelopen vier jaar heeft geopereerd, met name op de vier genoemde punten. Er zijn altijd dingen die je wilt verbeteren. Dat hebben we allemaal en dat leg ik in deze algemene beschouwingen neer, mevrouw Van Zetten.

De heer MULDER: Ik vind het eigenlijk best fijn dat de PvdA kritiek heeft op het college.

Mevrouw VAN ZETTEN: Mijnheer Mulder, u bent toch met mij eens dat het handig is dat dit duidelijk wordt gemaakt?

De heer MULDER: Ja, maar ik snap mevrouw Zoon wel. U lijkt te vergeten dat we in ieder geval formeel in een dualistisch stelsel zitten. Elke coalitiefractie is van harte uitgenodigd om al haar kritiek op het college te spuien.

Mevrouw VAN ZETTEN: Dat ontken ik natuurlijk niet, maar u hebt toch ook het juichende begin gehoord waarin mevrouw Zoon zei hoe geweldig, fantastisch en prachtig het gaat? Ik heb het genoteerd en wel tien keer 'trots' gehoord.

De heer MULDER: Zo begint elke speech. Ik ben er toevallig mee geëindigd en ben benieuwd waar u of uw collega zo mee begint.

De VOORZITTER: Wil iemand nog iets vragen aan mevrouw Zoon? Dat is niet het geval. De fractie van het CDA.

De heer CATSMAN: Voorzitter, dit college lijkt uitgeregeerd. We moeten deze begroting karakteriseren als 'we doen maar even niets'. Na een daadkrachtige periode waarin cultuur stevig werd neergezet, achterstallig onderhoud verder werd aangepakt en sportfaciliteiten verbeterd, valt het nu vies tegen. Het is eigenlijk naïef van ons om nog veel te verwachten. Na het tunneldrama, de tegenstrijdige beslissingen over de verkoop van Nuonaandelen en de onlangs verschenen teleurstellende nota Welzijn op orde, die zeker geen uitvoering is van de raadsbrede motie Vuist op tafel, hadden we eigenlijk niet veel te verwachten.

Het is een slaapverwekkende begroting. Een enkel gemeenteraadslid leek daar getuige een fotoreportage afgelopen donderdag al een voorschot op te nemen. We maken wel een lijstje, maar we maken geen keuze en dat laatste zouden we nu juist van een college mogen verwachten. Aan de andere kant kiest het college ervoor om geen keuze te maken en dat is ook een keuze. Het volgende college mag de kastanjes uit het vuur halen.

Laat ik duidelijk zijn. Het CDA heeft de laatste jaren steeds – zij het steeds kritischer – ingestemd met de begroting, maar voor ons is nu een grens bereikt. Voor het college kennelijk nog niet. Nog vorige week stemde de raad in met ongeveer 50 miljoen euro voor onderwijsgebouwen. Dat is een prima doel, maar we leggen ons daarmee voor jaren vast. Gelukkig volgde wethouder Divendal de eis van de oppositie (onder andere CDA en

D66) dat hij regelmatig bij de raad te rade zou gaan. Collegepartijen kwamen kennelijk niet op dat idee. Denken die nog steeds niet inclusief financiën?

De heer HAGEN: Dit gaat me een gaatje te ver. Er is in de commissie en de raad uitgebreid gesproken over hoe het zit met de lange termijn van het strategisch huisvestingsplan, meer nog door anderen dan het CDA. Wat u nu zegt, is deels onjuist en deels verdraait u wat er gebeurd is. Ik begrijp dat niet.

De heer CATSMAN: Ik refereer aan hetgeen in de raadsvergadering is gezegd.

De heer HAGEN: Prima, maar er is niet besloten om 50 miljoen euro uit te geven.

De heer CATSMAN: Er is een krediet van ruim 50 miljoen euro verleend.

De heer HAGEN: Nee, die kredieten komen allemaal individueel terug in de raad. Er is dus geen krediet verleend voor 50 miljoen euro. We hebben alleen met elkaar vooruitgekeken. We hebben gezegd dat met de informatie die we nu hebben, we denken dat de komende vijf jaar 50 miljoen euro nodig is. Dat is echt iets heel anders.

Mevrouw VAN ZETTEN: Voorzitter, mag ik daarop ingaan?

De VOORZITTER: Het is heel prettig als we de eerste termijn zo min mogelijk interrumpen en dat we het uitermate politiek en scherp houden als we wel interrumpen. Dit is politiek, maar gaat grotendeels over techniek. Ik vraag u daarmee enigszins terughoudend te zijn.

De heer CATSMAN: Wethouder Van Velzen zei over de nog onbekende bezuinigingen op de rijksbegroting dat hij graag een beginnetje had gezien. Wij hadden dit ook graag gezien, maar dan in Haarlem. Het is wel een beetje sneu voor deze VVD-wethouder. Alle waardering voor zijn werk de laatste drie jaar, maar hij presenteert een sluitende begroting door miljoenen euro's extra uit Den Haag, de opbrengst van het parkeren en ingezette bezuinigingen door het vorige college. De reserves stijgen door bij elkaar geveegde reservepotjes, 4 miljoen euro uit Den Haag en de verkoop van Nuonaandelen.

Het is sneu, want hij voorspelde al dat hij de geschiedenis in zal gaan als de wethouder onder wiens verantwoordelijkheid de schuld met tientallen miljoenen euro's is opgelopen. Is het de wethouder lenen.nl? We betalen de komende vijf jaar ruim 100 miljoen euro rente en de schuld is in 2013 even hoog als de totale jaarbegroting. Waarom dan toch geen beginnetje? Je hoort wel eens dat er niets aan de hand is als je de rente over je schuld kunt betalen, maar dat is voor het CDA te kort door de bocht en geen excuus om niets te doen.

Het college stelt in de Stadskrant dat de gevolgen van de economische crisis voor Haarlem tot nu toe beperkt zijn gebleven en dat daarom geen extra bezuinigingen worden voorgesteld. Het college ziet al pootje badend de tsunami op zich afkomen en constateert al tenenwiebelend tevreden dat het water nog steeds niet stijgt.

Als vooruitlopen op de bezuinigingen uit het Haagse voorbarig is en reden om 'niets' te doen, is er nog altijd die schuld, waarover de wethouder uitrekende dat halvering in twintig jaar tijd op 10 miljoen per jaar zou komen. Het lijkt een onmogelijke opgave, maar zullen we eens een beginnetje maken?

Hierbij dien ik drie amendementen en een motie in: Geen stadsparkje aan de Brouwersvaart, Geen Nicolaasbrug en Geen studie naar vergroting parkeergarage De Kamp. Van dit laatste kun je nu al aanvoelen dat een eventuele positieve uitkomst (à la tunnelstudie) zal worden genegeerd. Het zijn kleine bedragen, maar het is een begin.

### **Amendement 21 Stadspark**

“De raad van de gemeente Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat:

- de meerjarenbegroting van de gemeente Haarlem slechts met grote moeite als sluitend kan worden gepresenteerd;
- de uitkering uit het gemeentefonds de komende jaren zonder twijfel lager zal uitvallen;
- de schuld van de gemeente Haarlem de komende jaren bij ongewijzigd beleid aanzienlijk zal stijgen;

Overwegende dat:

- hierdoor uitgaven die niet direct noodzakelijk zijn dienen te worden voorkomen;
- het stadsparkje bij de Brouwersvaart niet direct noodzakelijk is;

Besluit de voorbereidingen voor dit stadspark te stoppen en tevens de meerjarenbegroting en het investeringsplan hierop aan te passen;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: CDA

### **Amendement 22 Nicolaasbrug**

“De raad van de gemeente Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat:

- de meerjarenbegroting van de gemeente Haarlem slechts met grote moeite als sluitend kan worden gepresenteerd;
- de uitkering uit het gemeentefonds de komende jaren zonder twijfel lager zal uitvallen;
- de schuld van de gemeente Haarlem de komende jaren bij ongewijzigd beleid aanzienlijk zal stijgen;

Overwegende dat:

- hierdoor uitgaven die niet direct noodzakelijk zijn dienen te worden voorkomen;
- de Nicolaasbrug gezien een nabijgelegen alternatief (Catharijnebrug) niet direct noodzakelijk is;

Besluit de voorbereidingen voor de Nicolaasbrug te stoppen en tevens de meerjarenbegroting en het investeringsplan hierop aan te passen;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: CDA

### **Amendement 23 Stop onderzoek De Kamp'**

“De raad van de gemeente Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat:

- de meerjarenbegroting van de gemeente Haarlem slechts met grote moeite als sluitend kan worden gepresenteerd;
- de uitkering uit het gemeentefonds de komende jaren zonder twijfel lager zal uitvallen;
- de schuld van de gemeente Haarlem de komende jaren bij ongewijzigd beleid aanzienlijk zal stijgen;

Overwegende dat:

- hierdoor uitgaven die niet direct noodzakelijk zijn dienen te worden voorkomen;
- het zeer onwaarschijnlijk is dat het resultaat van een onderzoek naar uitbreiding van de parkeergarage De Kamp daadwerkelijk tot uitbreiding zal leiden;

Besluit het onderzoek naar uitbreiding van de parkeergage De Kamp te stoppen en tevens de meerjarenbegroting hierop aan te passen;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: CDA

Het grote geld zal onder andere uit de eigen organisatie moeten komen. Het CDA begon bij de kadernota al over een onderzoek naar de mogelijkheden en gevolgen voor Haarlem als regiegemeente en uiteraard de bijbehorende takendiscussie. Hier is de motie.

#### **Motie 24 Regiegemeente**

“De raad van de gemeente Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Constaterende dat:

- de meerjarenbegroting van de gemeente Haarlem slechts met grote moeite als sluitend kan worden gepresenteerd;
- de uitkering uit het gemeentefonds de komende jaren zonder twijfel lager zal uitvallen;
- de schuld van de gemeente Haarlem de komende jaren bij ongewijzigd beleid aanzienlijk zal stijgen;

Overwegende dat:

- de kosten van de gemeentelijke organisatie een groot deel van de uitgaven bepaalt;
- de overgang naar een regiegemeente hierin een bezuiniging zou kunnen betekenen;

Besluit:

- het college de opdracht te geven tot het doen van een onderzoek naar de consequenties voor de gemeente Haarlem van een overgang naar een regiegemeente; een onderzoek waarvan de takendiscussie een integraal onderdeel is;
- de resultaten van dit onderzoek voor 1 februari 2010 aan de raad te melden;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: CDA

Waarom komt er geen actieplan zoals bij het inlopen van het achterstallig onderhoud? Anders is er wederom maar één optie: lenen.nl!

De heer ELBERS: Ik begrijp dat u wilt bezuinigen op het personeel. Hebt u in de afgelopen tijd nog niet gehoord dat er grote problemen rond de uitvoering zijn, die te maken hebben met het feit dat het aantal personeelsleden de afgelopen tijd zo sterk achteruit is gegaan, dat het zo moeilijk is om opnieuw goed en intens te kunnen werken en dat een bezuiniging eigenlijk niet kan?

De heer CATSMAN: Het is des te meer een pleidooi om dit goed onder de loep te nemen en te kijken of het niet anders georganiseerd kan worden.

De heer HEILIEGERS: In het verlengde hiervan heb ik een vraag. De heer Catsman heeft het over een beginnetje en komt met drie moties, maar ik hoor nog steeds niet welke grote brokken u zou aanpakken. Waar zou u beginnen?

De heer CATSMAN: Daar heb ik het op dit moment over. Het is onder andere een onderzoek naar een andere organisatie van de gemeente. Er zijn gemeentes die hier behoorlijke winst mee hebben gemaakt en dat lijkt me een behoorlijke slok op de borrel. Verder laat ik me graag verrassen door het college.

Het college wil niet over het eigen graf heen regeren, maar zo tuimelt het er met gesloten ogen pardoes in. Tussen twee haakjes, waar zijn de notitie Vastgoed en de afrekening van de stadsschouwburg?

Voorzitter, het CDA wil de aandacht vragen voor de huisvesting van sportclub Duinwijck en verdere professionalisering van Kenamju en Kinheim, zodat tegemoet kan worden gekomen aan de internationale kracht en uitstraling van deze clubs. Als je landskampioen bent geworden, is het wel zo aardig om ook op Europees niveau mee te kunnen komen. Aangezien het steeds schaarser wordende gemeenschapsgeld zo dicht mogelijk bij de basis moet worden ingezet, stellen wij bij amendement voor de begroting van de stichting Topsport te verlagen met een bedrag van 50.000 euro, dat bedrag te reserveren voor deze problemen, vervolgens de provincie om cofinanciering te vragen en met de betrokken clubs te onderhandelen over een eigen en/of door henzelf te verwerven bijdrage.

#### **Amendement 25 Haarlem sport**

“De raad van de gemeente Haarlem, in vergadering bijeen op 12 november 2009,

Overwegende dat:

- topsport en breedtesport een positieve invloed heeft op het imago van Haarlem;
- dat het voor sportclubs als Duinwijck (huisvesting) en Kenamju en Kinheim (verdere professionalisering) mogelijk moet zijn hun internationale betekenis en uitstraling verder uit te bouwen;
- dat het schaarse gemeenschapsgeld zo direct mogelijk moet worden besteed en minder in koepelorganisaties;
- dat de betrokken clubs zo veel mogelijk zelf in overleg met andere partijen en eigen leden naar oplossingen moeten zoeken;

Besluit:

- het college opdracht te geven 50.000 euro te reserveren om deze onderwerpen aan te pakken;
- het college opdracht te geven bij de provincie Noord-Holland cofinanciering aan te vragen;

- het college opdracht te geven met de betrokken clubs te onderhandelen over een eigen en/of door henzelf te verwerven bijdrage;
- dit te financieren door het verlagen van het budget van de stichting Topsport met een bedrag van 50.000 euro;
- de meerjarenbegroting overeenkomstig aan te passen;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: CDA

Onlangs bereikte de raadsleden een mail over de snelle aanwijzing van monumenten, waarbij de gemeentelijke tegemoetkomingen geen gelijke pas zouden houden. Graag uw reactie.

Een ander onderwerp. Het CDA maakt zich zorgen over de onrust in Schalkwijk en met name de Europawijk. De branden van de laatste tijd maken steeds meer verhalen los over inbraken, vernielingen en gevoelens van onveiligheid. Het CDA wil weten wat hier de laatste weken aan is gedaan. Onlangs werd ik aangesproken door iemand die vertelde dat in haar huizenblok vrijwel geen huis meer te vinden is waar niet minstens één keer was ingebroken.

Voorzitter, tot slot ook eens iets positiefs uit Schalkwijk. U krijgt van mij dadelijk het blad Kwadrant van de Katholieke Parochie Schalkwijk met een bijdrage van hun onlangs gepensioneerd pastor Toos Knijff. Deze pastor, die ook wel bekend staat als het 'onze lieveheersbeestje van Schalkwijk' is dolgelukkig met de komst van het pontje bij de Belgiëlaan. Zij berekent dat zij in de 33 jaar dat zij van Haarlem-Zuid naar Schalkwijk reed, in totaal ruim 47.000 km heeft moeten omrijden en bekend dat zij zelfs aan het aanschaffen van een vlot heeft gedacht. Eén droom is werkelijkheid geworden: een pontje. Nu heeft ze een volgende droom. Deze katholieke pastor is zo ingenomen met het pontje, dat zij hem graag zou inzegenen. Met de discussie over 'Het Scharlaken Koord' nog in het achterhoofd, zou dat voor onze raad wel eens een pontje te ver kunnen zijn, maar dopen of een lint doorknippen moet na 47.000 km en 33 jaar inzet in Schalkwijk toch te regelen zijn.

De VOORZITTER: Wil iemand nog iets vragen of opmerken? Niemand. Dan gaan we naar de VVD.

De heer HEILIEGERS: Ik heb een plaatje uitgeknipt. Ik denk dat iedereen het herkent. Voor degenen die het nog niet eerder gezien hebben: het is het nieuwe beeldmerk van Haarlem voor de citymarketing en daar mogen we trots op zijn. Vier sterren zitten erin. Kortom, laten we ook trots zijn op de dingen die gebeuren in Haarlem.

Beschouwend over 2009 en begroting naar 2010 kunnen we zeggen dat het college het sterk heeft gedaan. Daar zijn we ook trots op. Bijna vier jaar ijzeren hand in de vier thema's die de basis zijn voor deze periode. We zitten nu in de laatste zestien weken van deze raadsperiode. Wat hebben we bereikt? Volgens de VVD hebben we ontzettend veel bereikt. Als je kijkt naar de vier sterren van het coalitieakkoord, kun je er een aantal prioriteiten uithalen.

Een daarvan zijn de onderhoudsbudgetten. Die zijn op normniveau. Dat klinkt als een containerbegrip, maar het betekent dat we niet meer over de stoep struikelen en de bruggen open- en dichtgaan. Ook belangrijk is dat het college in gang heeft gezet dat in

2015 de inhaalslag is afgerond. We hebben hierover een vraag aan wethouder Divendal die hiervoor verantwoordelijk is. Staat u er garant voor dat dit in de toekomst op normniveau blijft? Hebt u daarvoor acties uitgezet?

Wethouder DIVENDAL: Ik wil u dit graag in 2015 ter plekke vertellen, hoor.

De heer HEILIEGERS: Toch zijn we benieuwd naar uw antwoord.

De heer Mulder zei al dat dit college heel erg sociaal is. Laten we erbij stilstaan dat we 3147 bijstandsgerechtigden hadden in Haarlem en we zijn gezakt naar ongeveer 2450. 20% uitstroom is klasse. Werk is wat de VVD betreft de beste manier om uit te stromen en te participeren in de maatschappij.

De heer MULDER: Ik heb begrepen dat de daling al bijna teniet is gedaan door de oplopende werkloosheid.

De heer HEILIEGERS: Ik heb dat nog niet begrepen. Deze cijfers zijn heel sterk en daar heeft dit college hard aan gewerkt.

De heer MULDER: Het staat in de begroting en zelfs in de samenvatting van wethouder Van Velzen.

Wethouder VAN VELZEN: Nee, daar staat in dat de daling afremt. Het getal is zelfs lager dan de heer Heilieggers zegt.

De VOORZITTER: Het gaat nu over feiten en komt in de tweede termijn. Misschien zat dit blaadje nog in de fietstas van de heer Mulder.

De heer MULDER: Nee, het is waar. De daling die in de afgelopen jaren bereikt is, is bijna tenietgedaan door de oplopende werkloosheid.

De VOORZITTER: U krijgt daar in de tweede termijn de feiten over.

De heer HEILIEGERS: Het derde onderwerp is wijkgericht werken. Dit gaat heel goed. Ik hoorde de Partij van de Arbeid ook zeggen dat het heel goed gaat met zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Het resultaat, af te lezen in de monitor, is dat er meer tevreden Haarlemmers zijn.

Niet in de laatste plaats komen de financiën op orde. Er is een betere algemene reserve en de provincie als toezichthouder kwalificeert Haarlem positiever.

Ik kom terug op de vier sterren die in dit beeldmerk naar voren komen. Wat de VVD betreft gaat het vooral over stadsfinanciën. Het gaat niet alleen over nu, maar ook over na de crisis en dus over mensen die geraakt worden: senioren Haarlemmers, criminaliteit en natuurlijk de bereikbaarheid. Ik denk dat iedereen zich realiseert dat dit klassieke VVD-items zijn, die bij de VVD in goede handen zijn.

Ik wil er een aantal elementen uithalen. Criminaliteit en onveiligheid blijven belangrijke items. Het Haarlems Dagblad plaatste het artikel 'Weekend met geweld in het uitgaansleven'. Daar moeten we echt op letten. Complimenten aan het college dat het heeft geluisterd naar de ideeën van de VVD over het maken van een veiliger binnenstad. Op initiatief van de VVD en met een aantal andere raadsleden is er een plan gemaakt. Dat

initiatiefvoorstel heeft het college opgepakt. Het maakt samen met partners in de stad een veiliger binnenstad. Klasse!

15% van de Haarlemse bevolking is van seniore leeftijd en zij maken zich ook zorgen om de economische crisis en de recessie. Zij hebben ook kinderen en willen de schulden niet op hen afwentelen. De VVD vindt daarom dat we veel meer aandacht aan ouderen moeten besteden. In aanloop naar 3 maart 2010 gaan wij hier ook veel meer aandacht aan besteden. Het is raar om te zien dat partijen die zich specifiek richten op deze doelgroep geen initiatieven en weinig aandacht voor deze groep hebben. Dat is erg jammer.

De heer ELBERS: U zegt dat u zich gaat focussen op de ouderen, met name in deze laatste paar maanden. Bent u daarmee niet een beetje laat?

De heer HEILIEGERS: Dat heb ik niet gezegd. Ik zei dat het vooral van belang is om na 3 maart 2010 nog meer aandacht aan hen te besteden.

Dan kom ik op stadsfinanciën. Als ik hoor dat sommige partijen met extra moties komen, vraag ik me af waar het naartoe gaat. Wat de VVD betreft is het woord op dit moment consolideren. Hoe houden we de financiën van de gemeente duurzaam op orde? We komen uit een situatie, ook van voor deze collegeperiode, waarin veel en ongebreideld geld is uitgegeven. Investeren kun je het ook noemen. We moeten beseffen dat de vaste schuld groeit naar 430 miljoen in 2010. Dat is erg veel geld.

De wethouder van Financiën heeft er vaak op gehamerd en ons erover geïnformeerd dat we van rijkswege geconfronteerd zullen worden met een korting op de algemene uitkering. Schattingen komen in de richting van 30 miljoen euro voor Haarlem. De VVD roept dan ook op om extra te letten op de uitgaven van de gemeente Haarlem. De rekening van deze recessie mag niet als hypotheek bij de nieuwe bewoners van Haarlem worden gelegd.

Mevrouw VAN ZETTEN: Dat begrijp ik. U zegt als VVD dat we nu erg moeten letten op financiën, maar net noemt u een paar zaken waar u als VVD veel aandacht voor wilt vragen, namelijk bereikbaarheid, criminaliteit en iets doen voor ouderen. Hoe rijmt u dit met uw oproep om ernstig te letten op de financiën? Ik kan ook mooie ideeën bedenken en zeggen dat we later met de plannen komen. Noemt u een paar zaken die geen geld gaan kosten.

De heer HEILIEGERS: Laat ik het woord 'trots' nog een keer gebruiken, want dit college werkt heel hard. Niet alleen op het gebied van criminaliteit, maar ook...

Mevrouw VAN ZETTEN: U geeft geen antwoord, mijnheer Heilieggers. En u weet net zo goed als ik dat heel veel mensen in het land 'trots' zeggen. Die waren wel van uw partij.

De heer HEILIEGERS: Ik wil het hebben over de wethouder van de VVD.

Mevrouw VAN ZETTEN: Voorzitter, waarom kan de heer Heilieggers niet een paar punten geven? Hij is op het moment toch partijleider van de VVD? Heeft hij helemaal geen ideeetje?

De VOORZITTER: Hebt u een ideeetje?

De heer HEILIEGERS: Daar kom ik op, verder in mijn betoog. U zult het vanzelf zien, mevrouw Van Zetten.

De heer VRUGT: Misschien stelt de VVD net als de PvdA voor om daar met zijn allen hard over na te denken.

De heer HEILIEGERS: Dat klinkt een beetje flut. Op 'flut' zal ik straks terugkomen bij de heer Vrugt.

Mevrouw VAN ZETTEN: U verwijt net de Ouderenpartij dat deze niets heeft gedaan voor ouderen en stelt voor om het als VVD echt voor de ouderen op te nemen. Dan is het niet zo gek als u met een voorbeeld komt van waar u aan denkt. Een idee dat geen geld gaat kosten.

De heer HEILIEGERS: Het voorbeeld waar wij aan gedacht hebben is om een veiliger binnenstad te maken, volgens het initiatief dat de VVD met een aantal andere raadsleden heeft opgesteld, zodat ouderen zich ook veilig voelen. Dat is opgepakt.

Voorzitter, als u het goed vindt, ga ik door met mijn algemene beschouwing. Ik zei dat onze wethouder keihard knokt om de financiën van de gemeente onder controle te krijgen. Wat de VVD betreft – en als ik goed kijk naar de coalitiepartners – is dat hem gelukt dankzij een ijzeren begrotingsdiscipline. We zien dat terug in nieuwe ideeën, zoals strategisch budgetteren. Ook niet onbelangrijk is dat deze wethouder boven op projecten zit die soms bij andere portefeuillehouders horen. Dat gaat om onderwerpen waar veel geld mee is gemoeid.

De VVD constateert dat de financiële problemen die er nog zijn, niet meer onder het tapijt worden geschoven. Ze komen makkelijker en helderder naar boven.

De heer VISSER: U zegt dat uw wethouder – het is onze wethouder, maar goed – zelfs projecten overgenomen heeft of toetst die bij andere portefeuillehouders horen. Geeft u eens twee voorbeelden van waar wethouder Van Velzen heeft ingegrepen.

De heer HEILIEGERS: Ingrijpen is niet het goede woord. Wethouder Van Velzen zal dit misschien in zijn eigen termijn uitleggen in een heel ander kader. Het college heeft bijvoorbeeld besloten om alle initiatieven te clusteren die te maken hebben met bouwen en waar bijvoorbeeld één bouwonderneming aan de orde is. Dat is een wijs besluit van het college.

De heer VISSER: Het is dus gewoon taakverdeling en niet toegespitst op specifieke portefeuillehouders of portefeuilles.

De heer HEILIEGERS: Wat de VVD betreft doet deze wethouder dit heel goed.

Ik heb een vraag in het verlengde van de financiën aan wethouder Nieuwenburg. Problemen van de stad worden zichtbaar en niet meer onder het tapijt geschoven. Het ziet ernaar uit dat project Schalkstad te maken krijgt met een financiële domper. Dat is althans het gerucht dat de ronde doet. Hoe wordt daarop geacteerd? Komen er claims? Worden er voorzieningen getroffen? Wij hebben dit niet in de stukken kunnen vinden.

Dan wil ik naar de toekomst. Ik hoor veel partijen iets zeggen, maar niemand zegt echt iets over de toekomst.

Mevrouw VAN ZETTEN: Zoals u, bijvoorbeeld.

De heer HEILIEGERS: Ik denk dat ik nu een aantal van uw vragen ga beantwoorden, mevrouw Van Zetten.

Wij beschouwen het nadrukkelijk als onze plicht om over de grenzen van deze collegeperiode heen te kijken. Daarbij hoort een solide planning van de financiële situatie van Haarlem. Die ligt er, maar tijdens de bespreking van de kadernota heb ik namens de VVD al gezegd dat we moeten oppassen dat we niet alles uitgeven. Degenen die de begroting heel scherp hebben bekeken, hebben gezien dat er 314.000 euro nog aanspreekbaar is. De VVD is van mening dat dit bedrag thuishoort bij alle Haarlemmers. Dat betekent dat je dit niet mag achterlaten en uitgeven, met uw moties, mijnheer Mulder. Nee, die 314.000 euro wordt wat de VVD betreft gebruikt voor het aflossen van onze schuld.

Mevrouw ZOON: Het gaat toch ook naar alle Haarlemmers?

De heer ELBERS: Je moet de geschiedenis kennen, maar indertijd is er veel deining in de stad geweest over de verkoop van de kabel. Toen heeft UPC daarvoor geld gegeven. Het college heeft dit geld bestemd voor sociale en maatschappelijke doelen, die de gemeenteraad zou bestemmen.

De heer HEILIEGERS: Iedere partij heeft zijn eigen keuzes bij dit soort ontwikkelingen. De VVD staat ervoor dat de lasten naar beneden gaan door het bedrag te brengen in de schuldsanering.

De heer ELBERS: Je kunt toch niet zomaar een voorziening maken zonder dit voor te stellen aan de gemeenteraad?

De VOORZITTER: Dit is een technische kwestie.

De heer REESKAMP: Het is natuurlijk goed nieuws dat de VVD het bedrag van 314.000 euro met een vlammend betoog wil inzetten voor het aflossen van de schuld van rond de 314 miljoen euro.

De heer HEILIEGERS: Er moet meer gebeuren.

De heer REESKAMP: Ik heb berekend dat we dan over duizend jaar boven Jan zijn. Dat schiet lekker op met de VVD.

De heer HEILIEGERS: We moeten beginnen.

De heer REESKAMP: U hebt een duidelijk begin gemaakt. U zegt dat dit college een flinke aanzet heeft gegeven om onder andere de schuldpositie van Haarlem duurzaam op orde te brengen. Daar sluiten wij ons uiteraard bij aan, maar waar vindt u dit terug in de begroting? Zelfs het college erkent bij monde van de heer Van Velzen dat wij dit in januari 2010 van hem tegoed krijgen. Waar vindt u dat terug in de begroting?

De heer HEILIEGERS: Ik vind dat niet terug in de begroting en het is dus ook een vraag van de VVD aan het college om hiermee te komen. Daarover is geen discussie.

Wij vinden dat het bedrag niet voor specifieke doelgroepen gebruikt moet worden, maar terug moet naar alle Haarlemmers. We moeten dus oppassen om dit in allerlei moties te brengen. De VVD zal daarom geen enkele motie in deze programmabegroting brengen.

Mevrouw ZOON: Gaat u een restitutie doen van 2 euro per huishouden, als u het geld terug wilt brengen naar alle Haarlemmers?

De heer HEILIEGERS: Nee, wij lossen de schuld af. Wij denken dat dit het meest verstandige en het meest eerlijke is voor alle Haarlemmers. Van ons krijgt u dus geen enkele motie te zien. We zullen heel voorzichtig zijn met moties die we sympathiek vinden, maar de VVD vindt dat we in ieder geval het stadsbestuur de gelegenheid moeten geven om hard aan het werk te blijven en de kaders die we hebben meegegeven uit te voeren. Laten we ophouden met heel veel moties door te drukken en laten we vooral positief werken. Mijn oproep is tering naar de nering zetten, ook wat betreft de moties. Sommige mensen zeggen dat het flutmoties zijn, die geen waarde hebben. Net hoorde ik de heer Mulder zeggen dat het veel tijd van ambtenaren heeft gekost. Laten we dus voorzichtig zijn met het inbrengen van moties. Wat ons betreft stoppen we met die flutmoties.

Mevrouw ZOON: Flutmotie vind ik een bijzondere term uit uw mond, want een motie is een prioriteit die je als raad neerzet. Wij sturen het ambtenarenapparaat aan. Dat doen de ambtenaren niet zelf. Flutmoties bestaan in mijn ogen dus niet. U stelt nu dus geen prioriteiten.

De heer HEILIEGERS: We hebben genoeg prioriteiten gesteld in de kadernota, mevrouw Zoon. We moeten oppassen dat we niet op de stoel van de bestuurder gaan zitten. We hebben als raad het bestuur de opdracht gegeven en dat is het antwoord.

De heer MULDER: Ik heb een aanvullende vraag. U gaat nu geen enkele motie steunen.

De heer HEILIEGERS: Dat heb ik niet gezegd. De VVD dient geen enkele motie in.

De heer MULDER: En steunen?

De heer HEILIEGERS: Daar beraden we ons nog op. Laten we voorzichtig zijn met het op hol jagen van het stadsbestuur. Dat heeft het de komende tijd al druk genoeg.

De heer MULDER: Dus u wilt geen extra geld uitgeven en alles in de reserve stoppen. Geldt dat ook voor alle kredietaanvragen waar het college de komende vier maanden mee komt?

De heer HEILIEGERS: Ik denk dat helder is dat het college doorgaat met werken.

De heer MULDER: Dus het college mag wel extra geld uitgeven?

De heer HEILIEGERS: Er is een programmabegroting. U denkt toch niet dat er nu bezuinigd wordt? De programmabegroting zorgt ervoor dat er nog steeds geïnvesteerd wordt in Haarlem.

De VVD heeft al veel eerder gezegd dat we jonge Haarlemse ondernemers in de creatieve industrie moeten ondersteunen. De burgemeester is in deze casus portefeuillehouder

Economie. Hij ondersteunt en stimuleert dat vanuit de gemeente enorm. De VVD vindt dit fantastisch.

De VOORZITTER: En gratis.

De heer HEILIEGERS: Kortom, de VVD is tevreden over deze vier jaar regeren in Haarlem, maar op het punt van financiën komen grote uitdagingen op ons af. Nu kom ik daarom naar de heer Reeskamp toe. Als ik de heer Mulder hoor zeggen dat het beter gaat met de economie, weet ik niet in welke economie hij draait. Ik merk dat we er nog lang niet zijn en dat we in deze maatschappij nog heel hard moeten knokken om mensen te laten participeren.

De heer MULDER: Ik vraag me af of u de nieuwsberichten volgt. Overal bereiken ons berichten dat de recessie voorbij is. Er blijven na-ijleffecten op de economie zoals oplopende werkloosheid, maar de financiële crisis is voorbij.

De heer HEILIEGERS: Iedereen heeft zijn eigen waarheid.

De heer MULDER: Ik hoop niet dat u als VVD'er, met ongetwijfeld een aandelenportefeuille, daar niets van weet.

De heer HEILIEGERS: Uw opmerking is helder.

Onze oproep aan het college en de gemeenteraad is om voorzichtig te zijn met het sturen van drukte naar de staf in de vorm van moties. Laten we het personeel vooral steunen in de werkzaamheden die er nog liggen.

Een vraag die volgens mij ook van de heer Reeskamp komt, is wat de mogelijkheden zijn in het licht van de ombuigingen die aan de orde zijn. Ik zal een aantal zaken noemen die van de VVD sterker moeten. Wat ons betreft zou een slanker stadhuis aan de orde zijn. Hetzelfde geldt voor productiviteitsverbetering of zaken niet (zelf) doen. We kunnen werk uitbesteden en regiebestuur is genoemd. Denk daar eens over na. Er bestaan ongecontroleerde subsidies zonder outputafspraken. Daarover is de laatste tijd voldoende gezegd op het terrein van welzijn. Waak daarvoor.

De heer ELBERS: Wat bedoelt u precies? Geef eens een concreet voorbeeld. Noemt u er eens drie? Of twee?

De heer HEILIEGERS: Ik noem er 47.

De heer ELBERS: Op dit moment.

De heer HEILIEGERS: Ik zal u één voorbeeld geven. Er is op positief initiatief van de commissie Samenleving veel gediscussieerd over het idee dat de outputgestuurde financiering van DOCK aan de orde moet zijn. De heer De Ridder heeft hiertoe de aanzet gedaan.

De heer ELBERS: Dat is voor mij hapsnap. Wat bedoelt u met de kritiek op een concreet iets?

De heer HEILIEGERS: Een ander voorbeeld waar de VVD voorstander van is, is iets dat ik ook de heer Catsman heb horen zeggen, namelijk dat je sommige IP's moet stoppen of remmen met mogelijk een investeringsplafond.

De heer REESKAMP: Ik wil interrumpen, want het wordt mij echt te gortig. In een antwoord van iemand – ik ben vergeten wie – zegt de VVD dat het college de komende vier maanden moet doorgaan met investeren. Nu zegt de VVD dat we het investeringsplan tegen het licht moeten houden.

De heer HEILIEGERS: Dan hebt u mij niet goed begrepen.

De heer REESKAMP: Legt u het mij dan eens heel goed uit.

De heer HEILIEGERS: De komende vier maanden is dit een zittend college. Wij zijn daar trots op. Het gaat door met heel hard werken.

De heer REESKAMP: Ik dacht al dat de heer Heilieggers dit zou antwoorden. Precies deze houding is voor uw collega in de Tweede Kamer een reden geweest om een motie van wantrouwen in te dienen.

De heer HEILIEGERS: Laten we hier alstublieft geen vergelijkingen noemen met de Tweede Kamer, want dan kan ik ook een aantal zaken rondom de Antikraakwet noemen waarin uw partij in de Tweede Kamer...

De heer REESKAMP: Ik begrijp dat u die vergelijking niet wilt maken, maar het beginsel is hetzelfde. U zegt eerst tegen GroenLinks dat de crisis nog hartstikke aan de gang is en vervolgens zegt u dat het college nog vier maanden mag wachten tot we echt in actie komen tegen de crisis. Ik vind het een dubbele boodschap.

De heer HEILIEGERS: U hebt me echt verkeerd verstaan. Ik ga naar de afronding van mijn betoog.

De heer REESKAMP: Voorzitter, dat vind ik te eenvoudig. Ik wil echt een antwoord op deze heldere vraag hebben.

De VOORZITTER: Het is inderdaad prettig als u antwoordt. Daarna rondt de heer Heilieggers af en kan de heer Azannay een vraag stellen.

De heer HEILIEGERS: Het antwoord dat ik wil geven is tevens een vraag aan de wethouder van Financiën, de heer Van Velzen. Hij heeft ons beloofd om eind januari 2010 te komen met voorstellen voor ombuigingsmogelijkheden. De VVD vindt het uitermate belangrijk om deze te ontvangen. Mijn vraag aan de heer Van Velzen is om dit uiterlijk eind januari 2010 bij ons binnen te hebben, zodat we allemaal keuzes kunnen maken.

De heer REESKAMP: Die keuzes maken we toch in deze begroting?

De VOORZITTER: Er wordt alleen gevraagd om een voorzet.

De heer VRUGT: De verwarring is compleet. Ik hoor de heer Heilieggers zeggen dat hij de wethouder heeft horen zeggen dat hij in januari 2010 komt met vervolgvorstellen. Ik kan erin komen dat dit laat is. Nu wil hij de bevestiging dat de wethouder echt in januari 2010

met die voorstellen komt. Wat is dat voor logica? Hij twijfelt toch niet aan de toezeggingen die zijn wethouder al gedaan heeft, al is het laat?

De heer HEILIEGERS: Het is ter extra ondersteuning van het belang en niet omdat de crisis al bijna over is, zoals ik sommigen hoor zeggen.

Voorzitter, ik rond af met uw permissie. Met deze algemene beschouwingen zet de VVD ook haar deelvisie voor de jaren die komen. Ik noem een aantal extra elementen, waarbij ik kijk naar de heer Reeskamp. Die is hierin extra geïnteresseerd. Onze ideeën zijn:

- Mogelijke bezuinigingen niet sec op de burger afwentelen.
- Daadkrachtige en slanke gemeenteorganisatie.
- Laat Haarlemmers zelfredzaam zijn: niet betuttelen, maar participeren. Wat ons betreft gebeurt dit vooral over de as van werk en ondernemen.
- Veilig en leefbaar Haarlem waar het prima wonen is, maar niet alles volbouwen.

Voorzitter, na mij spreekt de lijsttrekker van D66. Ik ben benieuwd of hij ook een duidelijke visie neerzet.

De VOORZITTER: De heer Azannay heeft een vraag.

De heer AZANNAY: Mijnheer Heilieggers, roept u ons op om de komende vier maanden thuis te blijven? Want als wij de komende vier maanden niets moeten doen, niet met moties moeten komen en B en W hun gang moeten laten gaan, zijn wij eigenlijk overbodig.

De heer HEILIEGERS: Je zou het bijna zeggen, maar natuurlijk doe ik dat niet. Ik hoorde het woord 'flut' net noemen en...

Mevrouw ZOON: Dat zei u zelf!

De heer HEILIEGERS: Inderdaad. Sommige dingen moet je in de commissies en de raad bespreken. Ik noem een voorbeeld. Over de e-mail zag ik een groot aantal moties langskomen en een aantal daarvan is flut. Wethouder Nieuwenburg zal straks vast reageren op de motie Monumentje geduld van de heer Vrugt en de heer De Vries. Laten we dat soort dingen alstublieft bilateraal bespreken met de wethouder of behandelen in de commissie. Breng een dergelijke motie niet op deze avond. Waar gaat het allemaal over?

De heer AZANNAY: Volgens mij is dit de arena waar het gebeurt.

De heer DE VRIES: Mijnheer Heilieggers, ik hoor u zeggen dat u trots bent op uw wethouder Van Velzen. Deze wethouder heeft ooit gezegd dat een stad als Haarlem eigenlijk niet meer dan 200 miljoen euro rood zou moeten staan. U weet dat we inmiddels 430 miljoen euro rood staan en dat we door de 500 miljoen euro denderen. Ik hoor helemaal niet dat er maatregelen genomen worden. Waarom bent u nog steeds trots op uw wethouder? Hoe kan dat?

De heer HEILIEGERS: Ik denk dat u mijn betoog niet goed gehoord hebt. Ik denk dat het van belang is om te beseffen dat dit college bijna vier jaar lang met een ijzeren hand sterk regeert en wat de VVD betreft moet het dit de komende zestien weken doorzetten. Wethouder Van Velzen moet maar extra bevestigen dat we eind januari 2010 horen wat de ombuigingsmogelijkheden zijn.

De heer DE VRIES: We gaan met een ijzeren hand door de 500 miljoen euro heen. Geweldig!

De VOORZITTER: De heer Elbers wil u ook iets vragen, mijnheer Heiliegers. Blijft u staan.

De heer ELBERS: U noemde een aantal hoofdpunten, zoals financiën en een kleinere personeelsformatie. Ik mis de tunnel. U wilt toch die tunnel?

De heer HEILIEGERS: Volgens mij is er al voor mijn tijd al veel discussie geweest over de Mariatunnel voor auto's. Ik denk dat dat een prima tunnel is.

De heer ELBERS: Als u weer de baas wordt in Haarlem, gaat u weer voor de tunnel of niet? Bent u een tunnelpartij of niet?

De heer HEILIEGERS: U weet hoe wij over de tunnel denken.

De heer PEN: Die flutfooi.

De heer DE VRIES: De mollenpartij.

De heer VISSER: Mijnheer Heiliegers, eerlijk gezegd stelt u mij enigszins teleur. Uw uitgangspunten en uw wethouder kennend, hadden we verwacht dat u met een pakket zou komen voor de financiën. We hebben het over de Begroting 2010. De eerstvolgende keer dat we over geld kunnen spreken, is bij de kadernota en dan zijn we een tijd verder. Er gaat dus tijd verloren. Het enige dat u voorstelt, is geen moties meer indienen en de besteding van 310.000 euro. Dit is allebei enigszins herkenbaar voor het CDA, maar is dit het dan?

De heer HEILIEGERS: Iedere partij maakt zijn keuzes. Ik heb uw fractievoorzitter horen zeggen dat we een beginnetje moeten maken. U komt dus ook niet met grote brokken. Laat ik wethouder Van Velzen niet voor de derde keer dezelfde vraag stellen. Van belang is dat het zorgvuldig gebeurt. We willen zien wat de ombuigingsmogelijkheden zijn voor we keuzes maken. Op hoofdlijnen heb ik u al elementen van de VVD-visie meegegeven en ik ben erg benieuwd of de volgende spreker, de lijsttrekker van D66, ook een visie heeft.

De heer VISSER: Hier komt de heer Heiliegers niet helemaal mee weg. Wanneer gaan wij in de raad spreken over al deze keuzes? Inderdaad pas bij de kadernota? Of bent u het met het CDA eens dat we eerder, voor de verkiezingen, aan de slag kunnen als de keuzes voorliggen?

De heer HEILIEGERS: Laten we hier geen misverstand over bestaan. Ik heb het bij de start van de crisis al gezegd dat je sommige dingen echt bij de kop moet pakken. Ik denk absoluut dat het verstandig is als in de commissie, bijvoorbeeld de commissie Bestuur, gesproken wordt als de wethouder komt met een lijst van ombuigingsmogelijkheden. Ik wil u uitnodigen om dit gewoon in januari 2010 te agenderen.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de fractie van D66.

De heer REESKAMP: Sociaal en solide is het motto van deze coalitie. Verschillende leden van het college hebben aangegeven de volgende periode in de huidige

samenstelling te willen doorregeren. Dat is vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen een duidelijke keuze. We verkeren natuurlijk allemaal in spanning over de vraag of de kiezer er ook zo over denkt, maar we waarderen in ieder geval de duidelijke opstelling.

Wethouder Van der Molen heeft immers nog veel te doen. Op de een of andere manier hebben we wel eens de indruk dat ze nog maar net begonnen is aan haar zware taak. Er is geen misverstand over dat deze zwaar is.

Wethouder Van Velzen heeft puingeruimd, maar in de geheime stukken zien we ook nu weer nieuwe en nog net niet neervallende brokken waar we helaas niets over mogen zeggen. D66 raadt in ieder geval aan in de volgende periode hetzelfde motto aan te houden, want het werk is nog niet af. Aan de behandeling van sociaal komen we straks nauwelijks toe...

De heer HAGEN: Mag ik hieruit afleiden dat D66 niet verwacht in het volgende college te zitten?

De heer REESKAMP: Dat wachten we drie maanden af. Vindt u dit geen goed voorstel, mijnheer Hagen?

De heer HAGEN: Dat vind ik een prima voorstel, maar u nam er een voorschot op.

De heer REESKAMP: Aan de behandeling van sociaal komen we straks nauwelijks toe, omdat we de indruk krijgen dat het sociale beleid nog onvoldoende concreet is uitgewerkt.

Solide: ook dat is voor D66 maar de vraag. We kunnen er niet omheen dat het college veel werk heeft verzet in het administratief op orde brengen van de Haarlemse financiën. Daarvoor complimenten. Maar voor ons is het niet genoeg wanneer de provincie ons het predicaat 'voldoende' opplakt, zoals het college trots meldt. Als wij zien dat de afgelopen periode de vaste schuld aanzienlijk is gestegen en nog aanzienlijk zal doorstijgen, kunnen we niet stellen dat Haarlem er zoveel beter voorstaat dan in 2006. De algemene reserve is weliswaar groter geworden, maar met name door het inboeken van de bestemmingsreserve parkeergefondsen. De grote van de formatie is weliswaar kleiner geworden, maar met name door het externaliseren van het ambtelijke apparaat en te weinig door de organisatie daadwerkelijk *lean and clean* te maken.

Vlak voor de gemeenteraadsverkiezing voelen we er niet voor om per millimeter door een begroting te akkeren die door een volgend college of – als het aan het college ligt – door hetzelfde college in 2010 zal worden uitgevoerd. Het lijkt ons aardig om in plaats daarvan aan de hand van de brochure te zien wat dit college de Haarlemmer voor 2012 voorlegt. D66 kan achter veel van het in de brochure Programmabegroting 2010-2014 weergegeven beleid staan. Veel van de in de brochure opgenomen beleidsdoelen heeft D66 gesteund. Op de website [www.watstemtmijnraad.nl](http://www.watstemtmijnraad.nl) staat netjes te lezen dat van de 236 door de site geregistreerde aangenomen raadsbesluiten D66 er slecht 30 niet heeft gesteund. Alleen de VVD en Actiepartij bleken volgens de site meer oppositioneel, maar dat terzijde.

Onze wezenlijke kritiek op deze begroting betreft het volgende. Ondanks dat D66 er bij de behandeling van de kadernota op aandrong, bevat deze begroting geen concrete voorstellen om de tering naar de nering te zetten. Inmiddels weten we allemaal dat we de komende twintig jaar onze vaste schuld met de helft moeten aflossen. Dat is

10 miljoen euro per jaar. Ook moeten we 30 miljoen euro per jaar bezuinigen vanwege door het kabinet opgelegde taakstellingen. Waarom wordt daar nu niet op gepreludeerd? Waarom wordt er geen voorschot op genomen? Waarom wordt de zaak doorgeschoven naar 2011? Wat heeft dit te maken met de uitspraak dat het college niet over zijn graf wil heen regeren, zoals staat in de inleiding? Waar vinden we de inventarisatie van de mogelijkheden om structurele ombuigingen te realiseren? Was dat soms de nota Solvabiliteit, die slechts aangaf dat verkoop van ongeveer alles dat los- en vastzit in deze gemeente goed beschouwd ook niet veel oplevert?

Door bij deze begroting nog geen heldere doorkijk te geven naar wat ons te wachten staat, is dit een begroting zonder verantwoord kader. Een begroting zonder verantwoord kader zal D66 niet vaststellen, hoezeer we het ook eens mogen zijn met uw beleidsvoornemens. D66 haakt af als we voor de laatste keer voor de verkiezingen mooi weer kunnen spelen in de gemeenteschap en de stad, waarvoor we de komende jaren extra mogen dokken.

De heer HAGEN: Stel, je hebt te maken met twee problemen: een schuld en het afdekken van risico's. Is het zo vreemd dat je dan de keuze maakt om eerst de risico's af te dekken via het groeien van de algemene reserve en begint met het aflossen van de schulden als dat op orde is? Ik vind de risicopositie urgenter dan het aflossen van de schuld. Kijkt u daar anders tegenaan?

De heer REESKAMP: Misschien kijken we daar hetzelfde tegenaan, maar de begroting levert daarvoor niet in voldoende mate de handvatten aan.

De heer CATSMAN: Mijnheer Hagen, over risico's betaal je geen rente.

De VOORZITTER: Mijnheer Reeskamp, gaat u verder.

De heer REESKAMP: Het college zegt dat het in januari 2010 komt met een inventarisatie van mogelijkheden. Dat vindt D66 te laat. Op die manier missen we een vol jaar en steken we onze kop in het zand. Op die manier komt er niets van de noodzakelijke bezuinigingsvoorstellen in de verkiezingsprogramma's terecht en houden we de Haarlemmer op 3 maart 2010 toch een beetje voor de gek. Op die manier nemen we nu niet hier en nu moeilijke keuzes, niet transparant zoals het hoort, maar straks in het geheim gedurende de coalitieonderhandelingen in de weken na de uitslag van de verkiezingen. De kiezer heeft dan immers gekozen op basis van programma's die dan al volledig achterhaald zullen blijken te zijn.

De heer MULDER: Niemand weerhoudt u er toch van om uw bezuinigingsvoorstellen alvast op te nemen in uw verkiezingsprogramma?

De heer REESKAMP: Dat is een zeer juiste constatering.

De heer MULDER: Gaat u dat ook doen?

De heer REESKAMP: Ja.

De heer MULDER: Interessant.

De heer REESKAMP: Gaat u dat ook doen?

De heer MULDER: Nee, daar heb ik al antwoord op gegeven. Dat vinden wij namelijk een beetje dom.

De heer REESKAMP: Ook interessant.

Voorzitter, geachte collega's in de raad, om precies dezelfde reden waarom we niet akkoord kunnen gaan met deze afwachtende begroting, zullen we zeer afwachtend omgaan met moties die deze week over de tafel gaan. We sluiten ons wat dat betreft aan bij de VVD.

We hebben er wat zien langskomen. Bijna zonder uitzondering zijn het sympathieke moties. We zouden ze graag steunen, maar we zijn er niet voor om te debatteren over het strijken van de gordijntjes terwijl de vlammen aan de raamdorpels likken. Zet ons maar liever bij de blusploeg. Die mag van dit college nog niet aan de slag, want u ziet geen noodzaak om op te schalen. U logenstraft uw eigen conclusie op pagina 27 van de begroting: "doorpakken, aanpakken en oppakken." Dat is in tegenspraak met uw uitspraak op dezelfde pagina dat we met het oog op de recessie niet op onze lauweren mogen rusten.

D66 beschikt niet over de laatste stand van zaken met betrekking tot de op handen zijnde bezuinigingen. Afgaand op de laatste mondelinge mededelingen van het college, hebben we met ingang van 2012 of 2013 opklimmend 5 miljoen euro per jaar minder te besteden. Elk jaar komt er 5 miljoen euro bij. D66 vindt dat we daarmee niet moeten wachten. Als we met zijn allen vaststellen dat Haarlem met zijn torenhoge schuld van straks 500 miljoen euro de bietenbrug dreigt op te gaan, moeten we al in 2010 beginnen met het aflossen ervan. Er moet een plan komen waarmee we snijden in het gemeentelijk takenpakket, moeilijke keuzes maken en de formatie verder stroomlijnen van 1150 naar 950 fte. Daarbij moeten we de verleiding van het inhuren van externen weerstaan. Misschien moet D66 zijn natuurlijke achterban waarschuwen dat ook de podia niet ongemoeid kunnen blijven. We ontkomen er niet aan. Enkel onderwijs en de allermoeilijkste partijen vallen buiten de taakstellingen.

Mevrouw ZOON: Suggereert u dat u de podia wilt sluiten om daar het geld vandaan te halen?

De heer REESKAMP: Nee, voorzitter, dat bedoelen we niet.

Mevrouw ZOON: Wat bedoelt u dan wel?

De heer REESKAMP: We bedoelen letterlijk wat hier staat, namelijk dat de podia bij eventuele bezuinigingen niet buiten de taakstellingen kunnen blijven.

Mevrouw ZOON: In mijn woorden heet dat sluiten.

De heer REESKAMP: Als dat in uw programma staat, gaat u veel verder dan ik.

Mevrouw ZOON: Nee, ik wil weten wat u precies bedoelt. U zegt dat u aan de cultuurpodia gaat sleutelen als we het hebben over bezuinigingen. Dan vraag ik wat u wilt en zegt u dat u er iets in gaat bezuinigen. Maar je kunt moeilijk zeggen dat je ze twee dagen per week opendoet. Dan gaan ze failliet.

De heer REESKAMP: Volgens mij geven we rond de 16 miljoen euro subsidie aan de verschillende cultuurinstellingen. Deze wethouder heeft al een aanzet gegeven bij een aantal podia en die weg zullen we verder moeten afgaan.

Mevrouw ZOON: Zegt u dat u van die 6 miljoen euro 3 of 4 miljoen euro wilt maken?

De heer REESKAMP: 16 miljoen euro.

Mevrouw ZOON: Wilt u dat halveren? Dat houdt in dat je de helft van je podia overhoudt.

De heer REESKAMP: Nee, D66 stelt niet voor om de helft van 16 miljoen euro te bezuinigen. Zo ligt het niet.

Hier zie je precies het probleem. Als we in de begroting een concreet voorstel zouden hebben, hadden we in detail over dit soort zaken kunnen praten. Dat kan nu niet. Dat kan pas na januari 2010.

De heer HEILIEGERS: Wat hoor ik u nu zeggen? Dat kan pas na januari 2010? U komt zelf niet met voorstellen?

De heer REESKAMP: Verwacht de VVD dat wij komen met een begroting, omdat het college zijn werk niet doet?

De heer HEILIEGERS: U was zo stoer. Ik heb u echt uitgedaagd om een visie te geven, maar ik hoor maar niets.

De heer REESKAMP: Neemt u me niet kwalijk, maar dan hebt u niet geluisterd.

De heer PEN: Dit is exact wat er aan de hand is. Eindelijk doet een raadslid duidelijke uitspraken over hoe de stad ervoor staat en dan gaan de heilige huisjes stekelen. Iedereen doet meteen verkramp. Dat is een voorbode voor de verkiezingen. Hulde, mijnheer Reeskamp.

De heer REESKAMP: Dank u.

Zelfs D66 zal ook de mogelijkheid onder ogen moeten zien dat een verhoging van de ozb wellicht onvermijdelijk is als iedereen moet inleveren, omdat de recessie aan niemand voorbijgaat. We moeten daarbij wel een verhaal voor de burger hebben waarin we laten zien dat Haarlem keuzes durft te maken. Dat we alleen nog kunnen investeren in voorzieningen voor de fiets, het openbaar vervoer en de auto als we parkeertarieven verhogen en parkeervergunningen duurder maken. Het is niet anders. Dit kan alleen als we de 10 miljoen euro voor de parkeergarage Nieuwe Gracht terugboeken en het bereikbaarheidsfonds in ere herstellen, waardoor de opbrengsten van de parkeertarieven voor een belangrijk deel worden gebruikt voor bereikbaarheid in en van de stad voor fiets, openbaar vervoer en auto.

We sluiten omwille van de spreektijd af met een thema dat GroenLinks bij de behandeling van de kadernota zo moedig op de kaart heeft gezet: de grenzen aan verdichting van onze stad zijn in zicht. Die constatering staat wat ons betreft niet gelijk aan de constatering dat de stad op slot moet. Er blijft immers meer dan genoeg te doen. Het betekent wel dat we de huidige bouwpraktijk tegen het licht moeten houden als we

een duurzaam Haarlem willen waar onze Haarlemmers tot in de volgende generaties goed kunnen wonen. Onder het mom van doorstromen en het tegengaan van scheefwonen faciliteren we eigenlijk niets anders dan de woonwens van mensen die van buiten komen. Daar is niets mis mee, maar we kunnen in een van de meest geliefde woonsteden van Nederland niet Amsterdam tot en met Delfzijl huisvesten. Voor starters en jonge mensen moet Haarlem uiteraard zijn best doen voor voldoende woonruimte, maar dan op regionaal niveau.

Net als het college, maar met meer overtuiging, staat D66 voor het laten participeren van de burger in onze besluitvormingsprocessen. Wij noemen dat geloven in de eigen kracht van mensen. Daarom waren wij natuurlijk in onze nopjes toen er twee burgerinitiatieven werden ingediend, mede mogelijk gemaakt door een gezamenlijk initiatief van GroenLinks en D66 in de vorige periode. Helaas moeten we constateren dat waar het initiatief over het aanwijzen van gemeentelijke monumenten echt een succes is geworden, het initiatief over een groener Haarlem in een langzame wurggreep is gesmoord. Dat laatste is een gemiste kans. In het licht van de verkiezingen doen we daarom een oproep aan de andere fracties om dit onzalige groenstructuurplan niet vast te stellen. Dit plan kan echt anders en beter.

In een cultuur waarin bestuur en burger elkaar respecteren, moeten we niet alleen burgerinitiatieven koesteren. We moeten ze ook serieus nemen en naar eer en geweten uitvoeren. D66 gelooft in de eigen kracht van mensen. D66 Haarlem gelooft in de eigen kracht van de Haarlemmer.

De heer HAGEN: D66 is een partij die gelooft in verstandig bestuur. Van GroenLinks vind ik het niet zo gek dat ze zeggen dat er niets gebeurt nu het college niet met bezuinigingsvoorstellen komt en dat ze gezegd zouden hebben dat het college over zijn graf heen regeert als het wel met voorstellen was gekomen. Het is nooit goed. Is het zo vreemd om vier maanden voor de verkiezingen te zorgen dat je zorgvuldig kijkt naar bezuinigingsvoorstellen en wellicht in het begin van 2010 samen kijkt naar die dingen waar je het op dat moment en kijkend over de verkiezingen heen binnen de raad breed over eens bent? Al was het maar om te voorkomen dat je nu beslissingen neemt die je over vier maanden met een andere politieke samenstelling van de raad teruggedraait.

De heer REESKAMP: Zorgvuldig is het zeker, maar die zorgvuldigheid zal grotendeels buiten het zicht van de kiezer plaatsvinden. Daar maak ik bezwaar tegen. Dat komt doordat deze begroting geen doorkijk geeft. We hebben niet gevraagd om beslissingen bij deze begroting, maar om een heldere doorkijk.

De heer HAGEN: Dat begrijp ik helemaal niet. In januari 2010 ligt er een stapel bezuinigingsvoorstellen. Wat is transparanter voor de kiezer dan die inzet maken van de verkiezingen? Daarmee kunt u zichzelf profileren. Transparanter kan het niet.

De heer REESKAMP: We zijn nu al benieuwd naar het verkiezingsprogramma van de VVD op dit punt.

De VOORZITTER: Ik hoorde de heer Mulder een geluid maken dat leek op meeuwenoverlast. Was dat ook een interruptie?

De heer MULDER: Ik siste dat ik me distantieer van de valse voorstelling van zaken van de heer Hagen.

De VOORZITTER: Dat lijkt me een mooi moment om te pauzeren.

De VOORZITTER schorst de vergadering.

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Het woord is aan de heer Elbers van de SP.

De heer ELBERS: Ik durf eigenlijk niet het college te prijzen, omdat daar allerlei opmerkingen over zijn gemaakt. Ik vind het ook niet juist om dat zo te doen, want veel belangrijker is hoe de bevolking erover denkt. De statistiek op basis van de omnibus geeft u een dikke 7 en de raad een 6,5. Ik vind dat buitengewoon goed dat het college naar buiten zo naar voren komt. Ik zit nu zestien jaar in de raad en in al die tijd heb ik nog nooit gezien dat er zoveel goodwill is gekweekt. Natuurlijk zijn er af en toe grote spanningen, maar die worden opgelost. Bovendien heb ik nooit een college gezien dat zoveel gedeald heeft met de gemeenteraad.

Zo zijn de vier hoofdpunten uit het collegeakkoord eigenlijk vervangen door vijf hoofdpunten, omdat dankzij de bijdrage van GroenLinks inzake het millenniumdebat, het milieu en duurzaamheid zijn ingevoegd in het beleid. Ook dat is natuurlijk buitengewoon goed.

Dan ga ik over naar mijn eerste thema: bezuinigen ja, maar wel sociaal en solide. Het tweede thema is steun voor de mensen die het moeilijk hebben. Het derde thema is bedreiging van de gemeentelijke inkomsten en de sociale huisvesting door daling van de grondprijzen. Het vierde thema is speelruimte, duurzame renovatie en werkgelegenheid. Ten slotte hebben we het thema verbetering mobiliteit, fietspaden, transferium en nachttrein.

U ziet meteen hoe wij hierin zitten. Vluchten kan niet meer voor de extra kosten van het eigen beleid zoals berekend in het meerjarenbeleid tot en met 2014 en dat doet dit college ook niet. De vaste schuld van de gemeente Haarlem loopt op van 401 miljoen in 2009 naar ongeveer 480 miljoen in 2014. De extra rente die dat kost, opgeteld voor de jaren 2010 tot 2014, is in totaal ongeveer 15 miljoen euro bij een rekenrente van 5%. In de meerjarenbegroting zijn die extra kosten al verwerkt, maar de recente septembercirculaire verslechtert echter dit meerjarenbeeld tot en met 2014 met in totaal 2,6 miljoen. Dit is volgens ons nog niet verwerkt.

Vluchten kan niet meer voor de herhaaldelijke aangekondigde bezuinigingen van de regering BB met R (Bos, Balkenende en Rouwvoet), die recent heeft bevestigd dat van 2012 tot 2017 op de gemeenten ten minste 30 miljard euro wordt bezuinigd in fases van zes jaar. Voor Haarlem betekent dit dat er tussen 2012 en 2014 in totaal 15 miljoen euro bovenop komt.

Samengevat moet er dus door het nieuwe college door de tegenvaller van 2,5 miljoen euro uit de septembercirculaire en 15 miljoen euro aan BBR-bezuiniging nog een bedrag van pakweg 17 miljoen euro worden gevonden, te verdelen over de meerjarenbegroting van het nieuwe college. Is deze voorlopige berekening juist? We vinden dit een zeer zware opgave. Meer bezuinigen zoals sommige partijen nu willen, lijkt ons voorlopig onhaalbaar op dit moment, want daarmee wordt het voorzieningenpeil direct aangetast. Dat wil niet zeggen dat het in de toekomst niet moet, maar 17 miljoen euro is verschrikkelijk veel.

Ons college erkent dit en heeft een werkgroep ingezet om een inventarisatie te maken van de mogelijke bezuinigingen van 17 miljoen euro voor de jaren 2011 tot 2016.

Synoniemen voor bezuiniging zijn transformatie, herstructurering en ombuigingen. Maar noem het beestje maar bij de naam: bezuiniging. Het college zegt erbij dat er rekening mee moet worden gehouden dat 2010 niet buiten schot kan blijven, gezien de haast die het kabinet maakt met kortingen op de gemeenten.

De SP erkent de noodzaak tot bezuinigen als de uitgaven hoger zijn dan de inkomsten. Het zijn de harde feiten. Maar wat je wilt bezuinigen, hangt af van de eigen politieke keuzes. Wij vinden de hoofdpunten van deze coalitie daar een uitstekend criterium voor. De SP dient daarom samen met PvdA en GroenLinks de motie Bezuinigen ja, maar wel sociaal, solide en duurzaam in. Daarin staat het besluit de bezuinigingen die noodzakelijk zijn te inventariseren met als leidraad het continueren van de vier hoofdpunten van het coalitieakkoord, versterkt met het vijfde punt van de ambitie van de duurzame gemeente. In een toelichting zijn de vijf hoofdpunten uitgewerkt.

### **Motie 30 Bezuinigen ja! Maar wel sociaal, solide en duurzaam**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

In discussie over de bezuinigingen die nodig zijn voor het meerjarenbeleid 2010-2014;

Gelet op:

- het besluit van het college om een werkgroep Bezuinigen in te stellen met het oog op aanpassingen;
- de mededeling dat het college niet zal aarzelen om reeds voor 2010 voorstellen te doen tot aanpassing van de begroting;

Verzoekt het college van B en W de bezuinigingen die noodzakelijk zijn te inventariseren met als leidraad het continueren van de vier hoofdpunten van het coalitieakkoord Sociaal en solide;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, PvdA, GroenLinks

De heer PEN: U zegt: sociaal, duurzaam en solide, en waarop niet bezuinigd moet worden. Wat moet er wel gebeuren?

De heer ELBERS: Bij het uitgeven van geld spelen politieke keuzes natuurlijk een rol. De ene partij zal meer auto's in de stad willen hebben en de ander meer fietsen. Als je gaat bezuinigen, heb je ook je eigen keuzes. Als je zegt dat je de grote lijnen handhaaft, betekent dit dat de kern van de zaken is dat je die in stand moet houden. Dat betekent dat de keuzes moeten worden gemaakt die het sociale beleid of de participatie in de wijken in stand houden.

De heer PEN: Leg mij, de arme burger, eens uit waar de SP voor kiest?

De heer ELBERS: Ik vraag dat een werkgroep die criteria opstelt.

De heer PEN: Dus u vindt dat het kabinet met al zijn werkgroepjes geniaal bezig is? U wilt werkgroepjes en studie. Ik hoor dat de VVD dat ook wil. Die stuurt het kabinet erop weg, maar vooruit. U gaat nu ook studeren?

De heer ELBERS: Het is ongeveer de methode die uw kabinet hanteert. De werkgroep die het in touw heeft gezet, werkt ongeveer hetzelfde.

De heer PEN: Interessant.

De heer ELBERS: De SP realiseert zich goed dat een moeilijke financiële situatie niet alleen een probleem is voor de gemeente, maar vooral voor mensen die nu al moeite hebben het hoofd boven water te houden. Niet alleen het toenemend beroep op de Voedselbank geeft dat aan, maar er zijn ook veel ouderen en mensen die slecht geïnformeerd zijn, bijvoorbeeld over kwijtschelding of gehandicapt zijn. Door landelijke bezuinigingen op bijvoorbeeld de AWBZ of door het sterk verminderen van de belastingaftrek voor chronisch zieken en gehandicapten vallen extra steun en begeleiding weg. Onze hulpdiensten hebben hiermee veel te maken. Mevrouw Özoğul kan hierover een boekje opendoen.

Mevrouw VAN ZETTEN: U hebt het nu impliciet over de pakketmaatregel. Daar hadden we het hele jaar al aan moeten werken, maar dit hebben we nog niet gezien van uw wethouder. Hebt u daar net als de Partij van de Arbeid kritiek op? Dient u samen met de Partij van de Arbeid die motie in?

De heer ELBERS: In september 2009 is die pakketmaatregel van 700.000 euro bekend gemaakt. Het is trouwens een sigaar uit eigen doos. Ik heb begrepen dat in de maanden daarna onmiddellijk de werkgroepen zijn gestart om te inventariseren wat er aan de hand is.

Mevrouw VAN ZETTEN: De maatregelen waren al in 2008 aangekondigd en dat weet het college goed.

De heer ELBERS: Ze zijn aangekondigd, maar de financiën zijn pas duidelijk geworden bij de septembercirculaire. Je kan niet iets uitgeven als het Rijk iets belooft, want meestal moet je het dan zelf betalen. Dat is nu het geval, want het hele zaakje is een sigaar uit eigen doos.

We willen de mensen die het om sociale redenen moeilijk hebben, een steun in de rug geven. De SP heeft in de begroting daarvoor geld gevonden.

Mevrouw VAN ZETTEN: Hoe hebt u dit gedaan, mijnheer Elbers?

De heer ELBERS: Het komt uit het overschot voorziening van het projectenfonds. Er is nog 314.000 euro over.

De heer PEN: Even terug. U begint uw inleiding met te zeggen dat u als SP ook bezuinigingen aan ziet komen, maar nu gaat u weer Sinterklaas spelen.

De heer ELBERS: Nee, het is gewoon zo dat je beseft dat mensen in de stad ook grote problemen hebben als je de komende jaren zaken moet doen. Op dat moment ga je kijken wat je daaraan kunt doen, zodat mensen versterkt worden.

Dan kijkt u natuurlijk ook naar het geld. De 314.000 euro uit het projectenfonds zou het college graag in de algemene middelen stoppen, maar dit geld is afkomstig uit de verkoop van de kabel en is eind jaren tachtig door de gemeenteraad beschikbaar gesteld voor positieve sociale en maatschappelijke doelen. Zaken als de cultuurpodia zijn hieruit betaald. Wij vinden dat het voor dit doel beschikbaar moeten blijven.

#### **Motie 45 Besteed de reserve projectenfonds volgens afspraak met de gemeenteraad**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

In discussie over de bestemming het projectenfonds, dat voortkomt uit de verkoop van de kabel aan UPC;

Van oordeel dat de gemeenteraad de gelden uit de verkoop van de kabeltelevisie aan UPC uitdrukkelijk heeft bestemd voor maatschappelijke en sociale doeleinden die door de gemeenteraad moeten worden beoordeeld;

Constaterend dat het college het restant wil toevoegen aan de algemene reserve;

Van oordeel:

- dat deze toevoeging niet overeenkomt met het doel dat het geld wordt bestemd aan een positieve bestemming voor sociale en maatschappelijke doeleinden ter beoordeling van de gemeenteraad;
- dat de gemeenteraad blij is in deze tijden van bezuiniging nog een klein appeltje voor de dorst bestemd te hebben voor incidentele stimulering;

Verzoekt het college het restant van 314.000 euro beschikbaar te houden voor door de raad positief bestemde incidentele stimulering sociale of maatschappelijke doelen, zoals beschreven in het verzamelamendement;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, GroenLinks, Partij van de Arbeid

De heer HEILIEGERS: Mijnheer Elbers, u noemt het woord ‘sociaal’ heel vaak in uw betoog, maar het is toch heel sociaal om die 314.000 euro te gebruiken voor alle Haarlemmers?

De heer ELBERS: Nee, je wilt deze 314.000 euro gebruiken voor incidentele zaken, of in ieder geval een gedeelte ervan.

De heer HEILIEGERS: Dus niet voor alle Haarlemmers?

De heer ELBERS: Het is bij voorkeur voor de mensen die in de knel zitten.

De heer HEILIEGERS: Mensen die in de knel zitten? Ik zie een verzamelmotie komen over een tuin op het Deo-terrein. Is dat in de knel zitten?

De heer ELBERS: Ik kijk vooral naar de Haarlemmers die het minder hebben. Degenen die het heel goed hebben, kunnen wel voor zichzelf zorgen.

De heer PEN: Mijnheer Elbers, u roept net dat we zoveel miljoen euro per jaar aan rente betalen. Dat komt van dezelfde Haarlemmers en dezelfde kinderen. Het is überhaupt apart hoe u ineens 300.000 euro ‘vindt’ in de begroting. Dat geld is niet voor niets ergens voor gereserveerd. Het gaat ten koste van iets. Legt u dat eens uit aan de mensen.

De heer ELBERS: Ik ben blij dat u weer moties kunt uiten. Dat is goed.

De heer PEN: Iemand moet het doen.

Mevrouw EIKELENBOOM: Zo verkocht DSB woekerpolissen. Als u overwaarde opneemt, vindt u geld en dat kunt u ook beleggen. Dat is een heldere manier, mijnheer Pen.

De heer ELBERS: Het is een mooi appeltje voor de dorst om incidentele knelpunten of wensen te kunnen realiseren die te maken hebben met uitvoering van onze hoofddoelstellingen, ook in een tijd van krapte. Wie wat bewaart, heeft wat. We dienen daartoe een motie Appeltje voor de dorst in. Daarin besluit de raad het restant van 314.000 euro beschikbaar te houden voor stimulering van incidentele sociale of maatschappelijke doelen die urgent worden gevonden door de raad.

Bedreiging van gemeentelijke inkomsten en sociale huisvesting door daling grondprijzen. Heel veel gemeentes, waaronder Haarlem, hebben in de goede tijd het systeem geïntroduceerd van de residuele methode bij de bepaling van de grondprijs. Het residu dat overblijft door het verschil tussen productiekosten van de woning en verkoopprijs bepaalt de grondprijs. Hogere verkoopprijzen geven dan hogere grondprijzen en hogere inkomsten van de gemeenten. Bij lagere verkoopprijzen krijgt de gemeente lagere inkomsten. Dit probleem is heel alarmerend voor groeigemeentes. Almere en Amsterdam komen hierdoor het ergst in de problemen, maar ook in Haarlem kunnen de onverwachte negatieve effecten zeer aanzienlijk zijn bij doorzetting van de daling van de verkoopprijzen. Kan de wethouder globaal aangeven welk nadeel hij verwacht voor grondexploitaties en de reserve grondexploitatie? Dit kan uiteraard ook zeer nadelige gevolgen hebben voor het aandeel sociale woningen in de nieuwbouw.

Naar de mening van de SP, gesteund door PvdA en GroenLinks, is het noodzakelijk om alarm te slaan. Wij bieden u een motie aan met het dringende verzoek aan het kabinet en Tweede Kamer te vragen om een garantieregeling op de grondprijs van het eindsaldo voor de gemeentes. De VNG en de woningcorporaties zijn hier ook voor. Wat aan banken is gegeven toen ze in financiële moeilijkheden kwamen, moet zeker mogelijk zijn voor gemeentes, zeker als het gaat om de sociale woningbouw.

### **Motie 33 Brief aan regering: Geef garantie op gemeentelijke grondexploitaties**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op maandag 9 november,

In discussie over financiële problemen die ontstaan bij gemeentes door het inzakken van de verkoopprijs van de woningen;

Overwegend dat in veel gemeentes, ook in Haarlem, de grondprijs van woningen veelal wordt bepaald door de residuele methode\* waarbij de grondprijs wordt bepaald door het verschil tussen productiekosten van een woning en de verkoopprijs. Stijgt de

verkoopprijs, dan stijgt ook de grondprijs. Daalt de verkoopprijs, dan daalt de grondprijs ook. Door de economische crisis daalt de vraag sterk;

Constaterende dat de verlaging van de grondprijs grote gevolgen heeft voor de grondexploitaties en dat daardoor de reserve grondexploitatie van een gemeente op zal raken en dus een negatief saldo zal krijgen. Dit negatieve saldo van de grondexploitatie heeft direct gevolgen voor de gemeenten;

Van oordeel dat veel gemeentes en vooral gemeentes met flinke bouwprogramma's door sloop, renovatie of nieuwbouw hiermee in financiële problemen dreigen te komen;

Van mening:

- dat het Rijk zal moeten bijspringen en aan de gemeentes een garantie moet verstrekken op de grondexploitaties en het eindsaldo (de reserve grondexploitaties), net zoals de banken een garantie hebben gevraagd en gekregen;
- dat met deze garantie productie van duurzame woningen en renovatie bij de gemeentes kan doorgezet worden en dat daardoor ook werk wordt geschapen naast een bijdrage aan de bestrijding van de klimaatcrisis door duurzame bouw;

Verzoekt het college:

- samen met de gemeenteraad een brief te schrijven aan regering en parlement met het dringende verzoek het kabinet te vragen een garantie te geven op de grondprijs en het eindsaldo. Daarbij de concrete feiten en overzichten te geven bij de exploitaties van woningen waar sprake is van een daling van de ingeboekte grondprijs;
- dit verzoek te communiceren aan andere gemeentes en de Vereniging van Gemeenten met een oproep om dit verzoek met kracht na te volgen voorzien van concrete cijfers en argumenten van de situatie ter plaatse;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, PvdA, GroenLinks

Er is nog geen duidelijkheid geschapen over de noodzakelijke verhoging van de rioolheffing, die voortkomt uit de kosten van het nieuwe water en milieutaken van de Waterwet en aansluiting op de riolen. Vorig jaar is er een second opinion afgesproken en zijn er nieuwe berekeningen gemaakt, maar duidelijkheid is er nog niet. Waarom niet, vraag ik de wethouder. De voorgestelde verhoging dekt nu de kosten niet. Die moeten dus later betaald worden, mijnheer Heiliegers. Wij vragen aan het college in een motie van PvdA, GroenLinks en SP om voor 1 februari 2010 een besluit te nemen over de toekomstige heffingsgrondslag en een inzicht te geven in de gevolgen voor de burger en daarbij de drie alternatieven te overwegen:

- een nominale verhoging voor ieder gelijk conform het huidige voorstel;
- een heffing via de ozb-systematiek waardoor de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen, conform een voorstel van SP, PvdA en GroenLinks in Nijmegen;
- een heffing op basis van watergebruik.

### **Motie 34 Afweging van grondslag rioolheffing**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

Constaterende:

- dat er een voorlopig concreet voorstel is gedaan betreffende de verhoging van de rioolheffing die niet kostendekkend is;
- dat er een sterke stijging van de kapitaalslasten zal plaatsvinden als het IP niet wordt aangepast;
- dat er gezien de uitbreiding van de gemeentelijke water- en milieutaken een hogere bijdrage van de Haarlemse burger gevraagd mag worden;

Overwegende dat:

- het GRP2 eenzijdig de rioolheffing per aansluiting berekent en geen rekening houdt met de nieuwe water- en milieutaken. (Waterwet 01-09-09);
- ook de huisaansluitingen vanaf 01-01-2010 onder de gemeentelijke verantwoording zullen vallen;
- dit gegeven alle reden geeft om over een heffingsgrondslag een nieuwe afweging te maken;

Verzoekt het college om voor 1 februari 2010 een besluit te nemen over toekomstige heffingsgrondslag en inzicht in de gevolgen voor de burger, waarbij de volgende alternatieven van de grondslag worden afgewogen in het licht van de noodzakelijke aanvullende lastenverhoging voor de burger:

- een nominale verhoging voor ieder gelijk;
- een heffing volgens de ozb-systematiek;
- een heffing volgens het waterverbruik;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, PvdA, GroenLinks

De heer HEILIEGERS: Mag ik een verhelderende vraag stellen? Begrijp ik goed dat u lokaal weer inkomens- of vermogenspolitiek gaat bedrijven? U wilt de rioolheffing afhankelijk laten zijn van de ozb?

De heer REESKAMP: De ozb werkt in zekere zin zo dat rijkere mensen met mooiere woningen meer betalen dan mensen met kleinere woningen.

De heer HEILIEGERS: Ik denk dat u een grote vergissing maakt. Ik hoop dat het college straks heel goede antwoorden geeft op dit onderwerp.

De heer ELBERS: U werkt daaraan mee en ik dank u daarvoor.

Speelruimte, duurzame renovatie en werkgelegenheid. Wij willen een motie Open ruimte voor Willem Dreesplantsoen indienen met GroenLinks, gemaakt in overleg met de heer Hikspoors van de VVD. De achtergrond is dat in het Ramplaankwartier Pré Wonen niet kan of wil bouwen in 2009. Er wordt gevraagd om alternatieve oplossingen te onderzoeken voor alternatieven met de actieve bewonersgroepen.

### **Motie 38 Open ruimte voor Willem Dreesplantsoen!**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

In discussie over de spanning tussen intensieve bebouwing en de grote behoefte aan groen en speelruimte;

Overwegende:

- dat de gemeente de grond van het Scharrelbosje in het Willem Dreesplantsoen onder voorbehoud van een bouwvergunning heeft verkocht aan Pré Wonen;
- dat Pré Wonen de voorgenomen bebouwing in 2009 niet kan en wil realiseren om hun moverende redenen;
- dat buurtbewoners, de ouders van de naburige school en raadsleden goede argumenten hebben aangevoerd om alternatieven te onderzoeken voor bebouwing van het bosje, gezien de te verwachten parkeerproblemen en teloorgang van groen en speelruimte voor kinderen in het Ramplaankwartier;

Van oordeel dat de aangenomen motie van de raad “het Scharrelbosje” inhoudt niet buiten de wet en regels om te handelen en de uiterste best te doen om alternatieven voor bebouwing te onderzoeken;

Verzoekt het college van B en W nader onderzoek te doen naar alternatieve oplossingen en samen met woningcorporatie Pré Wonen te komen tot het indienen van een tweetal realistische bouwvoorstellen voor januari 2011;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, GroenLinks

Motie Drie vliegen in een klap is een motie die voorstelt om meer te renoveren in deze tijd waarin grote problemen zijn met woningbouw. Laten we dit doen met isolatiemaatregelen, CO<sub>2</sub>-reductie en banen scheppen. We weten dat nieuwbouwplannen zijn teruggelopen en sommige woningbouwcorporaties in zwaar weer zijn terechtgekomen. Afgelopen zaterdag kregen we daarover weer een bericht. De SP vindt dat dit een goed moment schept om te investeren in de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, zodat naast vermindering van schadelijke CO<sub>2</sub> er werkgelegenheid voor mensen in de bouw in Haarlem en omstreken wordt geschapen. Vindt de wethouder dit ook?

### **Motie 31 Drie vliegen in een klap: renoveer duurzaam, beperk CO<sub>2</sub> en schep daarmee banen**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

Overwegende:

- het feit dat vanwege de financiële crisis de nieuwbouwplannen zeer zijn teruggelopen en dit een goed moment schept per heden te gaan investeren in verduurzaming van de bestaande huurwoningvoorraad, zodat naast CO<sub>2</sub>-reductie er ook werkgelegenheid voor mensen in de bouw in Haarlem en omstreken wordt geschapen;
- dat de corporaties hun huurders geen onnodige stijgingen van vervuilende energierekeningen willen presenteren;
- de klimaatfactoren en de ambities van onze gemeente rond Haarlem Klimaatneutraal 2030 en Haarlem Millenniumgemeente met bijbehorende voortrekkersrol inzake substantiële CO<sub>2</sub>-reductie;
- de geformuleerde verantwoordelijkheid van de drie Haarlemse woningcorporaties om de komende jaren tientallen miljoenen euro's te investeren in het energiezuiniger maken van bestaande woningen zoals neergelegd in de Routekaart Haarlem Klimaatneutraal;

- de omstandigheid dat de benodigde technologie voor verduurzaming, zonnecellen en dubbele beglazing en betere isolatie ruim voorhanden is en een enorme prestatieverbetering kan opleveren in de bestaande huurwoningvoorraad;
- dat corporaties tot 1 december aanspraak kunnen maken op de EIA-regeling voor corporaties, wat fiscale aftrekmogelijkheden biedt;

Verzoekt het college van B en W in het kader van het convenant over duurzaamheid de Haarlemse woningcorporatie dringend te verzoeken om op de kortst mogelijke termijn een definitief plan van aanpak in te dienen om volgend ambtsjaar van start te gaan met verduurzaming van de huurwoningvoorraad;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, PvdA, GroenLinks

De heer PEN: Wie moet gaan investeren? De corporaties die in zwaar weer zitten?

De heer ELBERS: Zoals u weet, hebben de woningbouwcorporaties in antwoord aan Haarlem beloofd vele miljoenen euro's te willen besteden aan isolatiemaatregelen.

De heer PEN: Maar u zegt dat ze in zwaar weer zitten.

De heer ELBERS: Sommige zitten in zwaar weer.

De heer PEN: Of bedoelt u het letterlijk? Dat ze in hun huis in zwaar weer zitten? U zegt dat de woningbouwcorporaties in zwaar weer zitten en dan dat ze moeten investeren in isolatie.

De heer ELBERS: In plaats van in nieuwbouw. Sommige woningbouwcorporaties, ook in Haarlem, hebben vraagstukken met betrekking tot de kosten van de nieuwbouwproductie.

De heer PEN: Dus ze moeten de afspraken over nieuwbouw verschuiven naar meer renoveren? Minder nieuwbouw en meer renoveren?

De heer ELBERS: Dat wil ik inderdaad voorstellen.

De woningcorporaties hebben in antwoord aan Haarlem beloofd om vele miljoenen te willen besteden aan isolatiemaatregelen en andere duurzame maatregelen. Wil de wethouder, nu het net nog kan, een plan van aanpak maken voor subsidie via de zogenaamde EIA-regeling, zodat in het nieuwe college begonnen kan worden met verduurzaming van de bestaande woningvoorraad? 1 december 2009 is de laatste dag.

We hebben vijf moties over verbetering van mobiliteit. De SP diende al veel eerder een motie in over transferium station Spaarnwoude. We koppelen dit nu aan het trekken van meer bezoekers naar binnenstad met een aangepast treinkaartje en/of busjes. Dit is goed voor meer bezoek aan binnenstad via IKEA, de stadseconomie en het toerisme.

#### **Motie 42 Transferium trekt meer bezoekers naar binnenstad**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op maandag 9 november 2009,

In discussie over de uitvoering van de motie Haarlem Transferium Haarlem-Oost II;

Concluderende:

- dat het openbaar vervoer in Haarlem en met name in de binnenstad niet zodanig hoogwaardig is dat toeristen en klanten voornamelijk met het openbaar vervoer komen;
- dat de parkeervoorzieningen in en om de binnenstad (nog) onvoldoende zijn om de huidige, laat staan nieuwe, bezoekers aan de binnenstad van een parkeerplaats te voorzien;
- dat er parkeergelegenheid is in de omgeving van NS-station Spaarnwoude en dat de treinreis van dit station naar NS-station Haarlem-Centraal goedkoop, kortdurend en comfortabel is;
- dat deze locatie uitstekende mogelijkheden biedt bezoekers te attenderen op de combinatie van een bezoek aan het woonwarenhuis IKEA met onze monumentale binnenstad;

Draagt het college van B en W op:

- op korte termijn aanvullende parkeergelegenheid in de omgeving van NS-station Spaarnwoude te realiseren, eventueel door de aanleg van tijdelijke parkeerruimte op braakliggende terreinen langs of in de nabijheid van het spoor;
- parkeren bij het NS-station Spaarnwoude en de transfer naar de binnenstad intensief te promoten;
- met de NS (en IKEA) in onderhandeling te gaan om te bezien of een aangepaste prijs voor het treinkaartje, in de geest van voor 1 euro heen-en-weer, mogelijk is;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, PvdA, GroenLinks

#### **Motie 41 Herhaal Motie Transferium Haarlem-Oost II, in samenhang met motie Transferium trekt meer bezoekers naar binnenstad**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

Constaterende:

- dat tijdens de vergadering van deze raad op 21 juni 2008 raadsbreed de motie Transferium Haarlem-Oost werd aangenomen;
- dat tot op heden het college deze motie nog niet heeft uitgevoerd;
- dat de argumentatie om tot deze motie te komen nog onverminderd van kracht is;
- dat nog steeds de wegen richting binnenstad en op zomerse dagen richting Bloemendaal en Zandvoort dichtslibben;
- dat deze filevorming zeer schadelijk is voor de gezondheid van mensen en het milieu door gevaarlijke concentraties fijnstof en uitstoot van brandstofdampen;

Draagt het college van B en W op het parkeerterrein nabij station Haarlem Spaarnwoude/IKEA in te richten als transferium/park & ride en het parkeren daar goedkoper te maken dan aan het strand en in de Haarlemse (binnen)stad;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, PvdA, GroenLinks

Alle gebruikers vinden de streetprint op de Gedempte Oude Gracht hinderlijk en ergerniswekkend. Deze streetprint is niet goed gemaakt en veroorzaakt veel trillingshinder. Heet maken en plat walsen, zeggen wij.

#### **Motie 40 Streetprint Gedempte Oude Gracht**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

Constaterende:

- de hobbeligheid van de fietspaden op de Gedempte Oude Gracht waardoor de fietser aanzienlijke trillingshinder heeft;
- dat de trilling wordt veroorzaakt door te diepe voegen en onjuiste soort klinkerverband in het rode asfalt;

Overwegende dat door reheating het asfalt weer zacht gemaakt kan worden en platgewalst waardoor een trillingsvrij fietspad ontstaat;

Indachtig de aangenomen moties “Fiets ’em erin” en “Veilige fietspaden ook in de binnenstad”;

Draagt het college van B en W op:

- het klinkerpatroon op de fietspaden op de Gedempte Oude Gracht – tussen de Raaks en het Groot Heiligland – plat te walsen;
- de kosten te dekken uit de bestaande voorziening onderhoud fietspaden;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, PvdA, GroenLinks

Mevrouw BOSMA: Mag ik hierover een vraag stellen?

De VOORZITTER: U mag een vraag stellen over de streetprint, maar vindt u echt dat we nog bezig zijn op de hoofdlijnen van de begroting?

Mevrouw BOSMA: Volgens mij hebben we dit onderwerp al geregeld in de verzamelmotie bij de bespreking kadernota, mijnheer Elbers.

De heer ELBERS: Als dat zo is, krijg ik dat wel als antwoord. Het is nagezocht en mij bleek dat dit niet het geval was. Daarom dien ik dit in. Als het college zegt dat dit gedaan wordt, is dat prima.

Mevrouw BOSMA: U hebt deze motie bij de kadernota naar voren gebracht. Ik dacht dat u dit was vergeten.

De heer ELBERS: Het klopt dat ik dit niet gezien heb. Als het zo is, hoor ik het wel van het college. Maar het is in ieder geval nog niet gebeurd. Als er in juni bij de kadernota over is besloten, zou je denken dat het in augustus gedaan zou moeten zijn.

We willen eindelijk voorstellen om een veilige, snelle, comfortabele fietsroute van Schalkwijkerstraat tot de Gedempte Oude Gracht te maken. Het is nu een crime en je kunt wachten op het eerste ongeluk als het zo blijft.

### **Motie 35 Kleine Houtbrug**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

Overwegende:

- dat de provincie de subsidieaanvraag van de gemeente ten aanzien van de Gasthuisvest-Kampervest nog niet beoordeeld heeft;
- dat de provincie inhoudelijk toetst op verkeersveiligheid en doorstroming OV;
- dat bij de afweging van beide belangen de provincie de verkeersveiligheid laat prevaleren;
- dat er geen verkeersremmende maatregelen voor het autoverkeer zijn of worden aangebracht op de Gasthuissingel en de Kampervest;

Concluderende:

- dat de wethouder voorbarig is geweest in zijn bewering dat de provincie de BDU-subsidie niet zal toekennen als de fietser in de voorrang komt te liggen;
- dat als gevolg van het ontbreken van snelheidsremmende maatregelen de verkeersveiligheid op de Kleine Houtbrug onvoldoende is geborgd (ongevallen zoals op de Amerikaweg moeten voorkomen worden);
- dat het mogelijk is dat de provincie de subsidieaanvraag zal weigeren op grond van het feit dat de verkeerssituatie op de Kleine Houtbrug onveilig is;
- dat het college de verkeersveiligheidsbelangen moet laten prevaleren boven doorstroming OV;
- dat doorstroming van het OV ten opzichte van de huidige situatie alleen al wordt verbeterd met het weghalen van de VRI's bij de Kleine Houtbrug;
- dat met het verleggen van de voorrang op de Kleine Houtbrug de gewenste Rode Loper van zuid naar het centrum wordt gerealiseerd;

Draagt het college van B en W op:

- de verkeerscirculatie op de Kleine Houtbrug zodanig aan te passen dat er een doorlopende fietsstraat ontstaat tussen Kleine Houtweg en Kleine Houtstraat waarbij de fietser voorrang heeft;
- busvriendelijke 50 kilometerdrempels vergelijkbaar met de Raamsingel of de Gedempte Oude Gracht op de Gasthuissingel en de Kampervest aan te brengen;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, GroenLinks

### **Motie 36 Lange Brug**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

Constaterende:

- dat de fietsers die de Lange Brug gebruiken om van en naar de binnenstad te fietsen onnodig de Schalkwijkerstraat en de Turfmarkt moeten oversteken;
- dat de veiligheid van de fietser op die plaatsen verbeterd moet worden;

Van oordeel dat de bereikbaarheid van de binnenstad voor de fietser verbeterd kan worden;

Draagt het college van B en W op in 2010 met voorstellen te komen een veilige, snelle en comfortabele fietsroute te ontwerpen van de Schalkwijkerstraat tot de Gedempte Oude Gracht;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, GroenLinks

Verder willen we aandacht voor de nachttrein. Dat is voor veel jongeren buitengewoon belangrijk.

### **Motie 37 Nachttrein**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

Overwegende:

- dat de wens voor aansluiting op het nachtnet van de NS met Amsterdam breed gedragen wordt door zowel raad als college;
- er in deze periode al vaker moties zijn ingediend over aansluiting op het nachtnet van de NS;

Draagt het college van B en W op zich bij de provincie hard te maken voor een snelle realisering van de aansluiting van Haarlem op het nachtnet;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, PvdA, GroenLinks

### **Motie 32 Fietsen in de parkeergarage**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

Overwegende:

- dat er behoefte is aan voldoende fietsparkeerplaatsen rond het station, zeker nu de bouw van de ondergrondse fietsparkeergarage nog in volle gang is;
- dat de parkeergarage bij het station weinig populair is bij automobilisten;
- dat de benedenverdieping van deze parkeergarage vaak leegstaat;

Draagt het college van B en W op de onderste verdieping van de parkeergarage Stationsplein in te richten als fietsenkelder tot de fietsparkeergarage klaar is;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP

Vervolgens wil mijn fractie bij motie een voorstel doen voor een systematisch streven naar meer menging van de beleidsmakers van jeugd- en jongerenbeleid. De motie stelt voor om gericht te proberen segregatie te ontmoedigen en integratie te bevorderen. Vanuit de wijkraden in Schalkwijk wordt er sterk op aangedrongen ervoor te zorgen dat de wijkcentra ontstaan voor elke groep jongeren, maar er is geen systematisch beleid en regie ontbreekt op dit punt bij ons college.

### **Motie 39 Samen en niet apart (integratie)**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

Constaterende:

- dat integratie in jongerencentra onvoldoende wordt bevorderd;
- dat in sommige gevallen sprake is van feitelijke segregatie;
- dat het coalitieakkoord segregatie actief wil tegengaan;

Overwegende dat de ruimte en de middelen die aan het jongerenwerk worden toebedeeld voor alle denkbare groepen toegankelijk dienen te zijn;

Verzoekt het college van B en W:

- de subsidieaanvragen voor het jongerenwerk te toetsen aan de mate van integratie die een bepaald centrum bereikt;
- in overleg met de stichting DOCK maatregelen te nemen om de noodzakelijke integratie onder de jeugd te bevorderen;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP

We dienen ook een motie in over een onafhankelijke beroep- en bezwaarcommissie Sociale Zaken.

### **Motie 43 Zorg voor een onafhankelijke beroep- en bezwaarcommissie Sociale Zaken**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009;

In discussie over een kamer voor beroepszaken voor de Sociale Dienst;

Overwegende:

- dat de bezwaar- en beroepcommissie voor Sociale Zaken wordt voorgezeten door de wethouder Sociale Zaken of bij afwezigheid door een van haar medewerkers;
- dat dit betekent dat de bestuurlijk verantwoordelijke van de Sociale Dienst in eerste instantie oordeelt over bestreden beslissingen die genomen zijn door deze dienst;
- dat dit onduidelijkheid schept met betrekking tot de onafhankelijkheid die van beroep- en bezwaarcommissies verwacht mag worden;
- dat een onafhankelijke beroep- en bezwaarcommissie die, na zorgvuldige afweging, aan het college advies geeft, verreweg de voorkeur verdient;

Draagt het college van B en W op een kamer Sociale Zaken in te stellen en de taak, samenstelling en werkwijze van deze kamer in te richten volgens de Verordening op de behandeling van bezwaar- en beroepsschriften;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP, PvdA, GroenLinks

We hebben het ook over problemen die stelselmatig leiden tot vraagstukken. Als een bijstandsgerechtigde verdacht wordt van fraude en dit later niet waar blijkt te zijn, kunnen er problemen ontstaan in het uitgavenpatroon en de inkomsten. Vaak is het zo dat mensen

ongewild met rekeningen komen. Op het moment betaalt de Sociale Dienst niet de kosten. Wij vinden dat dit probleem moet worden erkend. Dan moeten we kijken hoe we dit oplossen.

#### **Motie 44 Vergoed meer dan de wettelijke rente**

“De gemeenteraad van Haarlem, in begrotingsvergadering bijeen op 9 november 2009,

In discussie over een kamer voor beroepszaken voor de Sociale Dienst;

Overwegende:

- dat een bijstandsgerechtigde die geconfronteerd wordt met een onterechte straffkorting of stopzetting van uitkering vaak lang moet procederen om zijn gelijk te krijgen;
- dat deze uitkeringsgerechtigde in die tijd geen inkomen heeft, waardoor zijn schulden – bijvoorbeeld door niet betalen van vaste lasten zoals gas, water, elektra, et cetera, toenemen onder meer door extra incasso- en deurwaarderskosten;
- dat de gemeente, indien zij in het ongelijk gesteld wordt, alleen maar de wettelijke rente vergoedt;

Verzoekt het college in die gevallen over te gaan tot het vergoeden van de wettelijke rente, vermeerderd met de aantoonbare en reëel gemaakte kosten;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: SP

De VOORZITTER: Wil iemand nog een vraag stellen? Nee? Dan is het woord aan de Actiepartij.

De heer VRUGT: Voorzitter, het zijn verwarrende tijden en ik heb dan ook een weinig vrolijke boodschap. Deze moet maar worden opgevat als de tegenhanger van een ogenschijnlijk rooskleurige begroting die nog geen rekening houdt met de miljoenenbezuinigingen, waarvan we allemaal weten dat ze eraan komen. De kunst is nu, ook in de aankomende verkiezingscampagnetijd, met zijn allen niet voor Sinterklaas te willen spelen en kiezers allerlei fraais te beloven. We kunnen dit door de onafwendbare crisis volstrekt niet waarmaken met als risico dat definitief de laatste naïeveling die nog fier en trots naar de stembus paradeert, gedesillusioneerd zal afhaken. Definitief tot het besef gekomen dat we enkel nog elkaar kunnen helpen en elkaar veel liefde zullen moeten geven om elkaar overeind te houden, in weerwil van de berichten waardoor je bijna zou denken dat we elkaar tegenwoordig het licht in de ogen niet gunnen. We hebben hard elkaars hart nodig. Neerlands hoop verwerd tot Neerlands trots in bange dagen. Hoe kon het zover komen?

Voorzitter, in 1948 schreef George Orwell zijn 1984. Nu, in 2009, is het de voorzitter van het College Bescherming Persoonsgegevens die bevestigt wat wij allemaal al wisten, namelijk dat we allang in een Big Brother-samenleving verkeren. Ook is dit de tijd, waarin de nietsontziende vrouwenhandelaar Saban B. op verlof weet te ontkomen aan zijn straf, terwijl de onschuldige Hoofddorpse zakenman Ron Kowsolea al tientallen malen door terreureenheden van zijn bed is gelicht, omdat een of andere drugs crimineel er al decennia met zijn identiteit vandoor is. Zijn leven is ontworcht.

Het is de tijd dat na onze huisdieren, ook alle stadsbomen in Haarlem efficiënt zijn voorzien van een uitleesbare chip, zo lezen wij op pagina 46 van het bomenbeleidsplan. Techniek staat voor niets en wij willen een efficiënte samenleving. Zelf meen ik dat sinds de automatisering niets meer automatisch gaat, omdat we de betrokkenheid met ons dagelijkse werk meer en meer hebben gedigitaliseerd. Een samenleving met steriele werkvormen, waarbij de verantwoordelijkheden zijn geprivatiseerd en 'online' zijn na te lopen.

Terwijl de bomen dus efficiënt zijn gechipt, zitten al even efficiënt een onbekend aantal mensen zonder papieren weken, maanden of zelfs jaren, vast op Schiphol-Oost, kamp Zeist of op deze of gene bajesboot. Die hebben wij gelukkig 'op afstand gezet', want wie wil er nu weten van mensen die niet kunnen bewijzen dat zij daadwerkelijk bestaan, zelfs al hebben zij verder misschien wel niets misdaan?

Iets geheel anders. Cowboys aan het Spaarne was de IRT-affaire. Dat was vroeger en nu niet meer. Vandaag hebben we het bijvoorbeeld over De Sfinx. Waar de vastgoedmaffia in honderden bouwprojecten in het hele land de samenleving voor miljoenen en miljoenen euro's heeft opgelicht, mogen we er niet bij voorbaat van uitgaan dat ook in Haarlem frauderende ambtenaren rondlopen, die willens en wetens medewerking zouden verlenen aan deze witteboordenmisdaadbendes. We zijn liever naïef, want er geldt 'Haarlem bestaat niet'. En daar zijn we trots op.

Een willekeurige greep uit landelijke persberichten levert ons ondertussen het nieuws op dat onze kroonprins wordt afgeschermd in zijn avontuur rond een liefdadigheidsresort in Mozambique en op weer een ander moment horen wij over de crash van het toestel van de Turkish Airlines.

Mevrouw EIKELENBOOM: Mag ik de heer Vrugt vragen op welke pagina van de begroting hij zit?

De heer VRUGT: Daar kom ik zo op, mevrouw Eikelenboom. Dit zijn de algemene beschouwingen.

De heer HEILIEGERS: Wat een grote stad hebben wij.

De heer VRUGT: U weet niet half hoe groot deze stad is.

De VOORZITTER: Dit is de zogenaamde helikopterview.

De heer VRUGT: Exact. 360 graden.

Mevrouw EIKELENBOOM: Daar zit wel een crash in, denk ik.

De heer VRUGT: Ja, bij die crash ben ik net aanbeland.

Want weer op een ander moment horen wij over de crash van Turkish Airlines en daarmee over de grote testcase voor de veiligheidsregio Kennemerland als het gaat om de hulpverlening. Waarover we gelukkig met zijn allen kunnen concluderen dat Pieter van Vollenhoven heeft gemeld dat alles goed is gegaan. Wie ben ik om aan gedegen deskundigenonderzoek te twijfelen? Alles wat ik misschien van derden hoor, is immers niet geautoriseerd.

Ik heb daar ook niets mee te maken. Ik heb als volksvertegenwoordiger te maken met een vrouw die mij belt en mij vraagt om langs te komen, omdat ze problemen heeft met haar uitkeringssituatie en met 'de instanties'. Zij kan namelijk nog geen 10 m lopen door fysieke gebreken en dus kom ik bij haar langs. Eenmaal bij haar thuis gearriveerd, laat zij mij de 3 m aan dossiers zien, die over haar zaak gaan. De sociale recherche meent haar te hebben kunnen betrappen op fraude en misschien klopt dat wel. Feit is dat ik haar niet zal kunnen helpen, omdat de dingen uit zoveel klauwen zijn gelopen dat zelfs een doorgewinterd advocaat een week de tijd zal moeten hebben om nog te kunnen ontwaren waar de kop en de staart van haar dossier zich bevinden en waar – terecht of onterecht – deze mevrouw is beschuldigd en waarvan. Aan het eind van de rit leven wij nu eenmaal in een rechtsstaat waar je tot in hoger beroep desnoods je gelijk wel kunt hebben, maar het beslist niet meer zult krijgen.

We leven in de hernieuwde VOC-mentaliteit van Balkenende, waarin de modernste vorm van slavernij wordt geïllustreerd door berichten over legale Poolse vrouwen, die willekeurig boetes vanaf 100 euro krijgen opgelegd door hun Hollandse werkgever wanneer zij tijdens een lange dag aardbeien plukken het lef hebben een plaspaauze voor zichzelf in te lassen. Zo ver hebben de zegeningen van het neoliberalisme en de Europese vrije markt ons gebracht.

Oma is 93 en zij begrijpt het allemaal niet meer. Niemand die het weten kan, want dankzij de bezuinigingen op de pakketmaatregelen AWBZ is het middagje sjoelen en klaverjassen waarin zij haar hart nog had kunnen luchten voor onbepaalde tijd opgeheven.

De heer HAGEN: Martin Hagen is 47, maar hij begrijpt het ook niet meer.

De heer VRUGT: Dat is heel vervelend voor u.

We hebben de liefde geprivatiseerd en daar hangt nu eenmaal een prijskaartje aan. Oma heeft overigens nog geprobeerd melding te doen over de straatlantaarns die nu al enkele weken hardnekkig dienst weigeren. "Er zijn nog drie wachtenden voor u." "Een momentje, ik verbind u even door met een collega," was het antwoord. "Maar mevrouw, wij gaan daar helemaal niet over, dan moet u zijn bij Alliander, Alliander, ja, u weet wel, de vroegere Continuon, ja. Dat wat ooit het energiebedrijf was. Maar het zou kunnen dat zij inmiddels alweer gefuseerd zijn in het kader van de geprivatiseerde kredietcrisis. Afijn, u hoort nog van ons, maar ik kan u echt niet helpen."

En dat gaat alleen nog maar over de straatlantaarns die dan al weken niet branden, omdat deze al jaren geleden op afstand zijn gezet. "Niemand regeert," luidt de titel van een boek van Mark Chavannes. Hij kon het niet kernachtiger samenvatten. We wijzen graag naar de overheid die het moet oplossen, maar die heeft alles al lang geleden vermarkt, geprivatiseerd, verzelfstandigd en zo op afstand gezet.

Mevrouw ZOON: Mijnheer Vrugt, bent u niet degene die regeert? Hebt u het nu niet tegen uzelf?

De heer VRUGT: Exact een eeuw geleden streed Ferdinand Domela Nieuwenhuis tegen wat toen nog heette 'gedwongen winkelnering'. Dat is nu ondenkbaar. Er is in deze eeuw zo ontzettend veel veranderd waardoor we nu, in de neoliberale samenleving, de vrije keus hebben om zelf te kiezen tussen de frauduleuze Beunhaas BV of toch de firma List en Bedrog. Aan u de keus. U bent vrij, met dank aan kabinetten die niets van anarchisten

moeten hebben, maar zelf wel alles hebben uitverkocht, waardoor zij zichzelf en elkaar buitenspel en volmaakt op afstand hebben gezet.

De restanten, waar ‘zij’ als centrale overheid soms nog een beetje over gaan, hebben zij geraffineerd over de schutting gekieperd en op het bordje van gemeenten neergelegd, zodat die maar moeten zien hoe zij de zwakken en armoedigen nog enigszins op de been zouden kunnen houden.

Ook daarin komt het heus wel goed, want na decennia van wachtlijsten en gebrek aan regie en coördinatie in de ketenzorg, leveren ‘wij’ immers al jaren maatwerk. Kijk alleen al naar de aanpak van huiselijk geweld. Maar liefst 27 organisaties zijn hiermee in onze regio belast. U kunt dus moeilijk beweren dat er niemand naar u omkijkt.

Zelf ben ik nog steeds aan het prakkiseren over de misverstanden tussen bevolkingsgroepen in Haarlem-Oost, -Noord, -Zuid en -West. Ik ben ervan overtuigd dat deze slechts voortkomen uit uit de hand gelopen misverstanden waarvan lastig te achterhalen valt hoe ze zijn ontstaan. Het gemakkelijkste is die misverstanden maar gewoon het predicaat discriminatie mee te geven. Dat is nu eenmaal de gemakkelijkste manier om te doen alsof we daarmee enige helderheid hebben gebracht in situaties waarin we elkaar eenvoudigweg niet hebben verstaan.

Voorzitter, dit zijn zo maar wat bespiegelingen van iemand die drieënhalf jaar geleden de wat lastige ingeving kreeg zich te kandideren als volksvertegenwoordiger, terwijl hij donders goed beseft dat de rol van de overheid – en zeker van politici – voor het overgrote deel is uitgespeeld. De meeste zaken zijn uitbesteed en aanbesteed, vallen onder wetgeving uit Den Haag of Brussel of zijn overgeleverd aan de grillen van het commerciële bedrijfsleven.

Voor zover wel nog lokaal te sturen valt, weten vriend en vijand dat ook hier de zeggenschap van politici zeer gering is, daar zij afhankelijk zijn van de uitvoering, die in handen is van het bureaucratisch apparaat. Dat gaat negen van de tien keer haar eigen goddelijke gang. Ik heb daar nooit illusies over gekoesterd en vertolk die boodschap namens die kiezers, die deze conclusie allang hebben getrokken.

Op het gevaar af dat ik na dit betoog als zwartgallige cynicus zal zijn ontmaskerd – gelukkig kunnen we daar met zijn allen om lachen –, wil ik er wel op wijzen dat Haarlemmers in een van de fijnste steden van het land wonen. Haarlem is een prettige en fijne stad. Bijna alleen de Haarlemmers zelf lijken dat nauwelijks door te hebben. Iedereen van buiten onze stad bevestigt dat ze graag in Haarlem zouden wonen, omdat het zo’n fijne en mooie stad is.

Los van het feit dat we als Haarlem de Gouden Glasbak hebben gewonnen en het predicaat voor het best geherstructureerde bedrijventerrein hebben binnengehaald en, op een enkele procentpunt verschil, zijn uitgeroepen tot ‘misschien wel de meest gastvrije stad van Nederland’, is hier in Haarlem ogenschijnlijk weinig aan de hand. Zolang hier echte cynici wonen die kennelijk als grootste probleem ervaren dat zij geluidsoverlast ervaren van meeuwen en spreeuwen, valt het voor die mensen allicht allemaal mee. Af en toe zing ik in gedachte dan ook het lied van Ramses Shaffy mee, zoals hij als geen ander enthousiast kan zingen: “Maar we leven nog, ja we leven nog...!”

Omdat Actiepartij wel degelijk echte problemen ziet aankomen in deze onzekere tijden, komen wij tot slot nog met enkele moties. Die hebben de bescheiden intentie hier en daar

enige verbetering aan te brengen door creatiever om te gaan met de menskracht en de middelen om de diverse crises te verzachten. We kijken daartoe uiteraard vooral naar de eigen gemeentelijke organisatie, waarin wij verbeteringen mogelijk en zelfs noodzakelijk achten.

Vandaar dat Actiepartij de motie Meer met minder indient. Die roept op helderheid te verschaffen in welke functies in de eigen organisatie worden geschrapt in het kader van de formatiereductie. We menen dat dit met name zou moeten komen uit de managementlagen in plaats van de uitvoerenden, omdat het coalitieakkoord terecht spreekt over ‘van beleid naar uitvoering’.

### **Motie 26 Meer met minder (tussen de lagen door)**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2009, in beraadslaging over de Programmabegroting 2010-2014,

Overwegende dat:

- ‘van beleid naar uitvoering’ tot speerpunt is benoemd in het coalitieakkoord en onverkort uitgangspunt is in de conceptbegroting voor komende jaren;
- bij de taakstelling het aantal ambtenaren terug te brengen, hiermee rekening dient te worden gehouden;
- de raad wel op de hoogte is van het aantal te reduceren ambtenaren per sector, maar geen zicht heeft op de functies die met deze formatiereductie gemoeid zijn;
- de volksvertegenwoordiging zodoende onvoldoende zicht heeft op de keuzes die hierin gemaakt worden (terugdringen aantal beleidsambtenaren of uitvoerenden?);

Draagt het college op de raad voor de Kadernota 2010 helder inzicht te verschaffen in de functies en schalen die gemoeid waren met de formatiereductie in de afgelopen collegeperiode, alsmede met de voorgenomen reductietaakstelling voor de komende raadsperiode, bij de formatiereductie het principe ‘van beleid naar uitvoering’ als leidraad te hanteren in de te maken keuzes, door uitvoerenden te ontzien en met name reductie door te voeren in de hogere en de tussenlagen van de organisatie (het management);

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: Actiepartij

Met de motie Lopen de zaken?! roepen wij op het toezicht te verscherpen op de uitvoering door derden. Daarmee hoef ik volgens mij alleen maar te verwijzen naar het prutswerk dat recent bij de Rode Loper is geleverd. Nota bene een oplettend ondernemer moest ons wijzen op de ondeugdelijke uitvoering in de Kruisstraat. Die hadden we reeds geconstateerd in de Jansstraat/Jansweg. Daar is het wegdek hier en daar alweer stuk gereden, omdat het werk onjuist is uitgevoerd.

### **Motie 27 Lopen de zaken?!**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2009, in beraadslaging over de Programmabegroting 2010-2014,

Overwegende dat:

- in de uitvoering door derden (uitbestede en aanbestede werkzaamheden), in opdracht van de gemeente, uiteraard altijd iets kan misgaan;

- dit bij uitstek zichtbaar is bij werken in de openbare ruimte (fysieke projecten als ‘de Rode Loper’), maar op alle beleidsvelden kan voorkomen;
- dit deels te ondervangen is door adequaat toezicht op de uitvoering, door mensen met kennis van de werkvloer;

Draagt het college op:

- het toezicht (coördinatie en controle) op de uitvoering door opdrachtnemers van de gemeente (inclusief eventuele ‘onderaannemers’) te verscherpen, teneinde
- werkzaamheden niet langer te laten duren dan nodig is (factor tijd);
- (gemeenschaps)kosten te besparen (factor geld);
- ongemak, frustratie en overlast te beperken (factor energie en plezier);
- hierbij ook – nog meer dan al gedaan zal worden – gebruik te maken van kennis uit het veld en van de werkvloer, door klachten en meldingen over uitvoering dankbaar te benutten als gratis advies;
- de raad vanaf de Kadernota 2010 jaarlijks in kennis te stellen van de voortgang, werkwijze en resultaten van dit aan te scherpen toezicht;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: Actiepartij

De motie Operatie geslaagd vraagt nu eindelijk te realiseren wat al decennia de kern vormt in de hulpverlening aan zwakkeren. We moeten de regierol ter hand nemen in situaties waar een veelvoud aan hulpverleners uit de ketenzorg zich over een kwestie buigt, zonder dat de problemen worden opgelost door een gebrek aan coördinatie.

### **Motie 28 Operatie geslaagd**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2009, in beraadslaging over de Programmabegroting 2010-2014,

Overwegende dat:

- zorg aan zwakkeren valt of staat met de mate waarin verantwoordelijkheid wordt genomen door een coördinerende hulpverlener, die binnen de *ketenzorg*, zoals verleend door een diversiteit aan instanties en hulpverleners, het overzicht houdt en tijdig ingrijpt waar een situatie ontstaat van ‘langs elkaar heen’ opererende hulpverleners, \*);
- dit met name van toepassing is bij hulp in situaties van meervoudige problematiek, zoals in de schuldhulpverlening, dak- en thuislozenzorg, verslavingszorg, armoedebeleid, jeugd- en ouderenzorg, aanpak huiselijk geweld en dergelijke;
- gemeenten in veel van deze situaties de regierol dienen te vervullen, nu zij vanuit het Rijk als eindverantwoordelijke zijn aangewezen;
- constaterende dat dit in de praktijk vaak nog te wensen over laat;

Draagt het college op:

- letterlijk en figuurlijk zorg te dragen voor een helder zicht op de ‘sociale kaart’ bij alle in de gemeente en betrokken regio aanwezige en actieve hulpverlenende instanties en op hun onderscheidende rol in de hulpverlening;
- overleg en contact tussen deze partners te bevorderen op de onderscheidende taken in de zorg en (maatschappelijke) hulpverlening;
- te garanderen dat iedere zorg- en hulpbehoevende, naast de hulp die hij of zij via de diverse betrokken instanties krijgt, kan rekenen op een hulpverlener die als

coördinerend maatschappelijk werker zorg draagt voor maatwerk, afstemming en overleg tussen de diverse hulpverleners die bij zijn of haar situatie betrokken zijn;

Opdat voor iedereen in Haarlem met een of meer (tijdelijke) proble(e)m(en) of zorgvra(a)g(en), adequate, efficiënte en effectieve hulpverlening op maat kan en zal worden geboden;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: Actiepartij

\*) : bedoeld wordt op de helaas nog altijd aanwezige praktijk, waarin soms meerdere instanties en hulpverleners bij iemands proble(e)m(en) betrokken zijn, zonder dat van afdoende overleg en afstemming onderling sprake is, met alle gevolgen voor de effectiviteit van de hulp en dus voor de betrokkene(n) van dien (emotioneel, financieel, et cetera).

Feitelijk zijn dit moties die aangeven hoe er in tijden van bezuinigingen wel degelijk winst te behalen valt door een no-nonsense-aanpak.

Tot slot dien ik samen met Partij Spaarnestad de motie Momentje geduld in, die bij herhaling aandacht vraagt voor de toegezegde maatregelen bij toekomstige monumenten. Wij zien hiermee de noodzaak voorwaarden te scheppen om dit beleid aanvaardbaar te realiseren.

### **Motie 29 Momentje geduld**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 12 november 2009, in beraadslaging over de Programmabegroting 2010-2014,

Overwegende dat:

- uitbreiding van het aantal gemeentelijke monumenten een verrijking kan zijn voor de stad;
- deze uitbreiding voortvarend ter hand wordt genomen;
- toezeggingen zijn gedaan over tegemoetkoming aan eigenaren van aan te wijzen panden, onder andere financieel\*);
- de economische situatie momenteel een andere is dan ten tijde van de ambitieuze start van dit beleid;
- constaterende dat veel eigenaren van potentieel tot monument aan te wijzen panden hun verontrusting uiten over de zorgvuldigheid in dit aanwijzingsproces en de concretisering van de aangekondigde tegemoetkomingen;

Draagt het college op:

- per potentieel aan te wijzen object een zorgvuldige (her)overweging te maken van de aanwijzingscriteria en de mate waarin deze van toepassing zijn;
- niet eerder over te gaan tot uitbreiding van het aantal gemeentelijke monumenten dan dat de toegezegde (financiële) regelingen operationeel zijn;

En gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekening: Actiepartij, Partij Spaarnestad

\*: Toezegging bij (daarop ingetrokken) moties Begroting 2009, uit het raadsverslag: “Wethouder NIEUWENBURG: Dat is lang zo geweest en dat is ook een beeld dat de gemeente Haarlem lang versterkt heeft. Dit college spant zich er juist voor in om dat beeld te keren en ik kan tijdens onze kwartaalbespreking in de commissie Ontwikkeling feitelijk staven dat het zo is. U hebt een opmerking gemaakt over het monumentenbeleid. Recentelijk hebben we de aanwijzingsprocedure gestart in de vorm van een pilot. Daarvan is één specifiek onderdeel nog niet uitgewerkt, hoewel er wel geld voor vrijgemaakt is. Dit is met name de ondersteuning van de eigenaren. Alle moties van Actiepartij en CDA die gericht zijn op kerkgebouwen \*) wil ik betrekken bij het voorstel dat ik u wil doen toekomen. Ik wil kijken of ik u op die manier tegemoet kan komen en u hoort hier nog van. Ik vind het nu te vroeg om deze moties te honoreren.”

De VOORZITTER: We gaan luisteren naar de heer De Vries van Partij Spaarnestad.

De heer DE VRIES: Deze begroting valt ons inziens niet op als een stevige, solide, laat staan een daadkrachtige begroting. Wij hebben onze wethouder van Financiën horen zeggen dat er zwaar weer aankomt, maar dat dit college daar niets aan gaat doen. Dat is voor het volgende college. De roerganger constateert zwaar weer, maar blijft lekker in zijn kooi. Dat naderende noodweer is voor de volgende wacht.

Inmiddels staat deze gemeente voor meer dan 430 miljoen euro rood. Wethouder Van Velzen heeft wel eens gesteld dat Haarlem eigenlijk niet meer dan 200 miljoen euro rood zou moeten staan. Maar in plaats van dat het college deze groeiende schuld probeert aan te pakken, zien wij dat de gemeente in de komende jaren door de 500 miljoen euro schuld heengaat. Partij Spaarnestad ziet de financiële toekomst van de gemeente daarom bepaald niet met vertrouwen tegemoet, omdat er onvoldoende tot niet wordt geanticipeerd op het komende zware weer.

Als je dit wilt verbeteren, zul je minder projecten op stapel moeten zetten.

De heer PEN: Ik durf het bijna niet te vragen, maar u gaat toch geen project schrappen?

De heer DE VRIES: U zou het moeten doen met minder ambtenaren, die meer kennis hebben van zaken. Desnoods gaat u mensen met echte expertise inhuren. Wij moeten duidelijk beter management hebben op onze projecten. Er moet niet zo slordig met projecten worden omgegaan.

Ik noem als voorbeeld het voetbalstadion Oostpoort. Mijnheer Divendal, dat had u toch al veel eerder moeten stoppen? Hoeveel geld had u dan niet weten te besparen? Verder, mijnheer Divendal, zult u het met mij eens zijn dat de Schoterbrug een ontzettend slecht gemanaged project is. Nu nog hebben we grote problemen met de watersporters en kunnen we niet beginnen met de bouw van de flats door Strukton. Bent u het met me eens dat we veel geld hadden kunnen besparen als dit beter was gemanaged? Een tunnelstudie is ook geen voorbeeld waar we frisser van geworden zijn, maar het heeft wel geld gekost. De heer Vrugt noemde de Rode Loper bij de Kruisweg al. Waarom moet zoiets in spiegelbeeld worden aangelegd? Let eens op! Controleer! Nachtzaambrug is een eindeloos verhaal, dat steeds weer de kranten haalt.

Wethouder VAN VELZEN: Voor de Nachtzaambrug moet u bij uw buurman zijn en niet bij wethouder Divendal.

De heer DE VRIES: Ik heb twee buurmannen. Welke moet ik hebben?

Wethouder VAN VELZEN: Doe maar rechts.

De heer DE VRIES: De buurman van de ChristenUnie/SGP komt straks met een aantal verstandige moties. College, overweeg eens om podia te verzelfstandigen en het crematorium te verkopen. Hier laat ik het bij.

De VOORZITTER: Wat een abrupt einde. We gaan luisteren naar de ChristenUnie/SGP.

De heer VREUGDENHIL: Ik bedank ten eerste de voorgaande spreker voor de geweldige inleiding. Wie weet, kan ik de heer De Vries ook nog citeren.

De verhoudingen in de samenleving komen regelmatig onder spanning te staan. De toegenomen mondigheid en medezeggenschap van burgers en de inburgering van mensen uit andere landen en de grote hoeveelheid beschikbare informatie zijn positieve ontwikkelingen en hebben geleid tot betere inspraak, participatie en betrokkenheid bij activiteiten in de gemeente. Het gevolg van deze geactiveerde meelevendheid is wel dat de politiek burgers nog meer dan voorheen de weg dient te wijzen en duidelijk te maken dat verdraagzaamheid, respect, empathie en belangstelling voor andere opvattingen en ideeën tot het cement van deze samenleving behoren. De politiek dient een klimaat te creëren waarin iedereen zich veilig voelt, zich verzekerd voelt dat er naar hem geluisterd wordt en samenwerking met andere groepen een goede bijdrage kan leveren aan het creëren van draagvlak om bepaalde voornemens te realiseren. Het is al vierhonderd jaar geleden dat het Twaalfjarig Bestand werd gesloten in de Tachtigjarige Oorlog en dat heeft geleid tot een stuk vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst.

Voorzitter, de financiële situatie van de stad lijkt op het eerste gezicht mee te vallen. De algemene reserve stijgt. Het oordeel van de provincie over Haarlem is redelijk. De begroting voor 2010 blijft sluitend en flink wat projecten naderen hun voltooiing. De bikkelarde werkelijkheid is dat de schulden van de gemeente in vier jaar tijd oplopen tot boven de 500 miljoen euro en dat het Rijk komt met 35 miljard euro bezuinigingen. Diverse projecten in Haarlem zijn stopgezet. Woningbouwcorporaties hebben het moeilijk en de gemeente heeft geen panklare plannen om de consequenties van de crisis adequaat te bestrijden.

Welke maatregelen heeft het college thans aangeboden om de gevolgen van de recessie voor de stad tegen te gaan? Natuurlijk heeft het college in de periode rond de kadernota gezegd dat het de omvang van de investeringen op peil wil houden en dat het de werkgelegenheid wil blijven bevorderen, onder meer door flink in te zetten op de ontwikkeling van de Waarderpolder. De belangrijke concrete bijdrage om de financiële positie van de stad te verbeteren kwam echter vooral van de niet-coalitiepartijen, zoals de beslissing over de verkoop van de Nuonaandelen en het afvoeren van de garage Nieuwe Gracht.

De fractie van ChristenUnie/SGP neemt het standpunt in dat veel meer nodig is, zoals bijvoorbeeld een verhoging van de ozb. De heer Reeskamp noemde het al en ik dien daartoe een motie in. Wij willen voorkomen dat de provincie het roer gaat overnemen en willen zo lang mogelijk in dit huis kunnen bepalen hoe de gemeente reilt en zeilt.

#### **Amendement 5**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 9, 11 en 12 november 2009 ter behandeling van de Begroting 2010,

Overwegende:

- dat de lasten in de gemeente Haarlem relatief laag zijn;
- dat het gelet op de financiële situatie van de gemeente noodzakelijk is te streven naar een goede benutting van de belastingcapaciteit;
- dat de ozb in het voorstel van het college stijgt met 3% plus de inflatie;
- dat de inflatie naar verwachting lager zal zijn dan in voorgaande jaren;

Stelt voor de ozb met 2% boven de voornoemde stijging te verhogen ter verhoging van de algemene reserve;

Besluit de stijging van de ozb voor 2010 in bovengenoemde zin aan te passen.”

Ondertekening: ChristenUnie/SGP

De heer HAGEN: Waar komt uw angst vandaan dat uw angst gaat ingrijpen als jaar na jaar de provincie constateert dat het steeds beter gaat? Echt alle signalen wijzen erop dat dit niet gebeurt en dat het beter gaat.

De heer VREUGDENHIL: Als u goed naar mijn betoog hebt geluisterd, hebt u gehoord dat het lijkt voorspoedig te gaan. Ik probeer de andere kant van de medaille voor te houden. Ik wil wijzen op de toenemende schuldenlast, het aantal ontwikkelaars dat er geen gat meer in ziet om een bepaald project van de grond te tillen en de uitkering uit het gemeentefonds die minder dreigt te worden. Dat zijn toch allemaal ontwikkelingen waarmee je rekening moet houden als je een stad bestuurt. Niet alleen voor het komende jaar, maar ook voor de jaren daarna.

De heer HAGEN: Waarom bent u de enige die dit zegt? Waarom zegt de toezichthouder, die tamelijk streng is, hier niets over?

De heer VREUGDENHIL: U weet ook dat er veel onzekere factoren zijn. De provincie kan maar een momentopname geven. Op het moment dat de provincie overzicht heeft, zegt ze dat het voor het komend jaar sluitend en ‘redelijk’ is, in de terminologie van de provincie. Maar ik wil graag een doorkijkje hebben naar de verdere toekomst en daar zijn meer donkere wolken te zien. Zoals uw eigen fractievoorzitter goed heeft aangegeven, is de recessie nog niet over.

De heer ELBERS: Ik heb er bij de provincie naar gevraagd, want ik was net als u verwonderd. De man die er namens de gedeputeerde over gaat, antwoordde dat solvabiliteit geen enkele rol speelt voor Haarlem. Er is nog voldoende ruimte is. De financiële situatie is ‘redelijk’ en er is voldoende ruimte als dat niet meer zo is. De ozb in Haarlem is zo laag dat de situatie voorlopig nog redelijk kan worden genoemd.

De heer VREUGDENHIL: U weet ook dat in de stukken staat dat de solvabiliteit 12% is en dat je van een stad met de omvang van Haarlem een solvabiliteit van 30% mag verwachten. Ik constateer dat we daar meer dan de helft bij achterblijven. Het kan dus stukken beter. Ik wil dat de gemeente een goede buffer heeft om alle onzekere ontwikkelingen die we tegemoet gaan, te kunnen opvangen.

Ik ga door met mijn betoog. De voorgaande spreker, de heer De Vries, heeft al genoemd dat we ook geen bezwaar hebben tegen de verkoop van de Toneelschuur en het Patronaat, de spoedige totstandkoming van de nota Verkoop niet-strategisch bezit, een experiment met de verkoop van een parkeergarage, het schrappen in het investeringsprogramma en de verkoop van het crematorium. Ook daarvoor hebben we een motie.

#### **Motie 4**

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 9, 11 en 12 november 2009 ter behandeling van de Begroting 2010,

Overwegende:

- dat volgens de Begroting 2010 het crematorium het punt heeft bereikt, dat het winst oplevert;
- dat de gemeente het standpunt heeft ingenomen, dat in dat geval een besluit kan worden genomen tot verkoop van de gemeentelijke aandelen;
- dat in de nota Solvabiliteit de verkoop van het crematorium wordt genoemd als een van de maatregelen, die kunnen dienen om de schuldenlast van de gemeente te verlichten;

Stelt voor over te gaan tot de verkoop van de gemeentelijke aandelen in het crematorium;

Besluit de opbrengst van de verkoop aan te wenden tot verlichting van de schuldenlast of de algemene reserve.”

Ondertekening: ChristenUnie/SGP

Heeft het college voor 2010 een sluitende aanpak om de financiële tegenvangers op te vangen? Hoe is de stand van zaken met de risico-inventarisatie van de projecten? Is het risicomanagement op alle gemeentelijke activiteiten verscherpt? Komen de grondexploitaties in gevaar? Ik heb een motie waarin ik het college uitnodig om op korte termijn concrete voorstellen te doen voor de opvang van de gevolgen van de recessie.

#### **Motie 3**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 9, 11 en 12 november 2009 ter behandeling van de Begroting 2010,

Overwegende:

- dat de crisis de gemeente stelt voor de keuze van ingrijpende maatregelen, die onder andere moeten leiden tot vermindering van de schuldenlast, een sluitende meerjarenbegroting en een verhoging van de algemene reserve;
- dat het college in de Begroting 2010 stelt de verantwoordelijkheid te willen nemen om voorbereidingen te treffen en te inventariseren welke structurele ombuigingen kunnen plaatsvinden, maar niet van plan is nu al iets te doen;
- dat de komende rijksbezuinigingen en overige tegenvallende ontwikkelingen als de stopzetting van projecten, garantieverplichtingen van de gemeente enz. directe actie vereisen;
- dat een verder vooruitschuiven van beslissingen leidt tot vertraging van het herstel;

Stelt voor het college te vragen direct en in ieder geval voor maart 2010 met concrete voorstellen te komen om de schuldenlast te verminderen, het investeringsprogramma aan

te passen, de algemene reserve te verhogen, niet-strategische bezittingen te verkopen enzovoorts;

Besluit de opbrengst van de bovengenoemde maatregelen aan te wenden tot verlichting van de schuldenlast en het herstel van het evenwicht in de begroting.”

Ondertekening: ChristenUnie/SGP

De werkgelegenheid is voor Haarlem een belangrijk punt, ook omdat Haarlem geen echte industriestad is. De Waarderpolder is door de nieuwe Schoterbrug inmiddels een stuk beter bereikbaar, mijnheer De Vries. Mijn fractie hoopt dat hiermee meer bedrijven zich kunnen en willen vestigen in deze polder, zodat meer werknemers er emplooi kunnen vinden. Een goed bedrijven- of ondernemersloket en een goede service verlenen aan bedrijven is onmisbaar.

De discussie over het traject van de Zuidtangent is voorlopig beëindigd met de conclusie dat de heroriëntering op de prioriteiten voor het openbaar vervoer nodig is. De provincie geeft nog een half jaar de tijd om met andere voorstellen te komen. Overweegt het college nog met een nieuw traject te komen voor de Zuidtangent door Haarlem? Ik denk bijvoorbeeld aan een route via de Bernhardlaan langs de oostkant via een tunnel onder of brug over de Amsterdamsevaart richting Waarderpolder of Delftplein.

Het achterstallig onderhoud wordt langzaam ingelopen. Het college zal voor de kadernota komen met een actualisering van de nota Herijking van de normbudgetten. Daarin wordt ingegaan op de vraag hoe het achterstallig onderhoud wordt ingelopen en wat nodig is om de normbudgetten voor de verschillende onderdelen van de openbare ruimte te handhaven of te bereiken. Vooral de verhardingen – de wegen – blijven achter. Ook het groen, bijvoorbeeld in de buitengebieden, wordt niet overal op het gewenste niveau onderhouden. Het niveau extensief in de buitengebieden is toch echt te mager. De ChristenUnie/SGP stelt voor binnen het budget middelen te verschuiven, zodat ook in het buitengebied sprake kan zijn van een beheerste groei van het groen. Daarvoor hebben we een motie.

## **Amendement 2**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 9, 11 en 12 november 2009 ter behandeling van de Begroting 2010,

Overwegende:

- dat de extra middelen voor de normbudgetten voor het onderhoud stijgen tot 11 miljoen in 2010;
- dat in de buitengebieden het niveau van het groenonderhoud extensief is, hetgeen betekent dat er in het voorjaar veel sloten en vaarten en andere stukken groen uitgesloten zijn van een zorgvuldig onderhoud;
- dat het college stelt dat een ander niveau van onderhoud niet nodig is;

Stelt voor de beschikbare budgetten voor het groenonderhoud zodanig te verschuiven of te herschikken, dat de buitengebieden voor zover nodig en mogelijk op standaardniveau worden onderhouden;

Besluit de stijging van de normbudgetten voor het onderhoud, in het bijzonder het normbudget groenonderhoud, voor zover nodig en mogelijk mede aan te wenden voor een beter onderhoud van de buitengebieden in het voorjaar.”

Ondertekening: ChristenUnie/SGP

Het welzijns- en gezondheidsbeleid vraagt in toenemende mate de aandacht van de overheid. Welzijn en gezondheid zijn kwetsbare artikelen waar de gemeente in moet investeren. Dit zien we met de Mexicaanse griep epidemie, maar ook bij de uitvoering van de normale taken van GGD en Wmo betekent dit een grote verantwoordelijkheid.

Maar er is meer. De jeugdzorg is volop in beweging. De evaluatie van de Wet op de jeugdzorg zal ertoe leiden dat de gemeente, naast de taken in het kader van de Centra Jeugd en Gezin, ook een centrale taak krijgt in het aanbieden van jeugdzorg. Is de gemeente al bezig met verkenningen daarvoor? Kan er al iets gezegd worden over de betekenis van deze vernieuwingen voor deze gemeente?

Ook op het gebied van de reclassering zijn er de nodige ontwikkelingen. Na de justitiële taken in dit kader, heeft de gemeente enkele jaren terug de nazorg voor de ex-gedetineerden toebedeeld gekregen. Vorige week heeft de commissie in het kader van huiselijk geweld nog gesproken met de diverse partners. Ook vanuit het werkveld valt het geluid te beluisteren dat de middelen voor de nazorg onvoldoende zijn en dat de reclassering eventueel bereid is om de nazorg tegen betaling op zich te nemen. Hoe denkt de wethouder over dit aanbod? In het verleden heeft de ChristenUnie/SGP al geconstateerd dat het bedrag dat hier vanuit de Wmo mee gemoeid is, 10.000 euro, in ieder geval te weinig is, maar er zijn ook andere middelen. Ik kom met een motie waarin ik het college vraag om een totaal over- en inzicht te bieden in hoeveel de gemeente investeert in de nazorg van ex-gedetineerden en in de omvang van deze groep.

### **Motie 1**

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 9, 11 en 12 november 2009 ter behandeling van de Begroting 2010,

Overwegende:

- dat sinds enkele jaren de nazorg voor ex-gedetineerden tot het lakenpakket van de gemeente behoort;
- dat vanuit het werkveld met betrekking tot de nazorg aan ex-gedetineerden geluiden worden vernomen, dat de nazorg voor ex-gedetineerden meer aandacht nodig heeft;
- dat vanuit de reclassering diverse mogelijkheden worden geboden om tegen betaling nazorg te bieden;
- dat het college regelmatig met de boodschap komt, dat er genoeg middelen voor de nazorg zijn;

Stelt voor een overzicht te bieden van de lokale hoeveelheid middelen, die de gemeente hetzij via de Wmo, hetzij anderszins voor de nazorg aan ex-gedetineerden beschikbaar stelt;

Besluit het college te vragen inzicht te geven in de omvang van de groep ex-gedetineerden, die nazorg van de gemeente zou dienen te ontvangen en de daarvoor beschikbaar gestelde middelen.”

Ondertekening: ChristenUnie/SGP

Verkeersveiligheid is een thema dat niet genoeg aandacht kan krijgen in de stad. Hoewel het vracht- en busverkeer telkens voor problemen zorgen en er zware ongelukken gebeuren en wij weten dat het college daarvoor bepaalde studiegroepen heeft ingesteld, willen we graag informeren wat de stand van zaken is bij de behandeling van dit moeilijke onderwerp van vracht- en busverkeer in de binnenstad en de ongelukken die daaruit voortvloeien.

Ten slotte de veiligheidsregio. Die is dit jaar goed op de proef gesteld en heeft zijn kracht bewezen. Zijn in het komende jaar na evaluatie van het gebeuren verdere voorstellen tot verbetering te verwachten?

De VOORZITTER: Mevrouw De Leeuw?

Mevrouw DE LEEUW: Dit is de vierde en tevens laatste begroting van deze raadsperiode, waarin afspraken gemaakt zijn over vier speerpunten:

- inlopen van achterstallig onderhoud;
- sociaal beleid op hoog niveau brengen;
- wijkgerichte aanpak van problemen;
- de financiële positie van Haarlem verbeteren.

Toch moeten we door de economische recessie prioriteiten stellen en keuzes maken, waarbij geen van de speerpunten tekort wordt gedaan. Er is duidelijk resultaat geboekt met het inlopen van achterstallig onderhoud van bruggen, riolering en bestrating, maar ook met het actualiseren van bestemmingsplannen en niet te vergeten de vele nieuwbouwprojecten (onder andere de grote cultuurpodia en binnen afzienbare tijd het nieuwe gemeentehuis).

Ook met het sociale beleid is een opwaardering gemaakt, onder andere met het loket, de loketbus en de uitstroom naar werk vanuit de bijstand. Het wijkgericht werken begint van de grond te komen en wat betreft de financiële positie is de afgelopen periode een flinke slag geslagen, met dank voor het financiële beleid van deze wethouder.

Toch moet Haarlem door de economische recessie keuzes maken, prioriteiten stellen en de schuldenlast te verkleinen. Extra bezuinigingen zijn dus onvermijdelijk. Een bezuiniging kan misschien gevonden worden door de aanwijzing van gemeentelijke monumenten te temporiseren totdat de 500.000 euro reserve daarvoor voldoende is gegroeid om eventuele subsidieaanvragen, die er onvermijdelijk komen, te kunnen honoreren.

Verder is veel aandacht is nodig voor de bereikbaarheid van Haarlem. Hier schort nog wel wat aan. De leefbaarheid in de wijken en het centrum kan verbeteren door het aanleggen van transferia aan de randen. Dat is goedkoper en efficiënter dan garages bouwen. De fietser is ruim gefaciliteerd door de uitrol Rode Loper, maar de voetganger is slecht bedeed. De stoep zit vol kuilen en losse tegels. Zeker voor ouderen en gehandicapten is dit een ramp.

Tevens vraag ik aandacht voor het actualiseren van welzijnswerk. Ondanks de recessie moeten we blijven inzetten om het woningtekort weg te werken. Dat is een hele opgave, maar het is zeker noodzakelijk omdat het aantal sociale huurwoningen volgens de Woonmonitor met 624 is afgenomen. Belangrijk is ook de huurprijs van sociale

huurwoningen en de bouw van levensloopbestendige woningen. Verder moet door verkoop van eigendommen de schuld worden teruggebracht.

De VOORZITTER: Dit was de eerste termijn van de raad. Iedereen bedankt voor de bijdragen. Het college zal woensdag reageren.

Zoals u weet, hebben we nog een aantal reguliere dingen te doen. Ik vraag u om de agenda erbij te pakken.

## 2. VASTSTELLING CONCEPTNOTULEN VAN DE VERGADERING VAN DONDERDAG 15 OKTOBER 2009

De VOORZITTER: Ik neem aan dat iedereen het hiermee eens is. Dan zijn de notulen vastgesteld.

## 3. INGEKOMEN STUKKEN

De heer REESKAMP: Stuk VII.a, brief van de wethouder inzake financiering nieuwbouw Raaks- en Zijlpoortgebouwen zouden wij graag agenderen in een van de commissies.

De VOORZITTER: Dat wordt een geheime commissie Bestuur, denk ik.

## 5. VASTSTELLEN BESTEMMINGSPLAN HEKSLOOTGEBIED/SPAARNDAM

De VOORZITTER: We zijn bij de aanvullingsagenda. Zoals u weet, staakten tijdens de vorige vergadering de stemmen over het amendement. Amendement 16/3 Stal is net vervangen door een motie, die u allemaal hebt gekregen. Ik wil nu stemmen over amendement 16/2 Dakkapellen. We hebben er al beraadslagingen en stemverklaringen over gehad en dus stel ik voor dat degenen die de motie willen steunen, nu hun hand opsteken.

De heer REESKAMP: Dat gaat me iets te snel. De behandeling geldt wel voor de motie Dakkapellen, maar niet volledig voor de motie Stal. Uw college is daarover met aanvullende informatie gekomen. We willen de wethouder daarover straks graag twee minuten horen. Anders doen we iets verkeerd.

De VOORZITTER: U wilt dus een reactie van de wethouder op de motie.

De heer REESKAMP: We hebben een brief van het college ontvangen. Misschien kan de wethouder die toelichten.

De VOORZITTER: Wethouder Nieuwenburg over de motie Stal.

Wethouder NIEUWENBURG: Ik zag in de beraadslagingen in de raadsvergadering van afgelopen donderdag aanleiding om u te wijzen op de risico's die er zijn als het amendement wordt aangenomen. Het gevaar is dat de provincie Noord-Holland door gebrek aan onderbouwing zelf de mogelijkheid voor de stal uit het bestemmingsplan zal fietsen. Bovendien was het amendement niet voorzien van een kaartje. Ik heb de indiener nadrukkelijk verzocht om expliciet helder te maken waar die stal zou moeten komen, want dat is ook niet helder. De heer Visser heeft gepoogd dit te doen door middel van een

gewijzigd amendement. Niettemin heb ik u de brief toch gezonden, zodat er helderheid komt over de risico's van het amendement en de gevolgen voor het bestemmingsplan.

Ik zie met vreugde dat u het amendement inmiddels hebt omgezet in een motie die rekening houdt met de belangen van omwonenden, omdat die bij de vaststelling van het bestemmingsplan ook door u als raad niet is meegewogen.

De VOORZITTER: Wil de indiener van de motie nog iets zeggen?

De heer VISSER: Iemand zei net dat het college de motie heeft overgenomen, gezien de brief. Volgens mij is dit niet zo. De wethouder adviseert om erover te stemmen en te kijken hoe de stemming uitvalt. Verder is de stemming prima.

De VOORZITTER: Dan gaan we stemmen over amendement 16/2 Dakkapellen. Wie steunt het amendement? Dat zijn CDA, Partij Spaarnestad en Actiepartij. Het amendement is verworpen.

Dan de motie Stal. Stemverklaringen?

De heer FRITZ: Dank aan de indieners voor het vervangen van het amendement door een motie. Daardoor zijn we in ieder geval het juridische probleem kwijt. Wat overblijft, is een politiek verschil van mening over de vraag of je daar wel of geen stal wilt. Wij willen daar geen stal en zullen dus tegenstemmen. We hebben wel veel waardering voor het feit dat u het juridische deel op deze manier hebt opgelost.

Mevrouw EIKELENBOOM: Wij hebben dezelfde overwegingen als de PvdA over de procedure, maar wij volgen het CDA wat betreft de inhoud. Wat heb je aan koeien als ze niet op stal kunnen? U hebt deze kennelijk liever vlak bij de woningen staan. Wij zien hem liever op wat grotere afstand.

De heer REESKAMP: Nu de wethouder aangeeft dat we met het vervallen van het amendement niet meer op ramkoers met de provincie liggen, geven wij gaarne het voordeel van de twijfel en stemmen wij voor deze motie.

De VOORZITTER: We gaan stemmen. Wie steunt de motie? CDA, Partij Spaarnestad, ChristenUnie/SGP, Lijst De Leeuw, Actiepartij, D66, VVD en SP. De motie is aangenomen met een ruime meerderheid van stemmen.

Dan hebben we de motie Beheer Hekslootpolder na vaststelling bestemmingsplan. Wie steunt deze motie? Dat zijn PvdA, GroenLinks, CDA, Partij Spaarnestad, ChristenUnie/SGP en SP. De motie is aangenomen.

Dan het voorstel. Heeft iemand een stemverklaring?

De heer DE VRIES: Het ziet er aardig uit, maar wij hebben al eerder aangegeven dat wij ons grote zorgen maken over SpaarneBuiten. Zolang de infrastructuur niet goed is geregeld, kan dit een enorme impact hebben op de mensen in het dorp Spaarndam. Daarom kunnen wij niet meegaan met dit stuk.

De heer REESKAMP: Die laatste zorg delen wij, maar ons inziens heeft het te weinig te maken met het bestemmingsplan. Met waardering voor het verrichte werk, zullen wij dit bestemmingsplan gaarne vaststellen.

De heer FRITZ: Wij steunen dit bestemmingsplan en wat ons betreft blijft dit ook het bestemmingsplan. Wat ons betreft hoeft het niet te worden aangepast naar aanleiding van de motie, maar de meerderheid van de raad denkt daar anders over.

De VOORZITTER: Willen degenen die het voorstel steunen hun hand opsteken? Dat zijn de raad met uitzondering van Partij Spaarnestad. Vastgesteld.

De VOORZITTER schorst de vergadering om 23.15 uur.

Vastgesteld in de vergadering van ... 2009.

De griffier,

De voorzitter,

mr. B. Nijman

mr. B.B. Schneiders